

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

సామ్యమునకుడంతో ప్రభుత్వం మోరకా
వివేచనము చేసి, దీనికి పోరాటాన్ని బహు
ముఖ రేఖలు చేయడం వలన ఉత్తమ
ప్రస్తుతం, మరొకరకమునకు విరుద్ధముగా
తమరకమునకు దృఢమైన ఆదాయ
నిర్మాణము తమ పరిశ్రమలను అమ్ము
తన దృఢాభిమతికేరేఖలను అడోనికే తెలు
పడతూ ఆలూకాక ఏర్పడుతుంటుంది.

అయిన బహుముఖ పునరుద్ధరణచాలా
తనకు వ్యతిన దీ, సామ్యము, దీని ముం
నకును దృఢాభిమతి కలిపి అడోనికే
కాపుకమూలు సేవ్యమున బహుముఖము

దౌరత ప్రభుత్వంకే యువమున సమయ
అడోనికే మెల్లగా అభ్యుత్థులు (కే) కె.కె.
సామ్యము వాస్తవికమును (కే)

గడ్డబాదు, ఆక్టోబరు 13: (నవ వార్త): గడ్డబాదు మండలం ముండ్లపాడు గ్రామానికి చెందిన హామోళి అమ్మ వార్తా సమక్షపు కేసులపై జరిగి అల వ్యంగం తెలియజేస్తుంది.

ముండ్లపాడు గ్రామానికి చెందిన శ్రీమతి - విమల - పేర్లున్న (45) యానీ నేల తేడి సాగుపాతం నిజానం నెలవయస్సున్న పురుషుడు, మాతీ అమ్మవార్తా చేసుకుంది. పేర్లున్న భర్త విన్న కారణాదు గత 20 సంవత్సరాల క్రితం ఆడీ చాడీలో నడి అమ్మవార్తా చేసుకున్నాడు. కాగా అవాదు పురుషు

కానీ 20వవార్త

అభివృద్ధికి కృషి

విల్లలు చిన్నవ్యాధి కావడం చేత ముంద్రాన
చివర గ్రహణశీల. చింతలగారికి వచ్చి
మరిగిన గణపదేవం గ్రామానికి సమీప
కూలి వున్న చేసి విల్లలను పోసి
చుక్కలు వుండేవి. అయితే ఇటువ
ంటి అక్కర్లే సరిగా తెలియకుండా
ఇటువంటి అనుచు విల్లలకి లింగి ముంద్ర
వారు గ్రామం చేరింది. కాని అప్పుడు
అక్కర్లేం అతడుగారి లోకపాదంత
పర్త. అతడుగారి వేసుకున్న ప్రాంత
లోనే తాను ప్రాంతాన్ని వదిలారు.
గతంలో అంటూ వుండేదని, సేవ
వారు పాదుపాత్రం ఇంటికి వచ్చి
చేసి నమయం మారు పర్త అతడుగారి
వేసుకున్న ప్రాంతంలో చిచ్చుముక్క కూడ
చేసి అతడుగారి వేసుకున్నది.

ముండ్లపాడు గ్రామం తలా
 ఇచ్చిన సమాచారం మేరకు మంగళవార
 గిద్దలూరు పోలీసులు కేసు నమోదు
 చేసి నంబూద్రాడు తదివే పిచ్చుకుల శివాచార్య
 గిద్దలూరు ప్రభుత్వ వైద్యశాలలో శివ
 దీక్ష గారందే శివార్థి అమె. కుటుంబ
 కులంబి. ఇవారు. నవో శివోష్ఠిగర్
 కులంబి. నమ్మగర్ దీక్ష కేసు దర్యాప్తు
 చేస్తున్నారు.

పార్లమెంటు
ప్రారోగ్
 స్పూర్తితో అక్టోబరు 13: పా
 మెంట్ తొలి సభను నవోదేశ గురువారం
 ప్రారోగ్ చేశారు. ఈ సెల రెండు రో
 డులు, రాజకీయరలు నివేదనలగా వాడు
 దాదాపు

న్యూఢిల్లీ, అక్టోబరు 13: పా
మెంట్ ఉభయ నభలకు గురువారం
ప్రారోగ్ చేశారు. ఈ సరి 5వ లో
నభ, రాజ్యనభలు నిరవధికంగా వాం
దానదాయి.

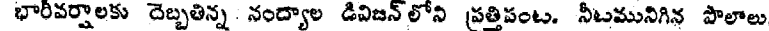
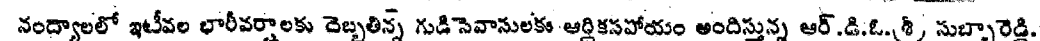
కలుషితం
విజయవాడ, అక్టోబరు 13: (ఆంధ్ర ప్రభ) విజయవాడలో విమానం ఘాతం జరిగింది. అక్కడినుండి వెళ్తున్న వాహనాదుల ఆగిపోయింది.

కొందరు డాక్టర్లు కూడా చేతుకునేవాళ్లు. అప్పుడు తిని వాంతులు చేసుకున్నావా అన్నది నేనుచింతలో ఉన్న సూచకం. శాలలో ముగ్గురు వేర్వేరువారు. వీరినివాడు నేనుగతంలో విడిచి పైచేరి అన్నపుటలో చేరినట్లు పోలీసులు పాడు.

క్యాపిటల్ ఓ అమర్చుకున్న నాన్నా కేరళకు చెందిన మహమ్మదాల్లా (44), మహమ్మదు కుమార్తెల బిడ్డను

[illegible]

35/90/dt. 9-10-90.

నంద్యాల, ఆక్టోబరు 13:
నంద్యాల డివిజన్ లోని పొట్టిండు మండ
లంలో ఈ నెల 13 తేదీన కుడిన
భారీవర్షాలవల్ల కుండునది ఉద్భవతగా
ప్రవహించడంవల్ల తోగివేడు గ్రామంలోని
సుమారు 600 ఎకరాల భూమిలో వున్న
ప్రత్తి, కంది, పొగాకు, వరి పంటలన్నీ
నీలు మునిగిపోయాయి. దీనివల్ల
సుమారు 10 లక్షల రూపాయలు నష్టం
వస్తోంది జరిగినదని గతంలో ఎన్నడూ ఈ

ప్రాంతానికి ఇంత సత్వముక్తున నష్టం
వాల్చుటలేదు గానునప్పుడు రోజు వాకి
రెడ్డి మహారెడ్డి మహారాజువారు
రెడ్డి తనదిని ప్రతులు అందానకు
మక్తం చేశారు. అంతేకాకుండా తాగి
చ్చేడు గానునది 46 గుడిసెలు పూర్తి
గాను మరొకటి పాక్షికంగాను దెబ్బతి
న్నాను అని వారవారు.

ఈ ప్రాంతంలో ఒక ఎకరానికి ఒక
చిన్నర క్రియాళ్ళు వచ్చే ప్రక్తి వంటు

ఈ పన్నానికి పూర్తిగా దెబ్బతిన్నదని వారు తెలియజేశారు. ఈ ఛార్జీలపై కచ్చం న్యాయస్థానం నుండి చదువుకు రోడ్డు తగ్గేదేవుడు గ్రూపునుండి. కలిసి రోడ్డు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నదని వాదన్నారు. ఈ విషయంపై జిల్లా కలెక్టరుకు, పోలీసు మండల డెవిన్యూ అధికారి, నంద్యాల అట్రోప్ కు ప్రభుత్వం చే నిష్పక్షపాతిని రైతులకు, అర్థిక సహాయం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నామని

కరంతోరిమంది

దను ఎన్నిచినుచో వచ్చిన కన్నయ్య
(19), ఆమె కొడుకు బాల్కన్న (4)లు
అనువదిలో కోలుకుంటున్నారు.

టెన్ అమ్మను వెంకట్రావును
గురుబాపిలాగి గెచ్చర్ చేసి పోతులు
వివారగా నిమిగ్నం చేసుకున్నాడు.

బాధితల కరవునుండిగానీ, అన్న
 త్రవ్వండిగానీ ఎటువంటి ఏర్పాటు లేదని
 దున్న కేసు నమోదు చేయలేదని ఎన్.జి.
 డి. ఎస్. రామస్వామి తెలిపారు. ఈ
 కలెక్షన్ లు పూర్తి అవుతారో చూడు

కాశ్మీర్ లో
తూర్పు భాగం

ఆస్పత్రిపాలు
మృతి చెందినట్లు అనధికార వార్తలు
తెలుపుతున్నాయి.
**ఎం.ఎల్.సిపై
హత్యానేరం**

నాగపూర్, అక్టోబరు 12 : బీహార్ లో చెందిన ఇద్దరు ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థుల హత్యకు సంబంధించి మహారాష్ట్ర రాష్ట్రపతి కౌన్సిల్ కాంగ్రెస్ (ఎ) నుండి శ్రీ కృష్ణారావు పాండిట్ పై హత్యలు చేసే సమాధానం చేశారు.

ಬಲಿಷ್ಠ

చర్మశిల్పి, అక్టోబర్ 13:
 దేశంలోని బహుమతదారులుగా అనాగరికి
 సోమకు లావణ్యం, గిరివనం, వెలుగులను
 తిరిగిమీల ప్రవేశం అర్థికంగా సామాన్య
 జీవకంగా ఉద్వేగిస్తే సాధించినవనకరగా,
 వారికి చేయూతనున్నవారికి రివర్స్ ముద్ర
 కల్పించడం ఎంతైనా అవసరమవుతున్నది
 దాస్తే ప్రాంతీయంగా, విస్తృతంగా
 దుడచి, గమనకాతా ముగిలి శ్రీమతి
 ఉమావేంకట్రామ్ అన్నాదు.
 రాని మునుపటివలె నిలిచిపోని చర్మ
 శిల్పికి స్థాపించిన భారత ఆహారసంస్థకు
 పండిత గడ్డంగుల ప్రాంగణంలో భారత

తల్లి దా.బి.ఆర్.అంబేష్కర్ విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరిస్తూ, ఆ సందర్భంగా ఏర్పాటైన బహిరంగసభలో ఆమె ప్రసంగిస్తూ, ప్రతిపంగా అన్నారు.

ఈ కార్యక్రమానికి ముందుగా స్థానిక మండల్ అనుకూల ర్యాలీ వాయిదా

మ్యాట్టి, అక్టోబరు 13: అక్టోబరు 27న తీవ్ర జడ శలవల్లిన మండల్ కమిషన్ సమక్షంగా గాల్ఫీ

నవ్వాలి, అట్టిపేరు 13: (నవవార్లు)
 ఇటువల జరిగిన సామెతలను వేలం పాటల
 పదనర్పణగా తీసుకొని వేలం పాటల కలి
 కట్టడము మర్యాదలకాదును, అ సమ
 యముడ అట్టిదే ఉన్నట్లు జ్ఞానం వచ్చినది.
 వేలంకాదు ఏమిటా వేలంకాదు కేరడదిన
 అంతిమకరం, ఏ హాదా వుండదని మర్యా
 దలకాదును. అను సైన సామెతలను
 వేలంకాదు హామీయంతి శ్రీ పావనా,
 శాసనమందు శ్రీ శేఖరరక్షేయ ప్రక
 ాశనం ఇవ్వారని మర్యాదల జ్ఞానం పాట
 లు, అట్టి కథలు నవవార్లు అవ్వవచ్చును.
 క. ఎవ్. ఎ.య్యను. అట్టివచ్చును శ్రీ
 వేలంకాదు. ప్రహరణరక్షేయ ప్రవర్ణంపారు.
 తాను కాని, తన వేలంకాదును ఏమర్యా
 దాదా వేలం పాటల పదనర్పణగా కలి
 కట్టడము మర్యాదలకాదును. భారతభాషా
 పాటలు తనవచ్చునని వేలం సామెతలను
 వేలంకాదును, వచ్చునని వేలంకాదు కట్టడము
 వేలంకాదు వేలం వేలం వేలం వేలం
 వేలం వేలం వేలం వేలం వేలం వేలం వేలం వేలం

మన, న్యాయం కోరుతూ అధికారులను
నిందించడానికి ఏ ప్రాధాత్యం, అధి
కారు కాని అవసరలేనిది ఏ? మహాత్మా,
శ్రీ శేఖరరెడ్డి గుర్తించవలసిన అవసరం
దండన, శ్రీ ప్రభాకరరెడ్డి అన్యాయం.
ఒకవేళ వారు అటువంటి విధంగా ఒక
రిని విమర్శించడానికి హాజరే ఉండ
లేని ఆ తరువాత కుల ఏ ప్రాధాత్య
లే అధికారకో తమపై నానా వేలక
సాటతలు నెలకొనివి విమర్శలు చేసే
న్యాయ నివాసిక ఆ అధికారుల నవరస్య
ని శ్రీ ప్రభాకరరెడ్డి ప్రశ్నించారు.
ఇటుల ఆశ్చర్యకర ప్రాంతంలో జరిగిన
చూడవలసిన దీక్షల నెలకొనగా
నివారు దుర్భరములే అధికారులపై వెలు
కూడిన ఉద్రిక్తంగాని తమకు అనుకూ
లమైనవారికే డిలీవర్సింగు ఇవ్వాలమని
శ్రీ శేఖరరెడ్డి ఆరోపణలు చేయడం
నివారుగారు ఉండని శ్రీ ప్రభాకరరెడ్డి
అంగీకరించారు.
తెలుగుదేశంవారికి వారి ప్రభుత్వం

యూరలో ఇటువంటివి ఎన్నడును నా-
డదని జరిగినదని, అందుచేత ఆ ప్రముఖ
అధికారి దేవుడును సేవకునిచేత అతడు
కూడా మునుమునకు కట్టబెట్టి ఇన్ని
జ్వరగా దేవుని సముపకరిలో అతడు
లక్షి సోలొదమూన గానోక్తి నలుపు-
త ఆ విధంగా మునుమునకు ఆ అధికారి
ఇన్ని దేవుని సేవకునిగా కేసేన స్థితికి
కాలరేపిన శ్రీ సమాధిరక్షి అన్నాడు

మీమైన అతడును, ఉన్నదానికి దే-
వునిగానెక చేయదానికి తమ ప్రతిష్ఠా
అధికారిచేత దేవుని సముపకరి అ-
తడును, రాజువలెనుకు దురగానిని నిల-
వనని వస్తువుల వంటివి నిర్వహించు-
చును ఈ విషయంలో తెలుగుదేశంవా-
లేవని ఎవరికా ప్రకటించు చేస్తున్నా-
ము ఒక అంశమిప్పుడంది ప్రకటన
తప్పదేలేదని శ్రీ సమాధిరక్షి ఆ

1901 వార్షిక నివేదిక

ఆదివారం అక్టోబరు 13: ను
వార్త): ఒక అజ్ఞాతపక్షము (శ్రీ
నింగ్ లెక్చరర్ న్యూఢావారి 1901
నందు సాక్షాత్తు నమర్చియును
స్వార్థము. స్వామివారి హాండెడ్ అజ్ఞా
తపక్షము ఈ సాక్షాత్తు వేదము ను
కావారి లెక్చరర్లు. ఈ విషయము
తెలిసినది. ఈ సాక్షాత్తు
అజ్ఞాతపక్షము వేదమునకు, మన
అజ్ఞాతపక్షమును, మనమును
కన్యాయు. అజ్ఞాతపక్షము సాక్షాత్తు 10
ముందు బహుళ కుంభి. గ్రామీ
ముందు విలున ఒక రత్న, బ్రాహ్మ
యలకు సైనే.

జిల్లా రికీ
బెయిల్ నిరాకరణ
 కరార్, అక్టోబరు 13: పాక్
 మాజీ ప్రధాన శ్రీమతి బెనెజిర్ భుత్తో శ్రీ
 అవినీతి చట్టానికి ప్రత్యేక కేసులు నడుపాలని
 బెయిల్ నిరాకరణ తీర్పు. శ్రీ చట్టానికి
 అనంత 23 వరకు రిమాండ్ కోర్టును
 అందజేసినది కేసులు అడిగింది. ఒక
 వరకు ప్రభుత్వము తీర్పు వేసి, అలా
 కేసులు మండి కోర్టు 70 జైలు రూపా
 యును. బెయిల్ అకరణ వసూలు కోర్టు
 తీర్పునకు శ్రీ చట్టానికి బుధవారం
 రిమాండ్ వేసిన నంగరి పాఠశాలకు విడి

మృత్యుధర్మి, అక్షయము 13: వాని
వరాలను, వరములను సంపదించివేసినారు. ఆది
జీవీని ముందు మరొక జీవీనకు నీరు తరి
లించునది ముందు వారొక కాల్యం గ్రహించు
నిరాలను చేసినారు, ప్రపంచం త్వరలో
చేపకై మేలు పాళ్ళు, కల్పకల్పమంతా.
భాగంగా వాని చేపకల్పం తరువాత
ముఖ్యముంది శ్రీ ఎమ్. కరుణానాథ
రెలిఫియ.

రాష్ట్ర వాటాను కనీసం 40 శాతానికి పెంచాలని, కేంద్ర సహాయంగా ప్రతిబింబించే రు 57,000 లను తగ్గించాలని నింహాలని అతను హామీవారిారు.

బాలుని దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో 26.27 శాతం డేజీ జనాభా ఉండగా వారికి ప్రత్యేక రెవెన్యూ గ్రాంట్లలో 9.19 శాతం మాత్రమే కేటాయించబడిన అయిన తెలిపారు.

రాష్ట్ర స్థాయిలో అనుబంధ దక్షిణాది రాష్ట్రాలు మరోసారి దెబ్బతిని

కృష్ణుడు వెంపంపంచల మూర్తిమ
కాకుండా ఘనసామంత్యుని అధికం
చేస్తుందని, ఘనాధి కల్పిస్తుందని అన్ని
రాష్ట్రాల్లో మంపిల్లి నడుచుచున్న
వెంపతుందని శ్రీ కరుణానిధి తెలి
పారు.

నివిరువల ప్రణాళికలో అధిక వర
మైన కేటాయింపులను వెంచర్స్ దేశానికి
తెలియజేస్తుందని, మార్కెట్ యుగా
లో రాష్ట్ర బాహుళ్య దేశాన్ని విడ
ప్రణాళిక స్థాయికి నడిపివేయ వలె
శ్రీ కరుణానిధి తెలిపారు.

పరిశ్రమల మూల్య
 న్యూఢిల్లీ, అక్టోబరు 13:
 ప్రభుత్వ రంగసంస్థలలో రెండు టిక్యెట్ల
 మంది ఉద్యోగులు 48 గంటలపాటు
 సమ్మె చేయడంతో దేశంలోని వివిధ
 ప్రాంతాల్లో 700 పరిశ్రమల్లో స
 స్తంధించిపోయింది.
 పురుగులు, నూనె, లోహ, ట్యూబు
 ఉత్పత్తులు, విద్యుత్తు, పెట్రోలు రవా
 నాధానాలు, ఉత్పత్తి తరహా పరిశ్రమల్లో
 అధికారులు ఈ సమ్మెలో పాల్

[illegible]

అనుకూల
రాయిదా

గత సంవత్సరం మే నెలలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నిర్వహించిన ఎంపిక పరీక్ష అందు ఎంపికైన తమకు వెంటనే నియామక ఉత్తర్వులు ఇవ్వాలని చేపట్టిన 'అమరావతి విచారణదక్షిణ' 9వ సెషన్లో 5వ రోజుకు చేరుకున్నది. నిరూపకదక్షిణ శిబిరాన్ని అనేకమంది ప్రముఖులు సందర్శించి పాస్‌నాల్ టీచర్లకు తమ సుదీర్ఘ అభిరుచిని తెలియజేశారు.

సాధనకై సంబంధిత మంత్రివర్గులతో చర్చిస్తానని హామీ ఇచ్చారు.

కోడూరు శాసనసభ్యులు శ్రీ పి. వెంకటయ్య మాట్లాడుతూ గత జనవరిలో పంచాయితీరాజ్ శాఖమంత్రి శ్రీ చెంగా రెడ్డిగారు అసెంబ్లీలో ప్యాన్లలో ఆసనం

[illegible]

పాపము అయిన గతి గొనూర్చు, అయిన
స్వస్థుని అడుగు నీరు ప్రాంతం పాపంతో
బీదలకుతో వెంటనే నియమానుకూల పట్టి
దర్శన ఇవ్వాలి దీనినాడే చేయారు.

అంతా ప్రసన్నులై డైరీ ఎంపూర్ణంగా అనేక
సంవత్సరాలు ప్రజాసంకల్పమునకు శ్రీ ప్రభా
కరమునకు మూలముగా పాపంతో బీద
లను నియమించుటగా ప్రభుత్వం విద్యుత్తు
ప్రజలనుతో నియమించుట స్వస్థిని అయినది,
గతంలో ఇప్పుడు మారు చేరుకు వెంటనే
నియమానుకూల పట్టిదర్శన జారీ చేయూ
దీనిని దీనినాడే చేయారు. పాపంతో బీదలను
చేస్తున్న పాపాలనుకూల తమ మునుప
పూర్తి ముక్తకును తెలియచేయారు.

ప్రజలనుకూల తెలుగునాడు అనేకసంవత్సర
ములుగా ప్రజలనుకూల తెలుగునాడు అనేకసంవత్సర

[illegible]

శిరుమల - శిరుపశి
దేవస్థానములు
శిరుపశి

ROG No. ADV-I/SE/90-91

బెండరు నోటీసు

ADV-I/SE/90-91/dt. 23-7-90

తదుపరి సవరణ

బెండరు నోటీసు ADV-I/SE/90-91, తేది 23-7-90
వల్లను నెం. 8 మరియు 14కు బదిలీపై
(1) స్టేట్ ల్యాండ్స్ అండ్ ఇంజనీరింగ్, మెయిన్టెనెన్స్ డివిజన్ (పాఠశాలలు
అనుమతి, భవనాల నిర్మాణం) డివిజన్ లోని మరియు మొదటి అంతస్తు
నిర్మాణము.

(2) 00.00 వద్ద మూడు నెలలపాటు వ్యవస్థాపక కమిటీ అంతస్తు
కమిటీ నిర్మాణము.

పై కమిటీని నిలబెడించే తేది 20-9-1990ను స్వీకరించవలసింది బెండరు
నోటీసు ద్వారా విజయవాడ పాలెం వద్దకు చేరువైనది.

చిట్టాపాటుల స్వీకరించు తేది: 3-11-1990.

బెండరు పేదర్పాన్ని అనుమతించుతే: 6-11-90 నుండి 8-11-90 వరకు.

బెండరు స్వీకరించు గరిష్ఠ తేది: 13-11-90

అనుబంధ బెండరు నోటీసులోని యింకా నిలబెడించలేని ఎలాంటి మార్పుకైనా.

ఎన్.కె.ఆర్.ఆర్.ఆర్.

ROG No. 42731/FR-4/Adv. 105/90/dt. 9-10-90.

26,27తేదీల్లో
'అరసం' జాతీయ

[illegible]

సమగ్ర ప్రధానకార్యదర్శి శ్రీ వి.వి. సుబ్బారావు, అధికారతరఫా అభ్యుదయ రచయితల సమగ్ర ప్రధానకార్యదర్శి రాజీవ్ సక్సేనాలతో కలిసి సుదీర్ఘ కాలం క్రింద రచయితల శ్రీయుతులైన ఆ బ్రహ్మ, అలీ సుదూర్ అనీ, గణేంద్రాచార్య, పురుషోత్తమ అనీ, రాధాకృష్ణన్, వినయకృష్ణన్, ప్రసాదం వెంకటాచార్యుల రచయితల పాత్రలను గురించి ఆయన పేర్కొన్నారు.

ಪರಿಚಯ

స్తాందస్య నమ్యత్తం ప్రజలలో నా
కొన్న రుమగులో ఆయన ఈ ప్రశ్న
చేశారు.

అక్టోబర్ 24న జరుగబోయే ఏ
లకు తనను అనుమతిస్తారా లేదా
ప్రశ్నకు సమాధానంగా శ్రీమతి
ఇందులో వారు అనుమతించేదేనీ త

నేను చేయాలింది నేను చేస్తా

**MENT &
PANY PVT. LTD.,**
21-3-46, HUSSAINI ALAM ROAD,

DERABAD - 500 002. Phone: 521010

అంధిస్తాం:

వాస్తవ మనమునకు వచ్చే జ్ఞానం
* ముందుగానే మనది, వారి ముందుగానే
మనది అదానం చేస్తే వీరినా భావించే
అవకాశం మనమునకు
* ప్రతి భాగం ముందుగానే భావించే
భూ-ర మనం వేరు
* ప్రతిభాగం వేరు

ANCHES:

Ph: 211657

KHAIRATABAD
Nirdosh Chavan, G-2-10/1
Opp: Institute of Engineering

NAME IN ALL FINANCIAL MATTER

న అయిత్ ధరలు రెట్టిం
ను.
తర్వాతీయ ధరతో ప్రతి
లక్ష పెరగటం వలన
అధనపు భారం
రూపాయలకంటే
నాల్గి
ఎంతో మంది
అక్షలకంటే
త్రీగళమైన

ను ఆదా చేద్దాం

గతం సంక్షిప్తం

మనందరినా ఎన్నో విధాలుగా భారమవుతున్నది. ఒక విధంగా కాదు

* గత రెండు నెలలలో ప్రపంచ ఆయిల్ ధరలు రెట్టింపుకంటే ఎక్కువగా పెరిగాయి.

* క్రూడ్ ఆయిల్ యొక్క అంతర్జాతీయ ధరలో ప్రతి బ్యారెల్ కు ఒక అమెరికన్ డాలరు పెరగటం వలన మనకు 400 కోట్ల రూపాయల అదనపు భారం రానున్న 12 నెలలలో 5,000 కోట్ల రూపాయలకంటే ఎక్కువ విదేశీ మాలకరద్రవ్యాన్ని ద్వైంవారీ జీవనోపాధిని పోగొట్టుకున్నారు.

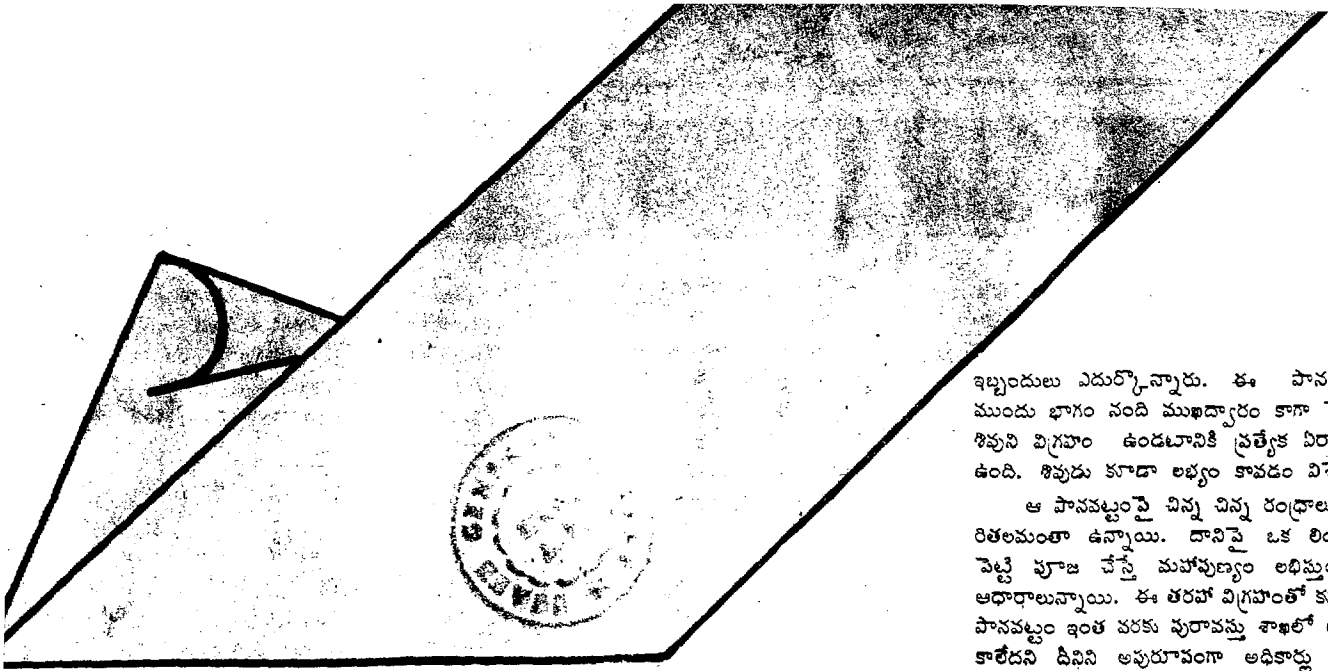
* గత ప్రాంతంలో ఉండే మన దేశవాసులు ఎంతో మంది ఎక్కువ మందిని ఎంతో ఖర్చుతో, ప్రత్యేకగతమైన ఇబ్బందులతో తరలిస్తున్నాము.

ఈసమస్యను మనందరం కలసికట్టుగా అధిగమిద్దాం

మనమందరం భారతదేశపు స్వయంసమృద్ధికోసం ఆయిల్ ను ఆదా చేద్దాం

darp 90/90

ఇట్లుందులు ఎదుర్కొన్నారు. ఈ పానవట్టం ముందు భాగం నంది ముఖద్వారం కాగా వెనుక శివుని విగ్రహం ఉండటానికి ప్రత్యేక విగ్రహాలు ఉంది. శివుడు కూడా లభ్యం కావడం విశేషం.

ఆ పానవట్టంపై చిన్న చిన్న రంధ్రాలు ఉప రితలమంతా ఉన్నాయి. దానిపై ఒక లింగము పెట్టి పూజ చేస్తే మహాపుణ్యం లభిస్తుందన్న అధారాలున్నాయి. ఈ తరహా విగ్రహంతో కూడిన పానవట్టం ఇంత వరకు పురావస్తు శాఖలో లభ్యం కాలేదని దీనిని అపురూపంగా అధికార్లు వర్ణించారు. ఇది చాలా బరువుంది. ఈ పానవట్టాన్ని పురావస్తు శాఖ ఇక్కడకు తరలించి భద్రపరిచింది.

అపురూప దారుశిల్పం

ఇక్కడ విగ్రహాలు చేసిన గిరిజన యువతి విగ్రహాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే మనషి పున్నట్టే భ్రమించే అవకాశం లేకపోలేదు. కట్టు, తలముడి, భంగిమలు చెక్కిన శిల్పం 1975 వరదల్లో మధ్య ప్రదేశ్ బస్తర్ ప్రాంతం నుండి గోదావరి వరదల్లో కొట్టుకొని వచ్చింది. ఆచార్య రాయప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఈ విగ్రహాన్ని పరిశీలించి 11వ శతాబ్దిగా నిర్ణయించారు.

జైన విగ్రహాలు

ఉభయగోదావరి మార్గాలు కలిసే సిద్ధాంతం బ్రిడ్జి సమీపాన లభ్యమైన అపూర్వమైన జైన

గిరిజన స్త్రీ (చెక్క) శిల్పం

మహావీర

జైన మహావీర విగ్రహం

మన ప్రాచీన సంస్కృతి తెలుసుకోవాలంటే పురావస్తు శాఖల సందర్శనమే ప్రధానమని భారత రాష్ట్రపతి శ్రీ ఆర్. వెంకట్రామన్ ఒక సందర్భంలో అన్న మాటలు నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజమనిపిస్తోంది. మనస్ఫూర్తిగా నడవడికలు, అనాటి విధానాలు మన పెద్దలు చెప్పుతుండగా వింటున్నాం. అనాటి వస్తువులు న్యాయంగా పరిశీలిస్తే కలిగే అనుభూతి వర్ణించడం సాధ్యం కాదని చెప్పవచ్చును.

రాజమండ్రి గోదావరి ఒడ్డున గల శాతవాహన సుబ్బారావు ప్రదర్శనశాల ఈ విగ్రహానికి తలమానికమని చెప్పవచ్చును.

చేసిన దాన పట్టాలు తామ్రశిలాపాలలో మనం చూడాలంటే ఇక్కడ మానే అవకాశం ఉంది. సుమారు ఆరు దశాబ్దాల క్రితం రాళ్ళబండి సుబ్బారావు విగ్రహాలు చేసిన ప్రదర్శనశాలను 1967లో ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది.

ఇటీవల అపురూపమైన "పానవట్టం" ఈ కేంద్రమునకు చేరుకోవడంతో ప్రజల్ని మరింతగా ఆకర్షిస్తోంది.

11 లేదా 16వ శతాబ్దం నాటి మృత్యుంజయ స్వామి (శివుడు) సహిత సహశ్రలింగపానవట్టం ఒకటి దవళేశ్వరం దగ్గర లభ్యమైంది. దానిని స్వాధీనపరచుకోవడంతో అధికార్లు అనేక

కొండవీటి రెడ్డిరాజులనాటి ఖడ్గాలు

విగ్రహాన్ని కూడా ఈ కేంద్రానికి తరలించారు. రాజులు దగ్గర తాటిపాకలో దొరికిన మరో జైన విగ్రహం కూడా ఇక్కడ వుంచారు.

పురాతన వస్తువులు

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోనే ఎక్కడైనా త్రవ్వకాలు జరిపితే పురాతన వస్తువులు లభించేది తక్కువ. రాజమండ్రి పట్టణంలో ఎక్కడ త్రవ్వినా వస్తువులు లభ్యమవుతాయి అనడంలో సందేహం లేదు.

1145 సంవత్సరంలో వీరభద్రస్వామి వారికి నిత్య దీపారాధన నిమిత్తం దానం చేసిన శిలా శాసనం ఒకటి 1971లో రాజమండ్రి మున్సిపల్ శార్యాలయ ఆవరణలో బయల్పడింది. ఇక్కడ భద్రపరిచారు.

పురాతనం కాలంనాటి ఇటుకలు వాటి రూపాలు చూస్తే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. శ్రీ యాతగిరి శ్రీ రామనరసింహారావు బహుకరించినవి ఇక్కడ ప్రదర్శనలో వుంచారు. అలయాల సమూహా, ఇలా ఎన్నో వస్తువులు, విగ్రహాలు ఉంచారు.

నాణాలు

రాజుల కాలం నాటి బంగారు, వెండి, రాగి నాణాలు ఇక్కడ చూడవచ్చును. రాజరాజనరేంద్ర, కృష్ణదేవరాయ, మొగల్, గజపతి, శాతవాహన విష్ణు కుండిన రాజుల కాలం నాటి నాణాలను తిలకించవచ్చును.

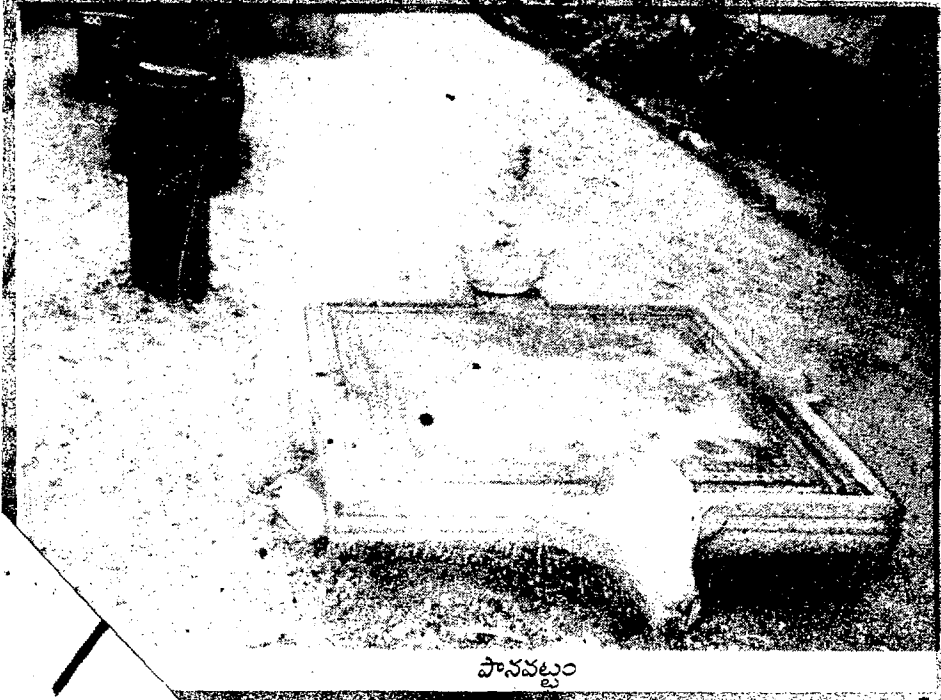

నంది విగ్రహాలు

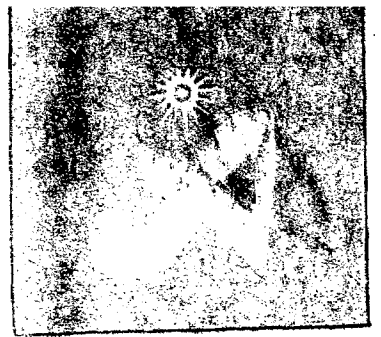
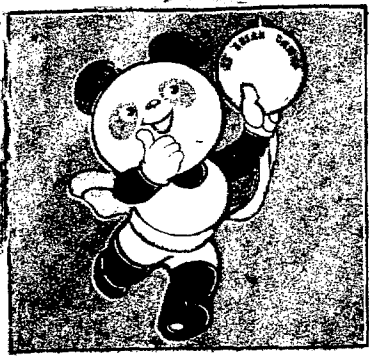
రెడ్డిరాజుల కాలం నాటి కత్తి, కొన్ని వస్తువులు ఇక్కడ వుంచారు. 7 నుండి 9 శతాబ్దాల నాటి రాగి శాసనాలు హెచ్చు సంఖ్యలో చూడవచ్చును. ఈ కేంద్రంలో సుమారు 30 శాసనాలు 450 తాళపత్ర గ్రంథాలు ఉన్నాయి. తిక్కన రాసిన మహాభారత ప్రతిని కూడా తిలకించవచ్చును.

గోదావరి గట్టున ఇటువంటి అపురూప ప్రదర్శనశాల వుండటం చాలా అరుదు. దీని అభివృద్ధికి మరింత నిధులు కేటాయిస్తే మంచిది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పర్యాటక చిత్రపటంలో ఈ కేంద్రాన్ని చేర్చవలసిందిగా ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు.

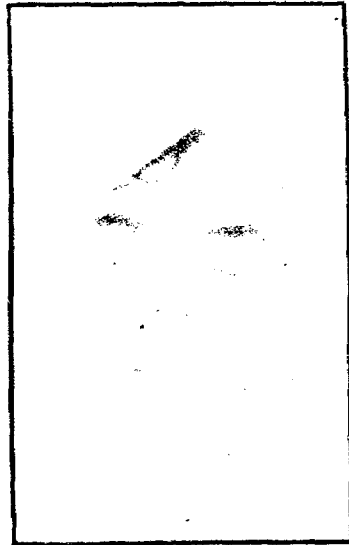
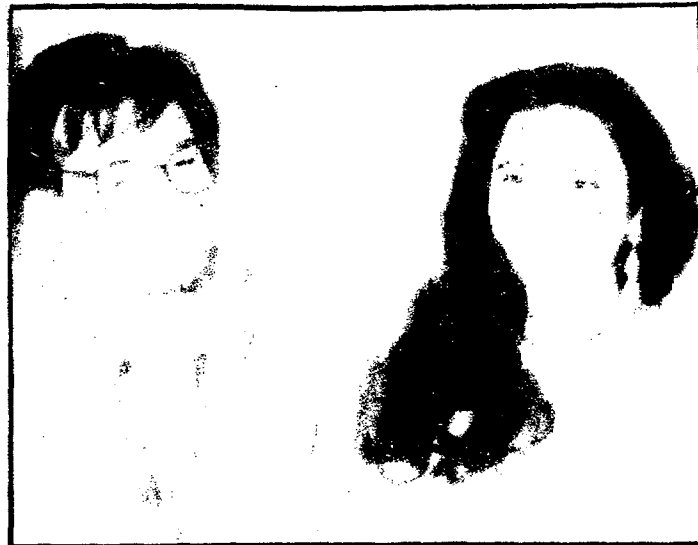
- శ్రీమతి యాతగిరి తుంగమణి
ఫోటోలు: "అప్పా"

పానవట్టం

“నేను బంగారు ఉషనే”
“బిజింగ్ క్రీడా సంబరం”

అయిదు స్వర్ణాలు 70ల చివర
షేన్ జియాన్

డైవింగ్ కింగ్, ఆయాంగ్ సి

హృదయ వృదంసం

మండుతున్న తలపులు

ఈ ఉదయాన్నే
ధరణి ఉదరంలోంచి
విచ్చుకొస్తున్న పువ్వుల్ని చూస్తూ
నీ తలపుల్ని దూరం చెయ్యాలని,
నీ జ్ఞాపకాల్ని పారద్రోలాలని
నా ఊహ
సూర్యకిరణాల్లోంచి
చొచ్చుకొస్తున్న ఎరుపు
నిద్రలేని కళ్లలా
నా గుండెల్ని మండించి
నాలోని అర్థగతకి
తుది గీతం పాడింది
నా కనురెప్పలలో
శ్రావణ మేఘాల్ని నింపి
నిరంతరం వర్షింపిస్తోంది

ఇవి కన్నీళ్లా? ఏమో, దీనికి జవాబు నా దగ్గర లేదు
ప్రకృతిలోని అందాలన్నిటినీ
నీతో కలిసి చూసేసాక
ఈ కన్నీళ్లకి అర్థం తెలియడం లేదు
ఇవి ఆనంద బాష్పాలా?
ఇవి దుఃఖాశ్రుమాలలా?
నిన్ను మరచిపోవాలనే
కాఠిన్యపు భావాన్ని సవాలు చేస్తూ
నాలోని ప్రతి అణువూ
శాసనోల్లంఘన చేస్తోంది
బలహీనమై, నిద్రకు సిద్ధమౌతూన్న
నా పృథ్వీలో
నిష్పలాంట తలపుల్లో
మంటలు మండిస్తోంది

-కె. వరలక్ష్మి

కుంచె కదలిక

అహాన్ని గౌరవించే అపురూప చిత్రకారుడు

సాజా

పీకాసోకున్న అనేకానేక వికలవ్య గిమ్మలలో సాజా ఒకరు కాదు. తనకు గుర్తుపైతరూ లేని నిష్కర్షగా చెప్పాడు సాజా. పీకాసో చిత్రకళకు వారసుడని చెప్పకపోయినా, పీకాసో ఖ్యాతికి మాత్రం వారసుడని స్వయంగా ప్రకటించుకొన్నాడు. ఇలా తన వివాదాస్పదమైన వ్యూహాలతోనే కాకుండా వింత గొలిపే తన విస్తూతమైన చిత్రాలతో కూడ అందరిలో కలవరం సృష్టిస్తాడు సాజా.

ఫ్రాన్సిస్ మ్యూజన్ సాజా 1924లో గోవాలో జన్మించాడు. చిన్నతనంలో ఎప్పుడూ తల్లిని అంటి పెట్టుకొని ఉండేవాడు. గోవా పరిసరాలు, అక్కడి జీవన విధానం, క్రైస్తవ వారాహం సాజాని ప్రభావితం చేసాయి. ఇరవై యేళ్ల వయసుకే తనదైన సొంత శైలిని అలవరచుకొని చిత్రకళపై స్పష్టమైన అభిప్రాయాల్ని ఏర్పరచుకొన్నాడు.

1946లో ఎం.ఎఫ్. బూస్సెన్, రజా వంటి చిత్రకారులతో కలిసి పోస్ట్రెసివ్ ఆర్ట్ గ్రూప్ నెల కొల్పాడు. అధ్యయనం ప్రాతిపదికగా గల చిత్రకళ అంటే ఉండే చిన్న చూపు వీరందరిలోని ఒక సాధారణ గుణం, ఈ ముగ్గురిలో ప్రతి ఒక్కరికి విదినీ శైలులున్నా అకడమిక్ ఆర్ట్స్ పట్ల ఉన్న అయిష్టం వారిని దగ్గర చేసింది.

ఆంగ్లేయుల ప్రభావంతో అప్పటి చిత్రకారులు గోవాని పేలవమైన రంగులతో చిత్రించారు. వాటిల్లో ఒకానొక నీరవమైన ప్రశాంతత గోచరించేది. కాని సాజా గాఢమైన రంగులు వాడి గోవాకి జీవం పోసాడు. సాజా వేసిన నగ్నచిత్రాలు మాత్రం ఎవరికీ నచ్చలేదు. పాతికేళ్ల వయస్సులో సాజా తోటి చిత్రకారులతో కలిసి బాంటేలోని జూనియర్ ఆర్ట్ గాలరీలో చిత్రకళా ప్రదర్శన ఒకటి ఏర్పాటు చేసుకొన్నాడు. కాని వాటిలో సాజా చిత్రాలు కొన్ని చాల విహ్వంగా ఉన్నాయని అలాంటి చిత్రాలు భారతీయ చిత్రకళ ఆత్మిక అవమానకరమని వాదనల్ని ప్రదర్శన నుండి తొలగించి వేసారు.

సాజా వెంటనే ఇంగ్లండ్ వెళ్లి అక్కడే స్థిరపడి పోయాడు. వెళ్లగానే కటిక దరిద్రంలో బతకాల్సి వచ్చింది. సాజా తల్లి, భార్య మిషను మీద బట్టలు కుట్టి ఇల్లు నడిపేవారు.

1950లో కొన్ని మంచి చిత్రాలు వేయగలిగాడు. అదే సమయంలో అమెరికా నుండి లండన్ నుండి సాజా చిత్రాల కొనుగోలుకై కొందరు కొనుగోలుదార్లు రాసాగారు. ఆర్థిక

సాజా

పరిస్థితి కొంత మెరుగైంది. ఇంగ్లండ్ లో ఉన్న 17 సంవత్సరాల కాలంలో సాజా చిత్ర కళకు చాల గొప్ప గుర్తింపు వచ్చింది.

భారతదేశం నుండి వరాయిదేశాలకు వలస వెళ్లిన చిత్రకారులను కూడ సాధారణంగా భారతీయ చిత్రకారులుగానే పరిగణిస్తారు. కాని సాజాని భారతీయుడిగా గుర్తించటం ఇతర చిత్రకారులకు ఇష్టముండదు. సాజాకి అంతకన్నా ఇష్టం ఉండదు.

సాజా అభిప్రాయాలు అభిరుచులు వేరైనా, భారత దేశంలో ఆధునిక చిత్ర కళ ఆవిర్భవించడానికి అతను కీలకమైన పాత్ర పోషించాడనేది గుర్తుంచుకోవలసిన సత్యం. అయినా భారతదేశంలో జరిగిన ఏ చిత్ర కళా ప్రదర్శనకూ

లవర్స్

అతనికి ఆహ్వానం వెళ్లలేదు! అయినప్పటికీ తన పురోగతిని ఇక్కడి వాళ్లకు తెల్పడానికి సాజా మనదేశంలో అప్పడప్పుడూ ప్రదర్శనలిస్తూనే ఉన్నాడు.

సాజా చిత్రాలలో ముఖ్యంగా మూడు అంశాలు ఉన్నాయి. కాథలిక్ మత విశ్వాసం, మానవుడి బాధ, మానవుడి లైంగిక పరత్వం. దాదాపు ప్రతి చిత్రంలోనూ హింసతో కూడిన భావోద్రేకం కనిపిస్తుంది.

“ప్లాగ్” అనే చిత్రంలో క్రైస్తవ ఆకారం గుర్తు పట్టలేనట్లుగా ఉంటుంది. క్రైస్తవ మూర్తులు మనిషిలానే ఉంటారు. ఈనాటి సర్వసాధారణమైన ఉద్దికతనీ, హింసనీ, ధ్వంస భావాన్నీ మారణ హోమాన్నీ, తీవ్రవాదాన్ని చిత్రించడానికి, సాధారణీకరించడానికి క్రైస్తవ ఓ ప్రతీకగా అలంకారంగా తీసుకున్నాడు సాజా. ఈ చిత్రంలో రంగులు వేసిన భాగానికన్నా వేయని భాగమే ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. కుడిచేపున పున్న నైసికుడి ముఖ చిత్రకళలో పీకాసో ప్రభావం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. కోపం, ఇతరులు అల్లులనే ఒక స్వేయ ధౌన్యత భావంలోంచి వచ్చే అవమానకరమైన అగ్రహం, మనస్సులోని కొటిల్యం, ఓర్పుకోలేని బాధలాంటి బుణధృవాన్ని చూపించే సాజా చిత్రకళలో మతపరమైన చిత్రాలూ ఉన్నాయి. కాని అవన్నీ మతాన్ని కించపరచేవి. విశ్వాస రాహిత్యంలోంచి వచ్చిన సృష్టి మూలకాలే. కళాకారుడు నరకాన్ని ఈ రకంగా ఊహిస్తున్నాడా అనిపిస్తుంది. కాని నూత్నంగా పరిశీలించి చూస్తే వాటిలో మత వ్యవస్థలోని అధివత్వాన్ని, అసత్యాన్ని, కూడాకత్వాన్ని వేరై చూపుతున్న దృశ్యం గోచరిస్తుంది.

సాజా చిత్రాలలోని స్త్రీ, మూర్తులవరూ నాజాకుగానూ అందంగానూ ఉంటూ స్వప్నలో కంటే విచరిస్తూన్నట్లు ఉండరు. చాల బలంగా, దృఢంగా, శక్తి స్వరూపిణుల్లా కనిపిస్తారు.

“ఉమర్”, “ది లవర్స్” అనే చిత్రాలలో కనిపించే, బలీయమైన లైంగికత వెల్లుబుకుతూ కనిపిస్తాయి. స్త్రీత్వం చాలమూర్తి మంతమవుతూ గొప్ప అయస్కాంత శక్తిలా ప్రసరిస్తుంటుంది. ఆ రంగుల్లో ఒక ఆత్మ శైల్యం ద్యోతకమవుతుంది. కాని ఈ చిత్రాలను చూస్తూ న్నంత సేపూ భారతీయత్వ గాయపడతూనే ఉంటుంది.

సాజా అంగ్లంలో గొప్ప రచయిత కూడా.

ప్లాగ్

“ది పైల్ ప్లాగ్ రివల్యూషన్” అనే గ్రంథం రచించాడు. ఇది చిత్రకారులు, రచయితలు, మిగతా బుద్ధజీవులు ఆటమిక, న్యూక్లియర్ శక్తులకు వ్యతిరేకంగా నడిపిన ఉద్యమం. - సాంస్కృతిక ఉద్యమం ఒకటి భారతదేశంలో మొదలయ్యి ప్రపంచమంతా వ్యాపించాలని, ప్రతిదేశంలోనూ శాంతికి చిహ్నంగా తెల్లటి జండాను ఎగరేయాలని, ఇలా అణ్ణాస్త్రాల ప్రవాహానికి అనకట్ట వేయాలని సాజా భావించాడు.

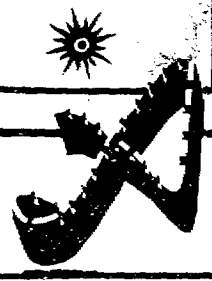
పాశ్చాత్య కళకన్నా భారతీయ కళ ఎన్నో రెట్లు మిన్న అని ప్రస్తుతం న్యూయార్క్ లో ఉంటూన్న సాజా అభిప్రాయం. లలిత కళా అకాడమీ మన కళాకారులకు ఇంతకన్నా ఎక్కువ ప్రోత్సాహం గనుక ఇస్తే వారు అంతర్జాతీయ కళారంగంలో పైకొస్తారని సాజా విశ్వాసం.

న్యూయార్క్ వదిలేసి శాశ్వతంగా స్వదేశం వచ్చేద్దామనే ఆలోచనలో ఉన్నాడు సాజా. సాజాకి అభిమానులకన్నా విమర్శకులు ఎక్కువ ఉన్నారు. అన్ని సంప్రదాయాలనూ నాశనం చేసాడనీ, ఏ ఒక్క సాంస్కృతిక అంశాన్ని గౌరవించడనీ ఇతనిపై ఆరోపణ. ఇది అబద్ధమేమీ కాదు. సాజా గౌరవించేది ఒక్కటే - తన అపొకారం!

- వి. మమత

ఆసియాలో ప్రతిబింబించిన స్నేహం!

బీజింగ్ సెప్టెంబర్ 22న ప్రారంభమై పదహారు రోజుల పాటు జరిగిన క్రీడా సంగ్రామం సంబరం ఆసియా వాసుల జక్కుత, ప్రగతి, స్నేహం వంటి చెప్పుతూ అత్యంత క్రీడా స్ఫూర్తితో జరిగింది.

పదకొండో ఆసియా క్రీడలలో ముప్పై ఏడు దేశాల నుంచి ఆరువేల మంది పైగా పాల్గొన్నారు. ఈ క్రీడలలో ఇరాక్ పాల్గొనే విషయంపై తర్జన భర్జన జరిగి చివరకు ఇరాక్ ని బహిష్కరించడం జరిగింది. ఇరాక్-కువైట్ ను ఆక్రమించగా కువైట్ కు చెందిన కొంత మంది క్రీడాకారులు ఆసియాడ్-90లో పాల్గొనడం జరిగింది. ఆర్థిక కారణాల వల్ల జోర్డాన్ ఈ ఆసియాడ్ లో పాల్గొనలేకపోయింది.

ఈ క్రీడలలో చైనా స్వర్ణపతకాలలో 183 పతకాలు సాధించి నంబర్ వన్ గా నిలిచింది. భారత్ కేవలం ఒకే ఒక్క స్వర్ణపతకం సాధించి పదకొండో స్థానం దక్కించుకుంది.

లైట్స్-హైలైట్స్

- ఆసియాడ్ లో తొలిసారిగా ప్రవేశపెట్టబడిన కబడ్డీలో భారత్ స్వర్ణం చేజిక్కించుకుంది
- మహిళల వెయిట్ లిఫ్టింగ్ తొలిసారిగా ప్రవేశపెట్టగా ఈ పోటీలో భారత్ రెండు రజత పతకాలు, రెండు కాంస్య పతకాలు సాధించింది
- 4 X 100 మీటర్ల రిలేలో భారత్ రజత పతకం దక్కించుకుంది
- రోయింగ్ పోటీలో వాలుగు కాంస్య పతకాలు భారత్ సాధించగలిగింది
- పరుగుల రాణి ఉష 400 మీటర్ల పోటీలో రజత పతకం సాధించింది.
- 300 మీటర్ల స్ట్రీట్ చేక్ లో దినా రామ్ రజితం సాధించారు
- కతర్ దేశానికి చెందిన స్పింలర్ మన్సూర్ పరుగుగా 100 మీటర్ల పరుగు పోటీలో రెండోసారి తన ప్రతిభను ప్రదర్శించి స్వర్ణం చేజిక్కించుకున్నాడు
- స్వీడ్ ల్యాండ్ లో చైనాకు చెందిన షేన్ జియాంగ్ క్వింగ్ ఐదు స్వర్ణాలు సాధించి ఆసియా క్రీడల చరిత్రలో అత్యధిక స్వర్ణాలు సంపాదించిన ఘనత సాధించాడు.
- స్వీడ్ ల్యాండ్ లో మొత్తం 29 అంశాల్లో ఆసియా రికార్డులు నెలకొల్పబడ్డాయి
- బ్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ లో చైనా మొత్తం 29 స్వర్ణపతకాలు చేజిక్కించుకొని రికార్డు సృష్టించింది
- భార్యాభర్తలయిన చైనా జంట జాంగ్ క్విసింగ్, వాంగ్ జుపు మూవీంగ్ లో తమ దేశానికి ఆరు స్వర్ణాలు సాధించారు.
- ఫ్రెక్టింగ్ లో చైనా యువతి జాలింగ్ మ్ వరల్డ్ రికార్డు సృష్టించి స్వర్ణపతకం చేజిక్కించుకుంది
- అర్జెంటిన్ కోరియా రెండు ప్రపంచ రికార్డులు నెలకొల్పింది.

అక్బాన్ని దాటిన చైనా

ఈ ఆసియాడ్ క్రీడలలో చైనా తన విశ్వ రూపాన్ని ప్రదర్శించింది. ప్రత్యర్థులు ఎవరు అందుకోలేనంత ఎత్తులో చైనా పతకాలు సాధించింది. చైనాకు ప్రధాన ప్రత్యర్థులుగా భావించే జపాన్, దక్షిణకొరియాలు చైనాకు అనుకున్నంతగా పోటీ ఇవ్వలేకపోయాయనే భావించాలి.

జపాన్ కు బ్రేక్ కొరియాకు షాక్

జపాన్ కు చెందిన క్రీడాకారులకు చైనా అనేక పోటీలలో బ్రేక్ వేయడంతో జపాన్ కేవలం రజతాల్లో, కాంస్య పతకాల్లో సాధించడం తప్ప స్వర్ణాలు భారీగా సాధించలేకపోయారు. తదుపరి జరిగే ఆసియాడ్ నిర్వహించేది జపాన్ అన్న విషయం తెలిసిందే. జపాన్ మొత్తం 174 పతకాలు సాధించింది. ఈ ఆసియాడ్ లో అత్యధిక కాంస్య పతకాలు సాధించిన దేశం

బీజింగ్ క్రీడా సంబరం!!

* చైనాకు చెందిన షేన్ జియాంగ్ క్వింగ్ స్వీడ్ ల్యాండ్ లో ఐదు స్వర్ణపతకాలు సాధించి ఆసియా క్రీడల చరిత్రలో అత్యధిక స్వర్ణాలు సాధించిన ఘనత పొందాడు.

* డైవింగ్ పోటీలో చైనాకు చెందిన జియాంగ్-ని గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పకోవాల్సివుంది. జ్వరంతో బాధపడుతూ కూడా అద్భుతంగా డైవ్ చేసి తమ దేశానికి స్వర్ణపతకం సాధించాడు.

జపాన్. రజతాలు కూడా అత్యధికంగా సాధించింది జపాన్. స్వర్ణాలు 38 మాత్రమే సాధించి మూడో స్థానంలో నిలిచింది జపాన్.

స్వర్ణ పతకాలు సాధించే విషయంలో దక్షిణ కొరియాకు చైనా షాక్ తినిపించింది. మొత్తం

54 స్వర్ణాలతో కొరియా రెండో స్థానంలో నిలిచింది. వివిధ పోటీలలో కొరియా స్వర్ణం సాధించగలమని ఆశించగా వారి ఎత్తులు బీజింగ్ లో పారలేదు. అడుగడుగునా చైనా క్రీడాకారులు అడ్డుకొని కొరియా స్వర్ణ పతకాలు సాధించకుండా బ్రేక్ వేయగలిగారు. యూలై నాలుగు రజతాలు, డెబ్బేమూడు కాంస్యాలు సాధించి మొత్తం 181 పతకాలతో దక్షిణ కొరియా జపాన్ కంటే ఏడు పతకాలు ఎక్కువ సాధించింది. అయితే

"నేకు బంగారు ఉషనే"

'ఉష' భారత క్రీడాకారులు మరిచిపోలేని ఉష! ఏనిమిది సంవత్సరాల పాటు భారత్ పరుగుల రాణిగా బ్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ లో పతకాల చంటి వండించిన పి.టి. ఉష బీజింగ్ ఆసియాడ్ లో రిలైర్ అవుతున్నట్లు ప్రకటించింది. పోటీ నుండి తప్పుకోవడం తనకు ఆనందం కలిగించే విషయంగా ఆమె వేర్కొంది. పి.టి. ఉష ప్రతిభ గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పకోవాలో సీమోల్ గేమ్, గురించి చెప్పాలి. సీమోల్ లో భారత్ ఐదు స్వర్ణ పతకాలు సాధిస్తే. వాటిలో నాలుగు స్వర్ణపతకాలు ఉష సాధించినవేనంటే ఆమె గొప్పదనమేమిటో అర్థమవుతుంది. జాతీయ ప్రతిష్టను అంతర్జాతీయంగా మారుమోగించిన పి.టి. ఉష ఆసియా స్థాయిలో తన వినిపిదేళ్ళు తెలిపే ఇరవై నాలుగు బంగారుపతకాలు భారత్ కు సాధించింది. ప్రయోగి విక్రమేంద్రా పీఠవరదే ఉష వయసు 26 సంవత్సరాలు. బీజింగ్ ఆసియాడ్ లో మూడు రజతాలు సాధించింది. బంగారు పతకాలు సాధిస్తుందని ఎదురు చూసినప్పటికీ రజతాలు సాధించగలిగిన ఉష మూల్యాధురూ బంగారు పతకాలు సాధించనందున తాను నిరాశ చెందడం లేదని తన గొప్పతనమేమిటో ఎప్పుడో రుజువు చేశానంది. రైల్వేలో ఉద్యోగం చేస్తున్న ఉష తన వివాహం గురించి అడిగితే పెళ్లయ్యింది వివాహమే చేసుకుంటానంది. తాను పాల్గొనే అతి పోటీలో రజతం సాధించినప్పటికీ తాను ఎప్పుటికీ బంగారు ఉషనే అంది ఉష నవ్వుతూ..... నిజమే....మరి ఆమె భారత క్రీడాకారిణి కే ౬ 'బంగారు ఉష'.

ఆశాకిరణం అశ్వనీ

భారత అథ్లెటిక్ రంగంలో బంగారు ఉష రిటైరవ్వడంతో ఆ స్థానాన్ని బిత్తి చేయగల ఆశాకిరణం "అశ్వనీ నాచప్ప"గా వాచిస్తున్నారు. న్యూఢిల్లీలో జరిగిన పర్మిట్ మీట్ లో ఉషని చాలే ముందంజవేసిన అశ్వనీ నాచప్ప బీజింగ్ ఆసియాడ్ లో రాణించలేక ఉష తర్వాత స్థానంలో నిలిచింది. అయితే అథ్లెటిక్స్ లో భారత్ ఆశాతోటి అశ్వనీ అని చెప్పాలి.

రజతాలతోనే గుడ్ బై కొట్టిన బంగారు ఉష

స్వర్ణ పతకాల విషయంలో మాత్రం దక్షిణ కొరియా జపాన్ కంటే పదహారు పతకాలు ఎక్కువ సాధించి రెండో స్థానంలో తమకు ఏడు రులేదనిపించుకుంది. ఉత్తర కొరియా, దక్షిణ కొరియా క్రీడాకారులు విడివిడిగా యునైటెడ్ కొరియాగా పాల్గొంటే వారు మరిన్ని పతకాలు సాధించే అవకాశం వుంది. సీమోల్ ఆసియాడ్ బహిష్కరించిన ఉత్తర కొరియా ఈ ఆసియాడ్ లో నాల్గవ స్థానంలో నిలబడింది.

మహిళల ఆధిక్యత

భారత్ కు పతకాలు సాధించిన వారిలో మహిళలే మెరుగనిపించారని చెప్పాలి. మహిళా వెయిట్ లిఫ్టింగ్ లో రెండు వెండి పతకాలు, కాంస్య పతకాలు సాధించగా, పి.టి. ఉష మూడు రజత పతకాలు సాధించింది. మూవీంగ్ లో జోమాబత్త కాంస్యం సాధించింది. అథ్లెటిక్స్ లో భారత జట్టు కొంత మేరుకు ప్రతిభ ప్రదర్శించింది. ఉష, అశ్వనీ (220 మీ.) ఫ్రైన్ట్ కు అర్హత సంపాదించగా, కబితాగారి 10 కిలో మీటర్ల నడకలో నాల్గవ స్థానం దక్కించుకుంది. 800 మీటర్ల పోటీలో జోసాబత్త కాంస్యం సాధించింది. 4 X 400 మీటర్ల రిలేలో ఉష, సారమ్మ అద్భుతంగా పరుగెత్తి రజత పతకం సాధించారు. 400 మీటర్ల పరుగులో ఉష రజతాన్ని సాధించింది. ఫోల్ డిప్ లో ఎస్.డి. ఈషన్ కాంస్య

పతకం సాధించాడు. బాక్సింగ్ లో గోపాల్ సింగ్ వాంగ్ కాంస్య పతకం సాధించాడు.

భారత మహిళారత్నాలు

ఉష భారత్ కు సాధించిన పతకాలు కాక రోసాకుట్టి రజిత పతకం సాధించటం, వెయిట్ లిఫ్టింగ్ లో భారత మహిళా వెయిట్ లిఫ్టర్లు జోత్సాదత్తా, భారతీసింగ్ రజిత పతకాలు సాధించగా, కుంజరాణి భాయ్ అదర్కలు కాంస్య పతకాలు సాధించి తమ ప్రతిభతో భారత పతకాన్ని ఎగురవేశారు. షూటింగ్ లో సోమాదత్తా కాంస్య పతకం సాధించింది.

రోసాకుట్టి (రజితం)

భారత్ కు ఆశాభంగం

సియోల్ లో నాలుగేళ్ళ క్రింద భారత్ ఇదు స్వర్ణ పతకాలు మాత్రమే సాధించగలిగింది. అయితే ఈసారి బీజింగ్ లో భారత్ కేవలం ఒకే ఒక్క స్వర్ణ పతకంతో ఆశాభంగం చెందింది. ఆసియన్ క్రీడల చరిత్రలో ఎన్నడూ

కబడ్డీ స్వర్ణం

తొలిసారిగా ఆసియాడ్ లో ప్రవేశపెట్టబడిన కబడ్డీ పోటీలలో భారత్ స్వర్ణ పతకం సాధించింది. రౌండ్ రాబిన్ లీగ్ లో భారత్ జట్టు విజయ విహారం చేసింది. భారత జట్టు అన్ని

మ్యాచ్ లలోను టీమ్ వర్క్ ప్రదర్శించి అద్భుత నైపుణ్యం కనపరిచింది. ఫైనల్ లో 52-17 పాయింట్లతో ప్రత్యర్థి బంగ్లాదేశ్ పై మనవి జయం సాధించింది. బంగ్లాదేశ్ రజిత పతకం సాధించింది. భారత్ కు ఏకైక స్వర్ణం కబడ్డీ ద్వారా లభించటంతో కబడ్డీ కెప్టెన్ హరదీప్ సింగ్ భారత్ కు ఇప్పుడు పెద్ద హీరో అయిపో

యాడు.

భారత కబడ్డీ క్రీడాకారులు అనిల్ కుమార్, హరదీప్ సింగ్, అనిల్ కుమార్, తన్నూర్, ఎస్. రాజరత్నం, తర్లరాజ్ బికిరా, ఎ.కె. సంగ్వాన్, శ్రీరామ రాజబహదూర్ ప్రసాద్లు ఆసియాల్లో మేటి కబడ్డీ క్రీడాకారులుగా పేరు పొందారు.

ఆసియాడ్ 90లో

వివిధ దేశాలు సాధించిన పతకాలు

దేశం	స్వర్ణం	రజితం	కాంస్యం	మొత్తం
చైనా	183	107	51	341
దక్షిణ కొరియా	54	54	73	181
జపాన్	38	60	76	174
ఉత్తర కొరియా	12	31	39	82
పాకిస్తాన్	4	1	7	12
ఇరాన్	4	6	8	18
ఇండోనేషియా	3	6	21	30
కతర్	3	2	1	6
థాయిలాండ్	2	7	8	17
మలేషియా	2	2	4	8
భారత్	1	8	14	23
మంగోలియా	1	7	9	17
ఫిలిప్పీన్స్	1	2	7	10
సిరియా	1	0	2	3
ఒమన్	1	0	0	1
తైవాన్	0	10	21	31
హాంకాంగ్	0	2	5	7
శ్రీలంక	0	2	1	3
సింగపూర్	0	1	4	5
బంగ్లాదేశ్	0	1	0	1
బర్మా	0	0	2	2
లావోస్	0	0	1	1
షకాపు	0	0	1	1
నేపాల్	0	0	1	1
సాదీ అరేబియా	0	0	1	1

ఈ పోటీలలో పాల్గొన్న మరో 12 దేశాలకు కనీసం ఒక్క పతకమైనా దక్కులేదు.

లేనంతగా భారత క్రీడాప్రావీణ్యం దిగజారిపోయిందని క్రీడాభిమానులందరూ విచారం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. సియోల్ లో సాధించినట్లు కనీసం ఐదు పతకాలైనా భారత్ సాధిస్తుందని ఆశించటం జరిగింది. అయితే పదకొండో స్థానానికి దిగజారటంతో భారత్ క్రీడా బృందాలు అవమాన భారంతో వెనుదిరగల్సి వచ్చింది. భారత్ బంగారు ఉషగా పేరుగాంచిన పి.టి. ఉష కూడా

జోత్సాదత్తా (రజితం)

స్వర్ణం కళ్ళు జూడకుండా తన అడ్వెంటేజ్ కెరీర్ కి ముగింపు పలికింది. సియోల్ లో విలు విద్యలో అద్వితీయ నైపుణ్యం ప్రదర్శించిన మన విలు విద్య పీరులు బీజింగ్ లో నాలుగవ స్థానానికి దిగజారటం జరిగింది. లింబారామ్ కూడా తన అత్యున్నత ప్రతిభను ప్రదర్శించాడు. ఆసియాడ్ లో

(మిగతా 10వ పేజీలో)

వెలుగు జీలుగుల వెండితెర జీవితాల సీమలో ఎన్నెన్నో జరిల్లా జలతారులూను. ఓ కొమ్మ వీచినా, పూరెమ్మ కదిలినా అబ్బురంగా కథలూ గాథలూ! అయినా... కాలి పారాణి అయినా ఆరకముందే, కట్టిన కంకణాలు యింకా విప్పి విప్పకనే భర్తను కోల్పోయిన సుప్రసిద్ధ సినీ నటి శ్రీమతి భానురేఖకు ఎదురయిన పరిస్థితిని అటు పరిశ్రమ, ఇటు పత్రికలు కూడా నిర్వికారంగానే స్వీకరించాయని చెప్పాలి.

ఎందుకని?

సినీ రంగపు అటుపోట్లకూ ఆదర తిర స్కారాలకు, సుదీర్ఘ కాలం తట్టుకుంటూ ఆ రంగాన్ని ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా వీలి నేటికీ అగ్ర శ్రేణిలో నిలిచి ఉన్న శ్రీమతి రేఖ, నలభై-నలభై మూడుకు పైబడ్డ వయసులో జరుపు కున్న ఈ వివాహం అంతకు ముందేమో కాని పెళ్ళి తరువాత ఏరోజూ సౌఖ్యంగా సాగలేద న్నది నిర్వివాదం. నిజానికి ఆ భర్త, ముఖేష్ అగర్వాల్ ఆయువు చెల్లించుకు వెళ్ళిపోవడానికి వారం ముందే ఆమెనుండి విడాకుల నోటీసు అందుకున్నాడని వార్తలు!

కారణమేమయినా వోట్ అందుకుని విడా కులెందుకనుకున్నాడో ఏమో, తాత్కాలికంగానే కావచ్చు రేఖ నుడువిన వైధవ్యం రాసి మరి వెళ్ళిపోయాడు. ప్రేక్షక జన సమ్మోహనక రంగా వయసు దాచుకోవడానికి, వైవాహిక స్థితిని దాచుకోవడానికి తాపత్రయపడే సినీతార భావ సరళిలోని బలహీనతలను పరిశీలించేవారికి, యిది రేఖకు దుర్భరమైనదిసిస్తుంది.

కారణం-

అతని మరణం సహజ మరణం కాదు,

అది ఆత్మహత్య....

ఒకనాడు పెళ్ళికి ముందు కొత్త జీవితం గూర్చి కలలు కంటూ రేఖతో చెట్టపట్టాలు వేసుకు తిరిగిన ఢిల్లీ సమీపంలోని తన మేట్రోలి ఎస్టేట్ లోనే ఉరి వేసుకుని అతడు ప్రాణాలు తీసుకున్నాడు.

-ఇంతగా ప్రేమకోవలసి వస్తున్నది అందుకనే.

అతడొక కేరళ కుమారుడు. అపారమయిన ఆస్తిపాస్తులకు సునాధుడయిన ఓ సంవత్స పారిశ్రామిక వైద్యుడు. తనకు తానే సంపాదించు కున్నదే రూ. 155కోట్లు ఆస్తులు!

ఇకనామె, తరతరాలకు సరిపడ సంపద క్షూడేసి రతనాల రాసుల పూర్వార్థి లేపిన లేమ, నేటికీకా ప్రేక్షకాభిమానులు, నిర్మాత దర్శకుల రీత వివాళులైతిండుకుంటూ వరహం రాసులు కురిపించుకుంటున్న వెన్నెల భామ!

అయినా, తామే వీరి, కోరి చేసుకున్న ఈ వివాహం ఆశ్చర్యకరంగా అదిలోనే మిగలేదు. ఇలా ఎందుకు జరిగిందన్న సమాధానం లేని ప్రశ్న ఒక్కటే మన ముందు మిగిలింది.

ఆ ఇద్దరూ చిన్న వాళ్ళేమీ కాదు,

అనుభవహీనులంత కన్నా కారు,

అనుభవం లేదు, అనుభవంలోనే వారు ఒక రికార్డు తార పడ్డారు. కలిసి జీవితాన్ని పండించుకుందామని, బంధించుకుందామని అను కున్నారు... అదే వారి పాలిట శాపమైపో యిందా?

వివాహబంధం వినా వారు సుఖంగా కలిసి మెలిసి వుండగలిగేవారా?

ఈ సంగతి అర్థరహితంగానో, అసంగ తంగానో ఉంటున్నాయి. కాని ఈ విషాదాంత వైవాహిక గాథ వున్నది ముందుకు తెస్తున్న పెద్ద ప్రశ్న అదే!

కాలం చెబుతున్న ఈ ఆరేడు మాసాల

'తాళి'కే ఎగతాళి భానురేఖ పెళ్ళి!?

వారి దాంపత్య వైఫల్యమూ ఇక్కడేననిపిస్తుంది?!

గతాల్లా అనుభవాలూ ఏమయినా, ఏమ యినా రేఖ, ఒక కళాకారిణిగా తన సహజ సృజన మానస సౌధమంతా నిండి తన భావనలూ ఉద్యే గాలకూ రూపమిచ్చే పూర్ణ పురుషుడికోసం దీర్ఘ కాలం నిర్భీతిచిందనవచ్చు. ప్రేయ్యుడూ ముఖే ష్ లో ఆమెకన్నీ కనిపించే ఉండవచ్చు. ఆమె కలలకో రూపం ఇవ్వాలంటే ముఖేష్ అంతా తననే లోకం చేస్తుకోవాలి. కాని ముఖేష్ ఆ విషయంలో నిస్సహాయుడు.

అతనికి మనసంతా కేంద్రీకరించి చూసుకో వలసిన కోట్ల కొలది ఆస్తులు, కోట్లమీద నడిచే పరిశ్రమలూ ఉన్నాయి.

అతనికి తల్లితమ్ముడు మిత్రులూ ఉన్నారు. అన్నిటికీ మించి అతనికి, తాను అపురూపంగా ఎంచుకునే ఆకాష్ ఉన్నది!

అవును, పవిత్రమే కావచ్చు, కాని మన ప్రత్య శాస్త్రజ్ఞురాలు శ్రీమతి ఆకాష్ బజాజ్ తో అతనికున్న బంధం అన్నిటికన్నా ఘనీష్టమైనది.

ఆమె యిద్దరు బిడ్డల పల్లా తండ్రికన్నా ఎక్కువ వ్రేమ అతనికున్నది. ఆ కుటుంబం నుంచి చెడ్డలూ, యోగక్షేమము అతని భుజాల మీదనే ఉన్నాయి....

ఈ విషయం ముఖేష్ చనిపోతూ తన తమ్ముడికి రాసిన ఉత్తరంలో కూడా ధృవప డింది.

"నాకు మారుగా, నాలాగనే ఆకాష్ బాధ్యతలు నీవు నిర్వహించాలి. ఆమెకూ ఆమె కుటుంబానికి నేనున్నట్టలాగే ఏ లోటు రాకుండా జరగాలి. అలా జరిపిస్తావనే నమ్ముతు న్నాను" ఇది ఆ లేఖ సారాంశం.

రేఖ బహుశా వివాహానికి ముందు చూసిన ముఖేష్, వివాహం తరువాత ఆమెకు కనిపించ లేదు.

వివాహం తరువాత ఆమె వారాంతాలు, ఆదివారాలు- ఢిల్లీకి విమానంలో వెళ్లి 'మేట్రోలి' లో భర్త ముఖేష్ తో గడిపివచ్చేది- అయినా ఆమె కన్న ఆ స్వప్నాలు లీలగానయినా ఆమెకు కనిపించి వుండవు చివరకు...

ఆమె కతని పాడ గిట్టలేదు.

అతని కుటుంబంతో పాటు మొదలే లేదు, ఆఖరికామె అతని స్నేహితులను సైతం సహించ లేని అసహనానికి అశాంతికి గురయింది... ఆమె తిరస్కారం గురించి వాళ్ళెన్నో చెబుతారు.

'భాబీ, మమ్ముల్ని సహించలేకపోయేది. మాటల మధ్య నించే అసహనంగా లేచిపోయేది. హోట ల్ లో తినే పదార్థాలు సైతం వదిలి లేచి వెళ్లి పోయిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి!' మరి, రేఖ భారత దేశంలోనే అగ్రశ్రేణి తార. తారా మణిపరంలో ఆమె ఒక అన్న రత్నం. కనీసం తన ప్రేక్షకులకామె సకల కళాభిజ్ఞ, స్వర్ణోక సౌందర్య భావి! ఈ సంగతి ఆమెకు తెలుసు. ఈ భ్రమలోనే, భావనలోనే ప్రశంసల్లోనే ఆరా ధనలోనే ఆమె నాలుగు దశాబ్దాలపైబడిన జీవితం గడిపింది. భర్త ముఖేష్ మిత్రబృందం ఆమె కంతకన్నా శిష్టులుగానో, విశిష్టులుగానో కనిపించక పోవడం ఆమె నేరం కాదు, చివరకు సమాజంలో ముఖేష్ కుండగల కనీస కోర్కె- 'తన భార్య ఒద్దికయిన కుల వధువుగా వుండాలి. భార్యగా ఆమె తెచ్చే ప్రశాంతత, తృప్తి తనకు మిగలాలి' అన్నదానిని తీర్చగల స్థితి కూడా ఆమెకు లేదు. అలా వివాహమయిన తొలి దినాల్లోనే పర స్పరం వారిద్దరూ దగాపడ్డామన్న భావనకు గురి కావడమే, ఆ వివాహ వైఫల్యానికి కారణం.

తప్పు దిద్దుకోవడానికి ఆమె అతడికి విడా కులిచ్చే నిర్ణయం తీసుకుంది.

ఆ తప్పు దిద్దుకోలేనిదనుకునే అతడు ఉరి వేసుకు ప్రాణాలు తీసుకున్నాడు.

ఇద్దరి మధ్యా 'వివాహ విధి' వెలాతెలా పోతూ మిగిలింది!

'జీవితంలో'

రాజా వెల్లంకి చిన వేంకట.
రామారావు జమీందారు

పూర్వ కాలానికి, నడుస్తున్న కాలానికి పోలిక లేనేలేదు. నాగరికత పెరుగుతున్న కొద్దీ మన కీమత యాత్రలో మానసిక ప్రశాంతత లోపిస్తున్నది. విశ్రాంతిని పొందడంలో కూడా కృత్రిమత్వం ప్రవేశించింది. కాల సరిజామంతో ప్రపంచ నాగరికతలు తెలుసుకున్న కొద్దీ మన అలవాట్లలో, జీవిత నేడవడిలో పూర్వం కంటే ఈ రోజున అన్ని కోణాల గుండా మార్పులనేకం వచ్చాయి. రెండు, మూడు తరాల క్రిందట మన పూర్వీకులు తమ తీరిక వేళలను విశాల వటువృత్తుల నీడలోని రచ్చబండల దగ్గర, తోటలలో చెట్ల దగ్గర గడిపేవారు. కలుపు చెవుకునే వారు. అంతా శ్రుత విజ్ఞానమే. వ్రాయును, చదవను రాని వారికి కూడా ఎంతో కొంత సరిధిలో జ్ఞానం వచ్చేది.

వట్టణవాసం మీద మోజు పెరిగింది. ప్రజలకు విశ్రాంతి తరిగింది. ఉరుకులు, పెరుగులు ప్రారంభమయ్యాయి. ఒకరి విశ్రాంతి సమయం మరొకరికి పని కాలం. ఈ మార్పులన్నిటి ఫలితాలను అధిగమించి ప్రజలు సర్వతో ముఖ వికాసం పొందడానికి గ్రంథాలయాలను అవిర్భవించినాయి. లైబ్రరీల ఉపయోగం గూర్చి ఈ రోజున వివరించడం పోస్టాఫీసులాగా వుంటుంది. బెజవాడ లోని రామమోహన లైబ్రరీని పిలవబడుతున్న గ్రంథాలయం పుట్టు పూర్వోత్తరాలు స్థాపనోద్దేశ్యం మొదలైన వివరాలు మాత్రం తెలుసుకోవలసి వున్నది.

బెజవాడలో బ్రహ్మమత ప్రచారకులుగా వున్న శ్రీ ఇ. సుబ్బకృష్ణయ్య 1903 సంవత్సరంలో 'ఆస్తిక పుస్తక భాండాగారము' అనే పేరు మీద ఒక గ్రంథాలయాన్ని నెలకొల్పారు. దీనికి 'బ్రిట్ అండ్ పారిస్ యూనివర్సిటీ అసోసియేషన్' (లండన్) వారు, బాబు హను చంద్ర సర్కార్ (కలకత్తా) అనువారు కలసి 200 పుస్తకాలను బహూకరించారు. పుస్తకాల యితే పున్నాయి గాని, చదివే వారు దొరకలేదు. ఈ గ్రంథాలయం మారుమూల వుండటం, నిర్వహణ ఒక క్రమ పద్ధతిలో లేకపోవడం వంటి కారణాలతో బిడ్డ ప్రజలు ఉపయోగించుకోలేకపోయారు.

ఈ వాతావరణాన్ని గమనించిన కొంత మంది యువకులు 1911, జనవరి నెలలో ఒకటి గోపం పేటలో అనువైన ప్రదేశం చూసి 'శ్రీ రామమోహన ధర్మ పుస్తక భాండాగారము' అను పేరుతో గ్రంథాలయాన్ని నెలకొల్పారు. బాగా సరియయిన పుస్తక ధనవంతుల వద్ద, విద్యావంతుల వద్ద అతికష్టం మీద అణా, బేడ, పావలా చొప్పున విరాళాలు ప్రోగుచేసారు. ఆస్తిక పుస్తక భాండాగారములోని పుస్తకాలను వారి అనుమతి తీసుకొని ఈ గ్రంథాలయంలోకి చేర్చారు.

తక్కువ సంఖ్యలో అయినా గ్రంథాలు సమకూరాయి. ఇక వార్తా పత్రికలు బస్టిలోని పెద్దలు, విద్యావంతులు తెప్పించుకొని దినపత్రికలను మధ్యాహ్నం వేళ వారి ఇళ్ళకు వెళ్ళి తీసుకువచ్చి గ్రంథాలయంలో వుంచే వారు. ఎంతగానో కష్టపడి సేకరించిన విరాళాలు, చందాల మొత్తం ఇంటి అద్దెకు, దీపం ఖర్చుకు మాత్రం బొటాలోటిగా సరిపోయేది. మూడు నాలుగు మాసాల కంటే ఎక్కువ కాలం బ్రతకదని పెదవి విరిచిన అనేక మందికి వరైన జవాబు

పరిరక్షించాల్సిన గతతరాల శ్రమఫలం 'శ్రీ రామమోహన గ్రంథాలయం'

చెప్పాలనుకున్నారు. బాలారిష్టాలన్నిటినీ నెమ్మది నెమ్మదిగా తట్టుకున్నారు. ప్రారంభించి సంవత్సరం అయింది.

స్థాపకులకు తగిన విధంగా ప్రథమ వార్షికోత్సవం జరిపి పెద్దలనందరినీ ఆహ్వానించారు. అనాడు సభకు విచ్చేసిన శ్రీ రాజా వెల్లంకి చిన వేంకటాచార్యులు బహుదరు జమీందారు యువకుల కృషి, దీక్షలను గమనించి గ్రంథాలయానికి శాశ్వత భవనమును తమ స్వంత ఖర్చుతో నిర్మించి ఇస్తానని వాగ్దానం చేశారు.

గ్రంథాలయాలకు స్వంత భవనాలు వుంటే గాని, సుస్థిరంగా నిలబడవని, శాశ్వత ప్రయోజనం కలగదని యువకులు ఆలోచించారు. ప్రథమ వార్షికోత్సవం జరిగిన తర్వాత అభిమా

3424 రూపాయల రెండు అణాల మూడు కానుకలు వేలంపాటలో కొన్నారు. వివేకన స్థలం కొనుగోలు ఎట్టకేలకు పూర్తయింది.

స్థలం సమకూర్చుకోవడంతో అక్షయ పూర్తి కాలేదు. తిరువూరు జమీందారు దగ్గరకు వెళ్లారు. తమకు ఇచ్చిన వాగ్దానాన్ని విన్నవించారు. ఆ మహనీయుడు వారి కోర్కెను నెరవేర్చడానికి అంగీకరించారు. అప్పటి మద్రాసు ప్రభుత్వంలోని శాసన నిర్మాణ సభ్యులైన శ్రీ పి.ఎస్. శివస్వామిచే 1913, సెప్టెంబర్ 13 తేదీన మున్సిపాలిటీ వారి వద్ద కొన్ని స్థలంలో పునాది రాతిని వేయించారు. భవన నిర్మాణానికి ప్రాథమిక ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. తిరువూరు రాజా మొదటి విడతగా రూ. 2100లు ఇచ్చారు.

వారి ఇళ్ళకు పుస్తకాలను పంపేవారు. 75 సంవత్సరాల క్రిందటే ఇంతటి మహోన్నత ఆశయం వుండంటే ఆశ్చర్యపడక తప్పదు. అనాడు 24 మంది స్త్రీలు మాత్రం వారు అందించిన అవకాశాన్ని అందుకున్నారు.

ఇక, తాము ఏర్పరిచిన గ్రంథాలయం వైపునే కాక, రాష్ట్రంలోని చిన్నా చిత్తక గ్రంథాలయాన్నింటి మీద దృష్టి సారించారు. సరస్వర మైత్రి కలిగి వుండటం అందరికీ ప్రయోజనకరంగా వుంటుందని, గ్రంథాలయాల విస్తరణ జరుగుతుందని భావించారు. 1914, ఏప్రిల్ 10న తేదీన 'ప్రథమ ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథ భాండాగార ప్రతినిధుల మహాసభ'ను స్వయంగా బెజవాడ పట్టణంలో నిర్వహించారు. ఈ మహాసభ రాష్ట్రంలో గ్రంథాలయోద్యమం విస్తరణకు ఎంతో ప్రోత్సాహాన్ని ఇచ్చింది. చేయూత నిచ్చింది. ఉద్యమ కార్యకర్తలకు ఉత్సాహాన్ని అందించింది. స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి పటిష్టమైన పునాదులను ఏర్పరిచింది.

ఇది 'రామమోహన లైబ్రరీ' ప్రాథమిక దశ చరిత్ర. తరువాత పడిచిన చరిత్ర కూడా అద్వితీయమైనది, స్మరణీయమైనది. ఈ గ్రంథాలయం రిజిస్టర్ చేయబడిన సంవత్సరంలో (1913) వివరించబడిన గ్రంథాలయ స్థాపన ముఖ్యోద్దేశ్యములను తెలుసుకోవడం అప్రస్తుతం కాదు.

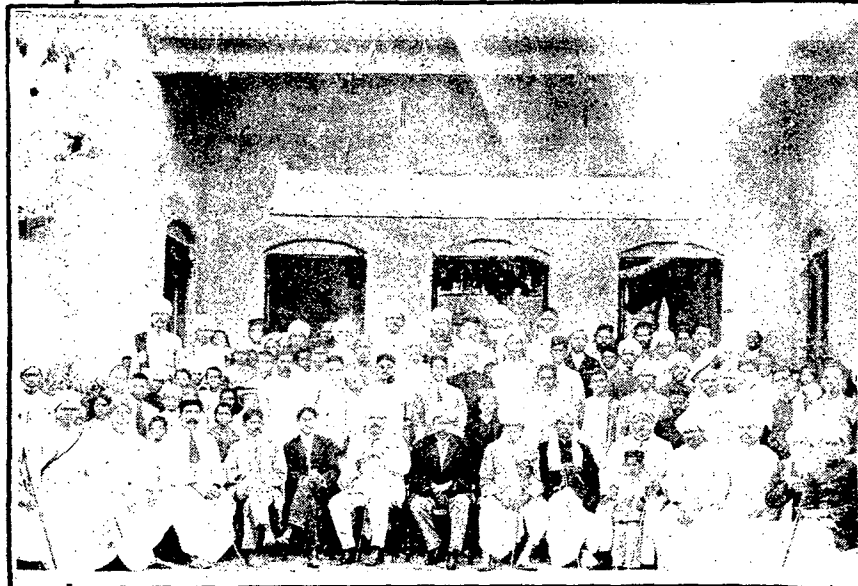
"శ్రీ రాజా రామమోహన రాయల వారి యొక్క జ్ఞానకర్తా మీ భాండాగారము స్థాపించబడినది.

1. ధర్మభాండాగారములను, వరస మందిరములను బెజవాడ పురమున స్థాపించుటయు కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల యుండితర స్థలములలో స్థాపించబడిన వానిని దీనికి జేర్చుకొనుటయు,
2. చందాలను జెల్లింపు చందాదారులకును, సభికులకును పుస్తకములను, పత్రికలను యెరుపిచ్చుటయు,
3. సాంఘిక సమావేశముల వలనను, ఉపన్యాసముల మూలమునను ముఖ్యముగ విషయముల గూర్చి చర్చలను జరుపుట చేత, స్వస్థానము నందున్నట్టియు, ఇతర స్థలములందున్నట్టియు జనుల యందు సరియము నభివృద్ధి జేయుటయు,
4. భరత వర్షియుల ఉత్సవములను, కవుల యొక్కయు, ప్రవక్తల యొక్కయు, తత్వజ్ఞానవేత్తల యొక్కయు సాంవత్సరికోత్సవములను జరుపటయు,
5. విద్యావిషయక ప్రతిష్ఠాపనలను స్థాపించుటయు, ఇది వరకే స్థాపించబడిన వానిని దీనికి జేర్చుకొనుటయు,
6. భాష, మతము, శాస్త్రము, సరిశ్రమ మొదలగు విషయములను గూర్చి జన సామాన్యమున కుపన్యాసముల వసంగుటయు; జన సామాన్యమునకు జ్ఞానాభివృద్ధి కరములగు కరపత్రములను, పుస్తకములను బ్రచురించుటయు;

పై విషయములకు వ్యతిరేకముగా నట్టియు జనసామాన్యమునందు జ్ఞానాభివృద్ధి గలుగజేయు నట్టియు ఇతర పద్ధతుల నవలంబించుటయునై యున్నవి."

తీరిక దొరికినప్పుడు, అవకాశం కల్గించుకొని విజయవాడ మహాపట్టణం, బందరురోడ్ లోని రామమోహన లైబ్రరీకి ఒక్కసారి వెళ్ళి, చూసిందే. చరిత్ర తెలుసుకోవడం, అవగాహన చేసుకోవడంలో ఆనందం, స్ఫూర్తి కలుగుతాయని భావిస్తారు.

శ్రీ వాసవ్య

మలు, ప్రయోధిలావులు పెరిగారు. కొంత మంది తమ ఇళ్ళలో అటుగత మీద విద్రోహాన్ని గ్రంథాలయం, మరొకొంత మంది తమ పాత పర్మిచరును బాగు చేసి, వాటిని బహూకరించారు. సంవత్సరం పెరిగిన కొద్దీ జాగ్రత్త చేసే బాధ్యత కూడా పెరిగింది. ఇక, ప్రత్యేక భవనం మరింత అవసరమైంది. తిరువూరు రాజా భవనాన్ని కట్టించి ఇస్తామని చేసిన వాగ్దానం మరింత ఉత్సాహపరిచింది. చిన్న బస్టిగా వున్న బెజవాడ నెమ్మదిగా నెమ్మదిగా విస్తరిస్తున్నది. అనాటి సరిస్థితులలో కూడా స్థలాన్ని సేకరించడం అసామాన్య వ్యవహారం కాదు.

నెమ్మదిగా ఆలోచనలకు రెమ్మలు తొడగడం ప్రారంభమైనాయి. 1913, ఏప్రిల్ 8న తేదీన గ్రంథాలయ సంఘాన్ని కృష్ణాజిల్లా రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో 1860 సంవత్సరం 21వ నెంబరు ఏక్ట్ ప్రకారం రిజిస్టరు చేసారు. ఇది జరిగిన రెండు రోజులకే బెజవాడ మునిసిపాలిటీ వారు బస్టిలోని వివేకన స్థలాలను వేలంలో విక్రయిస్తామని ప్రకటించారు.

చేతిలో ఎర్ర విగానీ లేదు. పున్న కొద్ది సొమ్ము రిజిస్టర్ ఖర్చుకే సరిపోయింది. అయితేనేం, మళ్ళీ బజారున పడ్డారు. ముట్టుప్రక్కల గ్రామాలకు వెళ్లారు. స్వంత వసులన్నీ మానుకొని అన్నకష్టాలుపడ్డారు. మునగాల రాజా అయిన శ్రీ రాజా వాయని వేంకట రంగారావు బహుదరు జమీందారు రూ. 500 లు, శ్రీ పాటి బండ సుబ్రహ్మణ్యం రూ. 500లు, శ్రీ బొడ్డ పాటి వేంకటప్పయ్య రూ. 500లు ఇవ్వగా, మరికొంత మంది చిన్న చిన్న మొత్తాలలో విరాళాలు ఇచ్చారు. 2191 చదరపు గజాల స్థలాన్ని

బెజవాడ పర్యటనకు వస్తున్న చెన్నపురి రాజధాని (మద్రాసు) గవర్నర్ చే గృహప్రవేశమహోత్సవం చేయించాలని ముమ్మరంగా నిర్మాణం చేసారు. ఇంతలో తిరువూరు జమీందారు మృతి చెందారు. నిర్మాణం ప్రారంభించిన తర్వాత ఆపివేయడానికి ఏ మాత్రం వీలు లేకపోయింది. ఇక ఋణసేకరణ ప్రారంభించారు. ఎంతో ప్రయత్నం మీద మొత్తం నాలుగు వేల రూపాయల అప్పు చేసి భవన నిర్మాణం పూర్తి చేయగలిగారు. ఉన్నంతలో సకం నిర్మాణం చేసి గ్రంథాలన్నిటినీ అమర్చారు. ఈ భవనం మొదటి అంతస్తు పూర్తి కావడానికి ఇంకా రూ. 2 వేల అవసరమవుతాయని అంచనా వేయబడింది. తేలస్తోలు జమీందారు ఇందుకోసం వెయ్యి రూపాయలు ఇస్తానని వాగ్దానం చేసారు.

తమ అక్షయ, ఉద్దేశాలను సముచితంగా నెరవేర్చుకున్న యువకులు తమ దృష్టిని మరింత విశాలంగా ప్రసరించారు. అప్పటికే శ్రీ ఆయ్య దేవర కాశ్యపరారావు ప్రారంభించి నడుపుతున్న పంచముల పాఠశాలను 1914, జనవరి నెల నుండి తమ యాజమాన్యంలోకి తీసుకున్నారు. అనాడు 24 మంది బాలురు, ఎనిమిది మంది బాలికలు ఆ పాఠశాలలో చదువుతుండే వారు. వారికి తమ సంస్థం తరపున విద్యాబుద్ధులు నేర్పడానికి సంసిద్ధులై స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి వేగుమక్కుగా నిలిచారు.

గ్రంథాలయాన్ని బాగా అభివృద్ధి చేసారు. స్త్రీ విద్య పట్ల, స్త్రీ మనో వికాసం పట్ల గురు తర బాధ్యత వహించాలని తలచారు. స్త్రీలు కూడా తమ గ్రంథాలయాన్ని ఉపయోగించుకోవాలన్న అక్షయతో ఒక నాకరుని నియమించి వారి

‘పా’ రాజకీయ భారతంలో ప్రజలూ, సమాజం రాక్షసులతో, రాక్షసకృత్యాలతో అట్టుడికిపోయింది. చర్యలను బట్టి, వారు జీవిస్తున్న ఆనాటి, ‘సమాజా’లను బట్టి, సంస్కృతి బట్టి ధర్మవైరుధ్యాల బట్టి ‘రాక్షసులు’ - కాని ఆ రాక్షసులకు రాక్షసులని, వారి చేష్టలకు రాక్షస చేష్టలకు పేరు వచ్చింది, విజృంభణగానూ అని పేర్కొనబడ్డాయి.

అయితే, నిర్దిష్టమయిన ధర్మం, నీతి, న్యాయం అనుసరించి సాగిన ఆ తొలినాటి ఆ సమాజాలలో కాక అసలు రాక్షసులూ, రాక్షస చేష్టలూ, నైజాలూ, నిజానికి ఈనాటి సంక్షుభిత నాగరిక సమాజాల్లోనే యధేచ్ఛగా సాగిపోతున్నాయని చెప్పాల్సి వస్తుంది. ఎల్లడలా-ఎటుమాసినా వికృతంగా నర్తిస్తున్నాయని ఉదాహరించాల్సి వస్తుంది. మనిషిలోని భయమూ భోషణమూ, ఆత్మవంచన-వరవంచనా దోరణి, ఇవన్నీ మనిషిలోని ఆ మరో మనిషికి దక్షణ కల్గిస్తున్నాయి. సమాజం ఈ ఘాతుకాలనూ, కిరాతకాలనూ కడుపుతోనే దాచుకొని కుళ్ళిపోతున్నది. ఫలితంగా సమాజపు వైపార్యంలో నాగరిక, సహజీవన గాంధీర్యం ఉట్టిపడుతూంటే లోలోన దానవత్వం, మృగత్వం వెచ్చిరిల్లి భయంకరంగా నర్తిస్తున్నై. వంద-వేయి సాధుజనుల మధ్య, కుటుంబానిధన కనిపించని ఒక్క దానవుడు సాగించే బీభత్సం ఆ కల్లోలం యింతని చెప్పతే.

ఇవాళ్ల సమాజం ఎల్లడలా జరుగుతున్నది అంతకుమించిన దానవహల. అది భయంకర రాకాసుల క్రీడ!

ముప్పై రెండేళ్ల చోటావ్యాపారి ఈశ్వర్ లాల్ దీవచంద్ ప్రవృత్తి పారలతో భారత్ నిదిస్తున్న చైల్డ్ రేస్టి వెన్నువీరిచ్చి నిద్రలేచి క్రిందటి నెల ఆగస్టు 6-20 తేదీల మధ్య నాలుగు గోడల మధ్య చీకటి గదిలో జరిపిన దుర్మార్గం దీనినే చెప్పక చెలుతున్నది.

ఇది నేటి సామాజిక మానవుని జీవితం గురించి ఎన్నో ప్రశ్నలకు, సందేహాలకు, సంక్లిష్టమైన వైరుధ్యాలకు తావిస్తున్నది. చదవండి!

అరోజు, వాకేశ్వర్ (బొంబాయి) దగ్గర ‘వనగంగ’ ప్రాంతంలో ఆడుకుంటున్న పద కొండేళ్ల పిల్ల ‘మధు’ ఉన్నట్టుండి మాయమయి పోయింది. నాలుగు రోజుల తరువాత ఆగస్టు (ఈ ఏడాది) తొమ్మిదో తేదీ శవమయి దక్షిణ బొంబాయిలోని కొలబా మిలిటరీ హాడ్ క్వార్టర్స్ దగ్గర దొరికింది. బతికి వుండగానే కాదు... చచ్చి శవంగా మారిన తరువాత కూడా ఆ వూరి పిందె మరల మరల మానభంగానికి గురై వుంది.

మరో ఏడు రోజుల తరువాత-ఆగస్టు 17-కల్కత్తాలోని వద్ద సెయింట్ మేగన్ విడి మొగన, తండ్రి కోసం విడిక్లిస్తూ నిలుచున్న వన్నెండేళ్ల సంగీత దగ్గరకు ఇద్దరు అడవిల్లలు వచ్చి విదే మాట్లాడారు. అక్కడ నుండి సంగీత పాదాపుడిగా వాళ్ళు వెంట వెళ్ళి పోయింది. అంతే... అమె ఆచూకీ దొరకలేదు. నాలుగు రోజుల తరువాత, కళ్ళలో ఊపిరి నిలుపుకుని కాళ్ళిడ్చుకుంటూ ఇంటికి, ఆ తరువాత ఎల్.టి. మార్గ ఫోలిన్ స్టేషన్ కూ చేరుకుంది. ఆ నాలుగు రోజులూ ఆమె శరీరం దుర్భరమయిన పిశాచ కాముక క్రీడికి గురయింది.

ఆగస్టు 6-19 తేదీల మధ్య ఒకే ఫక్కిలో జరిగిన ఈ ఇద్దరు బాలికల అపహరణలూ, వారిపై అమానుష అత్యాచారాలూ బొంబాయి సగభాగాన్ని అట్టుడికించేసాయి. స్కూలుకు వెళ్ళే విద్యార్థినులూ, అడవిల్లల తలిదండ్రులూ అడిరిపోకొచ్చారు.

ఇంకా పశిచయనమునా వీడని కన్నెలపై ఆరంభమయిన ఈ అత్యాచారాలూ ఏ రాక్షసుల పని? వీటికి పాల్పడుతున్న వ్యక్తులు ఒకరా? ఇద్దరూ లేక మురాలిగా ఏర్పడి పని చేస్తున్నారా?

క్షుద్ర విద్యలవభ్యసించే తాంత్రికులూ, మాంత్రికుల పాపం ఇందులో వున్నదా?

-ఇవన్నీ ప్రశ్నలే. వీటిని గురించి వదంతులు కథలు కథలూ ఇంకా ఆరంభమవుతున్న స్థితిలోనే అధ్యశ్చమైన సంగీత పాదాపుగా ఫోలిన్ స్టేషన్ ప్రత్యక్షం కావడం పోలీసుల నెత్తిన పాలుపోసినట్లే అయింది. సంగీత చూపినదారితో

చిరుపాపల శీల భక్త కుడు

వెళ్ళిన పోలీసులకు ఈశ్వర్ లాల్ దీవచంద్ షా అనే 32 ఏళ్ళ చిన్న వ్యాపారస్తుడు, అతని తొమ్మిదేళ్ళ కూతురు ‘పార్వతి’ పదిహేనేళ్ళనా దాటని మరదలు మంజు విక్టోరు. షా వద్ద క్లోరోఫారం వంటి రసాయనం సీసా కూడా లభించడంతో సంగీత చెప్పిన సమాచారం రూఢి అయింది.

మిస్టరీ విడిపోయింది - ఈశ్వర్ లాల్ దీవచంద్ షా నిజానికి ఈ మధ్యనే పసి వాళ్ళ మీద ఈ పాపకాండ ఆరంభించాడు. అతడికి తొలి కలశమయిన దురదృష్టవంతురాలు ‘మధు’! మధుతో ఆరంభమయిన తన కాముక క్రీడకు కూతురూ-పసికూన తొమ్మిదేళ్ళ పార్వతి, పదేనేళ్ళ మరదలు ‘మంజు’ల సాయం తీసుకున్నాడు. తన రక్తం పంచుకుపుట్టిన ఆ కూతురు పశి మనసుపై తన చర్యలు, ప్రత్యక్ష దృశ్యాలూ ఎలాంటి ముద్రవేస్తాయో - కూడా అతనికి పట్టలేదు.

షేర్ మార్కెట్ బ్రోకర్ గా కొంత కాలం పని చేసిన ఈశ్వర్ లాల్ ఆ తరువాత నెయ్యి, వాచీల అమ్మకం సాగించాడు. అతడిని అరెస్టు చేసాక అనేక వివరాలు తెలిసాయి -

ఆగస్టు ఆరో తేదీ అతడు స్కూల్ మీద వెళ్తూ బనంగ ప్రాంతంలో ఆడుకుంటున్న ‘మధు’ను చూసాడు. పోయగా, అనందంగా ఆడుకుంటున్న ఆ పిల్ల చక్కదనం అతడి కన్నుల్లో పడింది... ఆ సమయంలో స్కూల్ మీద అతడితో ఓ పిల్ల కూడా వుంది. ఆమె, పార్వతి కాని, మరదలు మంజు కాని అయి వుండాలి. మధును చూస్తూనే ఈశ్వర్ లాల్ స్కూల్ ఆవి మధు దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అతడితో పున్న పిల్ల ‘మధు’కు కొత్త బట్టలు ఇస్తామని, తమతో రమ్మని ఆశచూపింది. ‘బనంగ’ అలయప్రాంతంలో దాతలు వేదలకు వక్షద్రానం చేయడం కొత్తకాదు. ఆ సంగతి మధుకు అనుభవమే పైగా అరోజు రాఫీ వందగ కూడా.

అలా మధు ఈశ్వర్ లాల్ రూముకు చేర్చబడింది. సెంట్రల్ బొంబాయిలో కల్కత్తాదేవి ప్రాంతాన ముల్లిమాధవ ధర్మశాలలో 19వ వంతురు గది అతడిది. గదిలోకి అడుగుపెట్టగానే క్లోరోఫారం వంటి దానితో ఆమెకు స్పృహ తప్పిం చాడు. మంజు వుండగానే అతడు ఆగస్టు 6-8 తేదీల మధ్య ఆ పిల్లపై అనేకపార్లు అత్యాచారం జరిపాడు. మూడవరోజు ఆగస్టు 8న, మధు పశి ప్రాణాలు గాలిలో కలిసిపోయాయి. అత్యాచారానికి బలైన ఆ ‘కల్కత్తా’ మైతం వైశాచికవాంఛకు మరోసారి బలిచేసాడు. చివరికామె చనిపోయిందని, నిర్ధారణయ్యాక శవాన్ని మూటకట్టి, ఓ ట్యాక్సీ అద్దెకు తీసుకుని దక్షిణ బొంబాయిలోని కొలాబాకు తీసుకుపోయి ఆర్మీ హాడ్ క్వార్టర్స్ వద్ద పారేసి వచ్చాడు.

ఆగస్టు 17వ తేదీ మళ్ళీ ఈశ్వర్ లాల్ పంజుపడింది. అతడికి ఉదయం 11 గంటల వేళ ఒంటరిగా తండ్రి కోసం నిలబడి వున్న సంగీత కనిపించింది. వెంటనే వెళ్ళి కూతురును, మరదలిని తీసుకు వచ్చి మళ్ళీ కొత్తబట్టల ఆశ చూపే సంగీతను కూడా తన రూమేకు చేర్చుకున్నాడు.

గదికి చేరగానే సంగీతకు స్వయంగా అతడే స్నానం చేయించాడు. తన చేష్టలకు సంగీత బెదిరిపోతూంటే, అతనిలా వైశాచిక వాంఛ విజృంభించింది. చివరికామె ప్రతిఘటించడం చూసి క్లోరోఫారం ప్రయోగించాడు. ఆ తరువాత నాగులు రోజుల పాలు పలుమార్లు ఆమె చెరచబడుతూ వచ్చింది. ఆమె స్పృహలోకి వచ్చి గింజుకుంటూ వుంటే, మంజు అతనికి సాయపడేది. పూర్తిగా స్పృహలోకి వచ్చినపుడు వాళ్ళు పెట్టిన తిండిని ఆమె త్రోసేసేది. అలా సిద్ధాంతంలో, మత్తులో భీతిగుడిచిపోయి అతడిచందానికే శక్తిలేని స్థితిలో

ఆమె ‘సాయం’ కోసం అరచిగం చేయగల స్థితిని సైతం కోల్పోయింది.

నాలుగోరోజు, ఆ గదిలో జరుగుతున్నదే మిటో ఊహించుకున్న సత్రం నాకరు ఒకడు ఎవరూలేని సమయం చూసి తలుపు తెరచి బయటకు వదలి ఆమెకు పారిపోమన్న సలహా ఇచ్చాడు. అలా ఆమె తన ఇంటికి చేరుకుంది. తండ్రి ఫిర్యాదు, సంగీత నుండి వివరాలూ తెలుసుకున్న పోలీసులు ఈశ్వర్ లాల్ ను, అతని కూతురును, మరదలిని అరెస్టు చేసారు. అరెస్టుయిన ఐదు రోజులకు ఆగస్టు 24న ఈశ్వర్ లాల్ నేరం వచ్చుకుంటూ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చాడు.

పోలీసుల ఎదుట అంతావచ్చుకున్నాక అప్పడూ ఈశ్వర్ లాల్ షా ఒక్కసారిగా గుండెలు దేవుకుంటూ భోరున విలపించాడు- ‘ఈ కళంకం భరించలేను నాకు శిక్షవడితే రేపు నా కూతురు గతేమిటి... నేను బతకను-చచ్చిపోతాను, ఆత్మ హత్య చేసుకుంటాను’ అంటూ స్టేషన్స్ అల్లరి చేసాడు. తన కళ్ళదుటే తన యీడు పిల్లలను చెరుస్తూంటే, ఆ కూతురు మానసిక పరిస్థితి విమిటో లక్ష్యమే చేయని తండ్రి నోట ఆ మాటలు నిజంగా చిత్రమే.

పోలీసులు పార్వతి, మంజులను ఉమర్ ఖైదీ (జోంగ్రి)లోని చిల్డ్రెన్స్ ఎయిడ్ సొసైటీలో ఉంచారు. ఈశ్వర్ లాల్ ను ఇంకా కస్టడిలోనే వుంచి మరిన్ని సాక్ష్యాధారాలు సేకరణలో పోలీసులు నిమగ్నమై వున్నారు.

ముల్లిమాధవ ధర్మశాలలోని ఆ నెం. 19 గదికి ఇప్పడో పెద్ద తాళం కప్ప వేలాడుతూ వుంది. ఆ గదిని చూసేసేదానికి నిత్యం ఎందరో వచ్చి పోతూ వుంటారు. వక్క గడుల్లో వుంటున్న వాళ్ళు సంగీత అక్కడున్న ఆ నాలుగు రోజులూ ఓ చిన్న అరుస్తైనా తమకు వినపడనే లేదే అని ఆశ్చర్యపోతూ కనిపిస్తారు.

ఇక ఈశ్వర్ లాల్ షా సంగతి -

ఈ పిల్లలిద్దరి అపహరణ, మానభంగ బీభత్స నేరం తప్పిస్తే నిజానికి షా తనమానాన తాను జీవిస్తున్న ‘మంచి’ మనిషే. అతడు తన నేతి వ్యాపారానికి కేంద్రంగా పెట్టుకున్న భూలేశ్వర్ లాల్ లాండ్ల పొపు యజమాని పురుషోత్తంగాని, రోజూ అతడు ‘స్టేయిర్’ సిగరెట్లు కొంటూండే పాన్ షాన్ వాలా గాని అతని కాలదారులు గాని ‘షా’లో ఈ భయంకర ఉన్మాదం వున్న లక్షణాలే కనుపించినట్లు చెప్పలేకపోయారు. అతనికి ఎవరయినా ప్రిహతులున్నారా అంటే, అలాటివారూ కనిపించరు. అయితే ఇన్ స్పెక్టర్ షేక్ కు అతడు చెప్పిన తన పూర్వ చరిత్రను బట్టి మాత్రం అతని జీవితాన్ని గూర్చి కొంత తెలుసుకో వీలవుతుంది అది -

షా తండ్రి రాజస్థాన్ నుండి బొంబాయికి తరలివచ్చి యిక్కడ వడ్డీ వ్యాపారం చేస్తూ వుండేవాడు. ఈశ్వర్ లాల్ ఇంకా ఏడాది దీక్షగా వుండగానే తల్లి మరణించింది. తండ్రి మళ్ళీ వెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆమె కూడా షాకు ఐదేళ్ళ వయసులోనే చనిపోయింది. ఇక అప్పటి నుండి షా తమ యింటో పని చేసే లక్ష్యబాయి చేతుల్లోనే పెరిగాడు. 18వ ఏట రు. 2 వేల తీసుకుని ‘షా’ ఇంట్లోంచి వరారయ్యాడు. ఇది జరిగింది 1976లో.

తిన్నగా ఆలిఫుర్ చేసిన షా హోటల్ లో వుంటూ, ఏదో పని చేసుకోసాగాడు. ఆ రోజుల్లోనే అతడు రాజస్థాన్ నుండి వచ్చిన ఓ స్త్రీని పెళ్లాడాడు. 1980 లో పార్వతిను ప్రసవించి ఆ కాన్పులోనే ఆమె చనిపోయింది. అప్పడతడు బొంబాయికి తిరిగివచ్చాడు.

‘షా’ తిరిగి బొంబాయి వచ్చే నాటికే అతడి తండ్రి చనిపోయాడు. తండ్రి సంపాదించినదానికా లక్ష్యబాయి, తండ్రి వ్యాపారంలోని ఓ భాగస్తుని బార్య లిలాబాయి-ఇద్దరూ దిగ్గమింగి

కూచున్నారు. అంతేకాదు, ఎత్తులు జీతులు పేసి అతడిని-తన ఇంట్లోంచి తననే-ఆ యిద్దరూ వెళ్ళగొట్టారు. అయితే చిత్రంగా అతగాడికి లిలాబాయి ప్రిహతురాలు సంద్యా వాంఖడతో నేస్తం కుదిరింది. ఇద్దరూ రెడ్జెంపాలు కలిసి వున్నారు.

లక్ష్యబాయి, లిలాబాయిల విజయంగానే సంధ్య తన జీవితంలోకి ప్రవేశించిందని అతనికి అనుమానం వచ్చింది. ఇద్దరూ తగూవడ్డారు. ఆమెను వెళ్ళగొట్టేశాడు. ఇది 1985 నాటి సంగతి.

ఆ తరువాత రాజస్థాన్ వెళ్ళి తన మరదలు మంజును బొంబాయికి తెచ్చాడు. 1986 డిసెంబరులో ‘సంధ్య’ షా దగ్గరుంటున్న పిల్లాడ్ని ఎత్తుకపోయింది. ఆ పిల్లాడు ‘నా బిడ్డ’ అని సంధ్య అంటుంది. కాని, ‘నా కొడుకే, పార్వతి కన్నా పెద్దవాడు’ అంటాడు షా. చివరికి కోర్టు ఆ పిల్లాడు సంధ్య దగ్గరే వుండాలని తీర్పుచ్చింది. ఇప్పుడా పిల్లాడికి 11 ఏళ్ళు.

ఇది క్షువ్రంగా ఈశ్వర్ లాల్ దీవచంద్ షా కథ. అతడు ఈ ఏడాది ఆగస్టుకు ముందు పశి పిల్లల వెవరినయినా చెరివాడా అన్న విషయమై దాఖలాలు కాని, వినికిడి సాక్ష్యాలు-నానీ విమీ లేవు. ‘అతడు నీ జోరికి కూడా వచ్చేవాడా’ అని అడిగితే మంజు బిగిడినకు కూచోడం తప్ప మాట్లాడమే లేదు. ఇక కూతురు పార్వతి అయితే పీలగా, కురచగా వుండే ఆ పిల్ల అసలు నోరు విప్పి మాట్లాడేదే తక్కువ. కాగా షా తరచుగా బ్రోతల్స్ కు పోతూ వుండేవాడు. అందుచేత అణచిపెట్టుకున్న ఉద్దేశాలూ, కోర్కెలకు లొంగి అతడు ఈ పని చేసాడనుకునేందుకు లేదు, అంటారు పోలీసులు. మరి అన్నిదలా మూమూలుగానే వుండే 32 ఏళ్ళ వాడు పసి పిల్లలను చెరచేతగా ఉన్మాదానికో, ఉద్దేశానికో గురవుతాడా!?

షా ఇచ్చిన స్టేట్ మెంటులో రెండు కారణాలు కనుపిస్తున్నాయి -

లిలాబాయి, లక్ష్యబాయి ఆ తరువాత సంధ్య చేసిన ద్రోహలు చూసాక నాకు అడవాళ్ళంటేనే అసహ్యం పెరిగింది అన్నాడతడు.

వాళ్ళిద్దరినీ చంపేయాలని నిశ్చయించుకున్నానని, తాను సంపాదించిన ఆ క్లోరోఫారం వంటి రసాయనం అసలెలా పని చేస్తుందో, తేలిగ్గా లొంగే చిన్న పిల్లల మీద ప్రయోగించి చూడాలని ప్రయత్నించానని, షా చెప్పాడు. క్లోరోఫారం ప్రయోగించాక తనలో ఆకస్మికంగానే అసహ్యరకంలో వున్న ఆ పిల్లల పట్ల కామోద్రక్తత కలిగిందంటాడతడు.

మరో సంగతి కూడా వుంది - అతగాడికి గనేరియా వ్యాధి పట్టుకుంది. మందులేని పని వేయలేదు. పసి కన్నెలతో పెక్కు గనేరియాకి విరుగుడు అన్న మూఢనమ్మకం కూడా అతడికుంది. బహుశా ఈ రెండో కారణంతోనే అతడింత మాతుకానికి తలపడి వుండొచ్చు.

ఏమయినా, నేటి సమాజంలో అడవిల్లలకు భూమిపడిన నాటి నుండే మానభంగం, ప్రాణ గండం దాపురించే దుష్టిత తాండవిస్తున్నదనడం నిజం.

ఒక్క ఈశ్వర్ లాల్ షా కాదు, విలువలు సత్కల్పిస్తూ నైతిక వైదిలానికి గురవుతున్న నేటి మన సమాజంలో ఎందరో ఈశ్వర్ లాల్ షాలు తమ పిల్లలను - అడవిల్లలను తార్చుడు పనుల కోసం, త్రాగుడు సరంజామా కోసం, కామపు కోసం యధేచ్ఛగా బొమ్మలను చేసి ఆడుకుంటున్న తండ్రులెందరో... ఎన్ని బాలల జైవీవా హక్కుల ప్రకటనలు కాని, నిన్నటి బ.రా.స. శిశురాగ్ర నేతల న్యాయార్హు. సమావేశ ప్రణాళికలేగాని వారి వాస్తవ అనుభవానికి, వారి సంక్షేమానికి వినమెత్తు ఆసరా కావడం లేదు. వినమయినా ప్రతిఘటనా శక్తి గాని, కనీస దక్షిణగాని లేక నానా విధాలా నిరంతరం బలయిపోతున్న లక్షలాది మానవ సంతతిలో అత్యధికులు పశివాళ్ళే...

అదే దురదృష్టకరమయిన, పూర్వదువిదారకమయిన అంశం.

-జి.వి.ఎల్
..నరసింహారావు

ఈ వ్యాసకర్త ప్రముఖ హిప్పోథెసిస్టు శ్రీ టి.ఎన్.రావ్ విజయవాడలో డా. సమరం హాస్పిటల్లో హిప్పోథెసిస్ నిర్వహిస్తుంటారు. గత తొమ్మిది సంవత్సరాల నుండి వందలాది శాస్త్రీయ హిప్పోటిజం ప్రదర్శనలు ఇచ్చారు. హిప్పోటిజం శాస్త్రంపై వీరు అనేక పుస్తకాలు, ఆడియో కేసెట్లు తెలుగు ప్రజలకు అందించారు. అనేక పత్రికలలో వ్యాసాలు రాస్తుంటారు. హిప్పోటిజం ద్వారా దురలవాట్లు మాన్పించేందుకు విద్యార్థులలో కాన్ సెంట్రేషన్, మెమరీ పెంచేందుకు 'మనోనేత్రం' అనే సంస్థను స్థాపించి దాని ద్వారా సెమినార్లు, ఎగ్జిబిషన్స్ నిర్వహిస్తున్నారు.

తెలుగునా

“మీరంతా కళ్ళు మూసుకొని, నా మాటలు మాత్రమే వింటూ నేను చెబుతున్నట్లు మనస్సులో ఊహిస్తుండండి-మీరు చాలా ప్రశాంతమైన స్థితిలో నా మాటలు వింటున్నారు - అలా వింటున్నప్పుడు మీకు హాయిగా ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. మీరు క్రమంగా హిప్పోసిస్ స్థితికి లోనవుతున్నారు.”

ఇలా ఓ పావుగంట హిప్పోటిస్ట్ స్టేజీపై సజెషన్స్ ఇస్తుంటాడు. ప్రేక్షకుల నుంచి వచ్చే వందమందికి పైగా ఆ సజెషన్స్ వింటుంటారు హిప్పోటిస్టు సజెషన్స్ శ్రద్ధగా విన్నవారందరూ క్రమంగా బ్రాన్స్లోకి వెళుతుంటారు. వందమందిలో దాదాపు అరవై డెబ్బయి మంది వరకూ బ్రాన్స్లోకి వెళుతుంటారు.

ఇలా బ్రాన్స్లోకి వెళ్ళిన వారందరూ ఎక్కడి వారు అక్కడే నేలపై వాలిపోతారు. వీరంతా చూడడానికి నిద్రపోతున్న వ్యక్తుల్లా కనపడ్డా నిజానికి నిద్రపోరు హిప్పోసిస్ స్థితిని అనుభవిస్తుంటారు. ఈ స్థితిలో హిప్పోటిస్టుకు ఆ వ్యక్తులకు మధ్య 'రేపోర్టు' ఏర్పడుతుంది. హిప్పోటిస్టు ఇచ్చే సజెషన్స్కు రియాక్టు అవుతుంటారు.

మీరు గాఢమైన స్థితికి వెళుతున్న కొద్దీ హాయిగా, ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. ఈ సందర్భంలో వీరికి వివిధ రకాలైన హిప్పోసిస్ స్థితులు ఏర్పడుతుంటాయి. హిప్పోటిస్ట్ ఇచ్చే సజెషన్స్పై ఆ స్థితులను మార్చుకోవడం పెంచడం తగ్గించడం ఆధారపడి ఉంటుంది.

‘నేను ఒకటి రెండు-మూడు అంటాను

మూడు అనగానే మీకు ఒక మంచి మ్యూజిక్ వినిపిస్తుంది అప్పుడు మీరంతా డాన్స్ చేస్తుంటారు.”

అని హిప్పోటిస్టు సజెషన్ ఇవ్వగానే స్టేజీపై ఉన్న వారు ఆ మ్యూజిక్ అనుగుణంగా డాన్స్ చేస్తుంటారు. కొద్ది నిమిషాలు డాన్స్ చేసిన తరువాత హిప్పోటిస్టు 'స్టేప్' అని సజెషన్ ఇవ్వగానే ఎక్కడి వారు అక్కడ నేల మీద వాలిపోతారు. రెండు మూడు నిమిషాలు విశ్రాంతి తీసుకున్న తరువాత

‘ఇప్పుడు మీరు యుద్ధభూమిలో సైనికులు. శత్రువులపై కాల్పులు జరుపుతారు’ అని సజెషన్ ఇవ్వగానే హిప్పోటిస్ట్ అయినవారు చేతులతో తుపాకులు తీసుకుంటూ కాల్పులు జరుపుతారు. బాంబులు విసురుతుంటారు.

ఆ ! ఇది అంతా అబద్ధం, హిప్పోటిస్టు తన పొంత మనుషులను వెళ్ళి కావాలని యాక్చన్ చేయిస్తున్నాడు అనే అనుమానాలు ప్రేక్షకుల నుండి వస్తుంటాయి. ఇలాంటి సందర్భాలలో ప్రేక్షకులలో ఉన్న నలుగురైదుగురి డాక్టర్లతో సహా వేదికపైకి రమ్మని ఆహ్వానించి వారికి కొన్ని వీడియో ఇచ్చి హిప్పోటిస్ట్ అయిన వ్యక్తుల శరీరంలో గుచ్చుమని హిప్పోటిస్టు సూచిస్తాడు. అప్పుడు ఆ ప్రముఖులు వారికి ఇవ్వమైన వారిని ఎన్నుకుని వారి శరీరంలో వీడియోను గుచ్చి నొప్పి లేదని నిర్ధారించుకుంటారు. అప్పుడు ప్రేక్షకులలో కొంత వరకు అనుమానం తగ్గిపోతుంది. అప్పుడు హిప్పోటిస్టు ఇలా జరిగేలానికి కారణం ఏమిటి? అన్న విషయాన్ని ప్రేక్షకులకు వివరిస్తాడు. స్టేజీపై ఆసక్తికరమైన అంశాన్ని ప్రదర్శించడం గొప్పకాదు. దానికి సంబంధించిన శాస్త్రీయ వివరణ ప్రేక్షకులకు సందర్భావితంగా ఇవ్వడమే ముఖ్యం.

ఇలా సూదులతోటి శరీరంపై గుచ్చునా హిప్పోసిస్లో నున్న వ్యక్తులకు నొప్పి తెలియదు. ఇలాంటి స్థితి ఏర్పడటాన్ని హిప్పో ఎనస్టిషియా అంటారు. ఇలాంటి స్థితి శరీరం మొత్తం కాని, ఏదైనా ఒక భాగానికి కాని ఏర్పడేట్లు చేయవచ్చు.

అలాగే హిప్పోటిస్ట్ అయిన వ్యక్తిని అతని కాళ్ళను ఐస్ బకెట్లో ఉంచినా అతనికి వార్మల్ గానే ఉంటుంది. అలాగే ఐస్ బ్లాక్ పై పడుకోపెట్టవచ్చు. ఇలాంటి అంశాలు చూచి నవ్వుడు హిప్పోటిజం నిజమే శాస్త్రీయమే అని ప్రేక్షకులలో ఆనందం, ఆదర్శం, ఆశ్చర్యం కలుగుతాయి. డిమ్ హిప్పోసిస్ ఎస్టిలితో నున్న వ్యక్తులకు కళ్ళు తెరిపించి ఉన్నది లేనట్లుగా, లేనివి

ఉన్నట్లుగా బ్రాంతి కల్గించు దీన్ని హిప్పో హిప్నోసిస్ అంటారు. దాగామతి, చేతబడి లాంటి అనేక మూఢనమ్మకాలు ఉన్న ప్రదేశాలలో ఇలాంటి అంశాలు చేసి మ్యూజిక్, భూతాలు, కన్వేషికాలు అనే నమ్మకాలకు వాళ్ళలో మటుమాయం చేయవచ్చు.

ట శాస్త్రీయ హిప్పాటిజం

దర్శనల ఆవశ్యకత

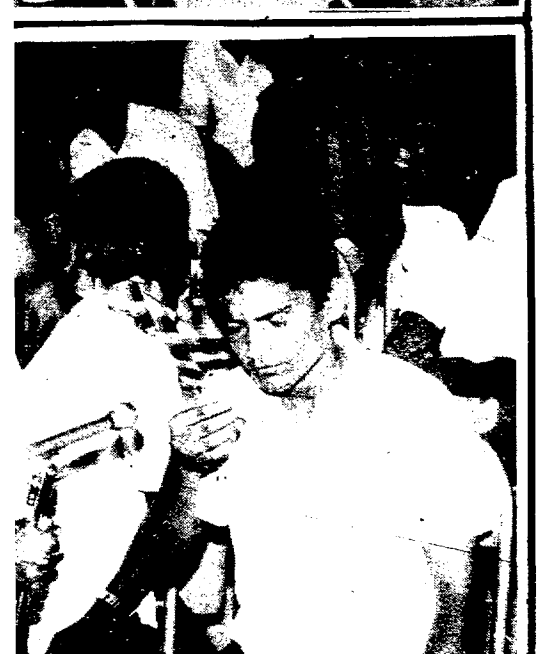

డీవ్ హిప్పాటిస్ లో నున్న వ్యక్తి స్నేహితు అను అతని ఎదురుగా ఉంచి హిప్పాటిస్ లో నున్న వ్యక్తిని కళ్ళు తెరిపించి అతని స్నేహితుని గుర్తు పట్టలేకున్నట్లు చేయవచ్చు. హిప్పాటిస్టు తరువాత ఇచ్చిన సజెషన్ ప్రకారమే తన స్నేహితుని గుర్తు పట్టగలుగుతాడు.

అలాగే సుమారు రెండు గంటలు సేపు రకరకాల పద్ధతులను అనుసరించి వారి మానసిక స్థితిని ఆధారం చేసుకొని, పీనమా యాక్టర్లుగా, రాజకీయ నాయకులుగా, కళాకారులుగా, పాటలు పాడించటం రకరకాలు విన్యాసాలు చేయించటం జరుగుతుంటుంది.

అయితే ఒక్క విషయం ఈ సందర్భంలో గుర్తుంచుకోవాలి. హిప్పాటేట్ అయిన వ్యక్తుల ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా హిప్పాటిస్టు ఏమీ చేయించ లేదు. ఇష్టం కాని వారిని హిప్పాటిస్టు హిప్పాటేట్ చేయలేదు.

ఇలాంటి స్టేజీ హిప్పాటిజం ప్రదర్శనలు తెలుగునాట గత దశాబ్దాల నుండి ప్రాచుర్యం ఉంది. ఈ మధ్య టి.పి. రేడియో, పత్రికలలో విరివిగా ప్రచారం లభిస్తూనే ఉంది.

వదైనిమిద శతాబ్దంలో మెస్మరిజం ప్రచారం పొందిన ఈ శాస్త్రం మెస్మర్ అను సరించిన విధానాలవలన అనేక విమర్శలకు గురి కావల్సి వచ్చింది. ఆ తరువాత కొన్ని సంవత్సరాలు మెస్మరిజం కుంటుపడినా 1841 సంవత్సరములో స్కాట్ లాండ్ కు చెందిన కేమ్స్ బ్రయిడ్

మెస్మరిజానికి అనేక శాస్త్రీయ మూర్ఖులు చేసి హిప్పాటిజంగా రూపుదిద్దాడు. అప్పటి నుంచి హిప్పాటిజం శాస్త్రీయతను సంతరించుకుంటూ దినదినాభివృద్ధి చెందుతూనే వుంది. చార్కోట్, బెర్నామ్, లైబాల్ట్, ఎరిక్ సన్ హిప్పాటిజం శాస్త్రీయ అభివృద్ధికి దోహదం చేసారు.

1955వ సంవత్సరంలో ట్రిబ్స్ మెడికల్ అసోసియేషన్, 1958లో అమెరికన్ మెడికల్ అసోసియేషన్ హిప్పాటిజాన్ని వైద్యసరంగా గుర్తించాయి. మెడిసిన్ లో ఒక భాగంగా, రూపుదిద్దారు. అమెరికాలో 'సాసెటి సైకికల్ రీసెర్చ్' లోను, సోవియట్ స్టేంట్, బోకోర్ స్పీలోను, బెర్లియం, హాలెండ్, ఆస్ట్రేలియాలోను హిప్పాటిజంపై విరివిగా శాస్త్రీయ పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. కాని మన దేశంలో ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో స్టేజీ ప్రదర్శనలకే పరిమిత మైపోయిన హిప్పాటిజం గత కొద్దికాలం నుండి వైద్యసరంగా రంగప్రవేశం చేస్తుంది. విజయవాడ, హైదరాబాద్, విశాఖపట్నం లాంటి పట్టణాలలో ఆదరణ పొందుతుంది. ఇలాంటి దశలో స్టేజీ హిప్పాటిజం ప్రదర్శనల ఆవశ్యకత ఎంతో ఉంది.

ప్రజలలో హిప్పాటిజం శాస్త్రీయతను వివరించటానికి, దాని ఉపయోగాలు విశదపర్చటానికి, మూఢనమ్మకాలు తొలగించే ప్రక్రియలో హిప్పాటిజం ప్రదర్శనలు చక్కగా ఉపయోగించుకోవచ్చు.

అలాగే తెలిసి తెలియని పరిజ్ఞానంతో ఎవరు పడితే వారు ఎక్కడపడితే అక్కడే స్టేజీ హిప్పాటిజం ప్రదర్శనలు, అశాస్త్రీయంగా ఇచ్చే ప్రదర్శనలు వలన హిప్పాటిజం అంటే ఒక మంత్ర విద్యమోననే అపోహలు కలుగుతాయి. అలాగే ప్రదర్శనలు సరిగా నిర్వహించలేకపోతే హిప్పాటిజం వలన కొన్ని ప్రమాదాలు కూడా ఏర్పడవచ్చు. కొత్తగా ప్రదర్శనలు ఇచ్చే వారు పూర్తి పరిజ్ఞానం లేకుండా స్టేజీ ప్రదర్శనలు ఇవ్వడం ప్రమాదకర పరిస్థితులకు దారితీయవచ్చు.

-హిప్పాటిస్ట్ టి.ఎన్.రావు

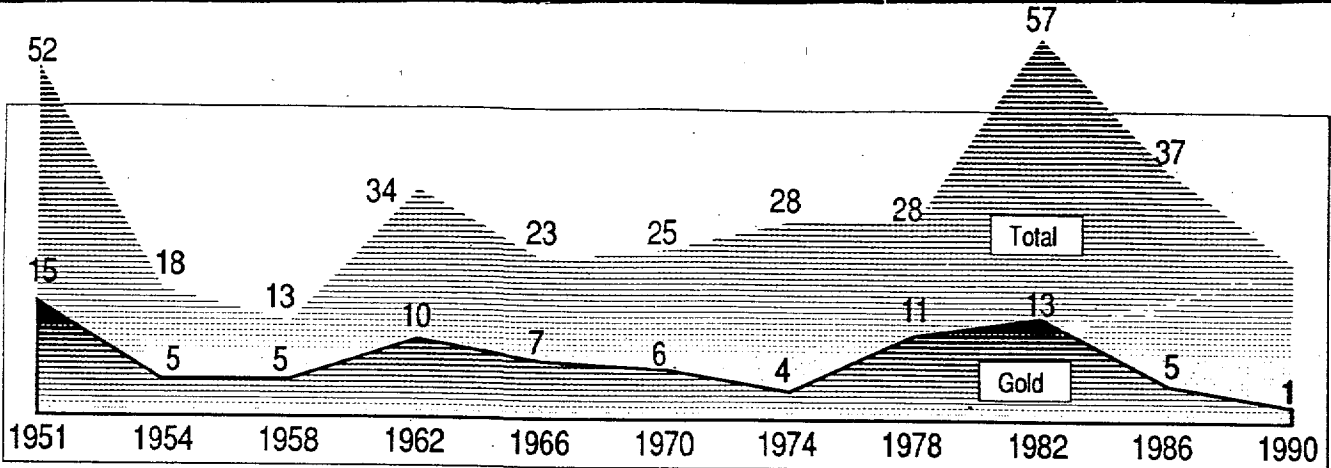
4వ పేజీ తరువాయి

అతి పెద్ద దేశాల్లో రెండోదైన భారత్ క్రీడాకారులు ఒకే ఒక స్వర్ణం, పదునాలుగు కాంస్యాలు, ఎనిమిది రజతాలతో సరిపెట్టుకోవలసి రావటం దృష్టిలో ఉంచుకొని ముందు ముందు మన క్రీడా శిక్షణ ఏర్పాట్లను పటిష్టపరచుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

హాకీ స్వర్ణం అందని ద్రాక్ష

బీజింగ్ లో స్వర్ణం సాధించాలన్న భారత్ స్వప్నం చెదిరిపోయింది. రజిత పతకంతోనే భారత్ సరిపెట్టుకోవలసి వచ్చింది. ఆసియాడ్ లో ఎప్పుడో సాధించిన స్వర్ణాన్ని తిరిగి సాధించాలన్న ఆశ భారత్ జట్టుకు అందని ద్రాక్షగానే మిగిలిపోయింది. ఈ ఆసియాడ్ లో పాకిస్తాన్ స్వర్ణం

1951 నుండి 1990 వరకొందు ఆసియా క్రీడలలో మన పరిస్థితి

UNI-Octave

కుంజారాణి (కాన్స్టంట్)

ఆసియా క్రీడలు		మనదేశం				ప్రథమస్థానం	
జరిగిన	క్రీడల	గెలిచిన పతకాలు		స్థానం	గెలిచిన దేశం		
సంవత్సరం	నగరం	సంఖ్య	బంగారు	రజిత	కాంస్య		
1951	ఢిల్లీ	6	15	16	21	రెండవ	జపాన్
1954	మనీలా	8	5	4	9	నాల్గవ	జపాన్
1958	టోక్యో	16	5	4	4	ఏడవ	జపాన్
1962	జకార్తా	14	10	13	11	నాల్గవ	జపాన్
1966	బాంగ్ కాక్	14	7	5	11	ఆరవ	జపాన్
1970	బాంగ్ కాక్	13	6	9	10	అయిదవ	జపాన్
1974	టెహరాన్	16	4	12	12	ఆరవ	జపాన్
1978	బాంగ్ కాక్	19	11	11	6	ఏడవ	జపాన్
1982	ఢిల్లీ	21	13	19	25	అయిదవ	చైనా
1986	సియోల్	25	5	9	17	ఏడవ	చైనా
1990	బీజింగ్	29	1	8	24	వరకొండవ	చైనా

సోమాదత్తా (కాన్స్టంట్)

ఆసియాడ్ లో గల వివిధ క్రీడలు ప్రవేశపెట్టబడిన వివరాలు

క్రీడ	పోటీలు ఎప్పటినుండి ఎక్కడ జరుగుచున్నది
ఆర్చరీ	1978 బాంగ్ కాక్
అథ్లెటిక్స్	1951 దీల్లీ
బాడ్మింటన్	1962 జకార్తా
బాస్కెట్ బాల్ (పు)	1951 దీల్లీ
బాస్కెట్ బాల్ (స్త్రీ)	1974 టెహరాన్
బౌలింగ్	1978 బాంగ్ కాక్
బాక్సింగ్	1954 మనీలా
కానోయింగ్	1990 బీజింగ్
పైక్లింగ్ (పు)	1951 దీల్లీ
పైక్లింగ్ (స్త్రీ)	1986 సియోల్
ఈక్విటీరియన్	1982 దీల్లీ
ఫెన్సింగ్	1974 టెహరాన్
ఫుట్ బాల్	1951 దీల్లీ
జిమ్నాస్టిక్స్	1974 టెహరాన్
గోల్డ్	1982 దీల్లీ
హాండ్ బాల్	1982 దీల్లీ
హాకీ (పు)	1958 టోక్యో
హాకీ (స్త్రీ)	1982 దీల్లీ
జూడ్	1986 సియోల్
కబాడ్డీ	1990 బీజింగ్
రోయింగ్	1982 దీల్లీ
సేవల్ తక్రా	1990 బీజింగ్
మార్టింగ్	1954 మనీలా
స్వీమ్మింగ్, డైవింగ్, వాటర్ పోలో	1951 దీల్లీ
టేబుల్ టెన్నిస్	1958 టోక్యో
టేయల్ వాండో	1986 సియోల్
టెన్నిస్	1958 టోక్యో
వాలీబాల్	1958 టోక్యో
వెయిట్ లిఫ్టింగ్	1951 దీల్లీ
కుస్తీ	1954 మనీలా
పుమా	1990 బీజింగ్
యూచింగ్	1970 బాంగ్ కాక్

-ముకర్ర్

సాధించగా, భారత్ రజితం, మలేషియా కాన్స్టంట్ పతకం దక్కించుకున్నాయి. సియోల్ ఆసియాడ్ లో స్వర్ణం సాధించిన దక్షిణ కొరియా ఈ పోటీలలో నెగ్గలేక కనీసం కాన్స్టంట్ మైనా దక్కించుకోకుండా నాల్గవ స్థానానికి దిగజారింది. భారత్ కు ఈ ఓటమితో బార్మింగ్ నా లింపిక్స్ లో నేరుగా పై నెట్స్ అదే ఛాన్స్ దక్కుకుండా పోయింది. మహిళల హాకీలో భారత్ నాల్గవ స్థానంలో నిలబడింది.

రామ్ నివాస్ రగడ

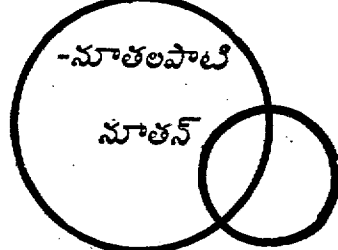
న్యూఢిల్లీలో నిరుడు నిర్వహించిన ఆసియాన్ బ్రాక్ అండ్ ఫీల్డ్ పోటీల్లో రామ్ నివాస్ 1500 మీటర్ల పందెంలో రజితం సాధించి ఆసియాలో రెండో క్రీడాకారుడిగా నిలబడటం జరిగింది.

ఆసియాడ్ లో వెయిట్ లిఫ్టింగ్ లో ఐదవస్థానం పొందిన కుమారి సీలం శెట్టి ఛక్రే.

జరిగింది. బీజింగ్ ఆసియాడ్ లో రామ్ నివాస్ కు మొదటి స్థానం లభించలేదు. క్రీడలు మొదలయ్యాక రామ్ నివాస్ ని బీజింగ్ పిలిపించారు. వెంటనే నిబంధనలు వర్తించవన్న కారణంగా కనీసం అదనపు అటాడిగా కూడా పనికిరాడన్న కారణంతో వెనకకు పంపారు. నివాస్ కు ఈ పరిస్థితి ఎదురవడానికి ప్రధాన కారణం రాజకీయాలేనని క్రీడలలో రాజకీయాలు చోటు చేసుకోవటం భారత్ క్రీడారంగం తగిన సామర్థ్యం కనపరచలేకపోతున్నదనే భావన ఏర్పడింది. బీజింగ్ ఆసియాడ్ లో దిగజారిన భారత్ క్రీడా ప్రతిష్టని జపాన్ లో హిరోషిమాలో జరిగే ఆసియాడ్ లో నైనా మనం సాధించగలమని ఆశిస్తాం. అందుకు తగ్గ కృషిని ప్రణాళికను ఇప్పటి నుంచే సిద్ధం చేసుకుంటే భారత్ అగ్రస్థానం చేరటానికి అదే మంత కష్టసాధ్యమైన విషయం కాదు.

ఆసియా క్రీడల సందర్భంలో భారత్ పతకాలు సాధించిన పరిస్థితిపై భారత్ క్రీడాభిమానులు సరదాగా ఓ హాక్ పేల్చారు. అదేమిటంటే ఆసియాడ్ లో అతి పెద్ద దేశమైన చైనా సులభం వన్ స్థానంలో ఉండగా భారత్ 11వ స్థానంలో నిలిచింది. వరకొందులో ఒకటి తీసివేస్తే వక్రమ మిలిల్ ఒకటితో భారత్ నంబర్ వన్ గా నిలబడిందని వారు సంతృప్తి చెందారు.

ఆసియాడ్ లో తెలుగుతేజం

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో ఆము చాలవంసలోని వర్తమాన క్రీడాకారిణి కుమారి కేజీల విభాగంలో 70 కిలోం స్క్వా, 87.5 కిలోం క్లీన్ అండ్ జర్క్ ఎత్తి ఆసియాడ్ లో నిలం శెట్టి ఛక్రే బీజింగ్ ఆసియాడ్ లో 56 ఐదవ స్థానంలో నిలిచింది.

కుమారి ఛక్రే సాధించిన సరిభవ పరిశీలన 1987 జనవరి 15వ తేదీ జులై పూర్తో జరిగిన 3వ జూనియర్ వేషన్ల మహిళా వెయిట్ లిఫ్టింగ్ ఛాంపియన్ షిప్ పోటీలో 47 కేజీల స్క్వా, 62 కేజీల క్లీన్ అండ్ జర్క్ లో మూడవ స్థానం పొంది, అప్పటి నుండి విజయవిహారం సాగించుకుంటు పతకాల వేటలో పడింది. అలాగే గత ఏడాది కలకత్తాలో జరిగిన 4వ జూనియర్ జూనియర్ మహిళా వెయిట్ లిఫ్టింగ్ ఛాంపియన్ షిప్ పోటీలో 44 కేజీల కేటగిరిలో 53 కిలోం స్క్వా 68 కిలోం క్లీన్ అండ్ జర్క్ ఎత్తి బంగారు పతకాన్ని పొందింది. మార్చి నెలలో పాండిచ్చేరిలో జరిగిన ఒక దక్షిణభారత

మహిళా పోటీలో 55 కిలోం స్క్వా 70 కిలోం క్లీన్ అండ్ జర్క్ ఎత్తి ప్రథమ స్థానం పొందింది. 5వ పీనియర్ జూనియర్ మహిళా వెయిట్ లిఫ్టింగ్ పోటీలో 44 కేజీల కేటగిరిలో 57.5 కిలోం స్క్వా, 70 కిలోం క్లీన్ అండ్ జర్క్ ఎత్తి రికార్డును సృష్టించింది. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో గత మార్చి నెలలో జరిగిన 4వ పీనియర్ జూనియర్ పోటీలో 52 కేజీల స్క్వా, 65 కేజీల క్లీన్ అండ్ జర్క్ ప్రథమ స్థానాన్ని దక్కించుకుంది. మహిళల వెయిట్ లిఫ్టింగ్ రంగంలో ఉజ్జ్వల భవిష్యత్ ఈ క్రీడాకారిణి కొనసాగుచున్నట్లుగా తెలుస్తుంది.

రేపురాత్రి 7 గంటలకు ప్రసారం కానున్న “మిస్టర్ బ్రహ్మానందం” ఎపిసోడ్-9

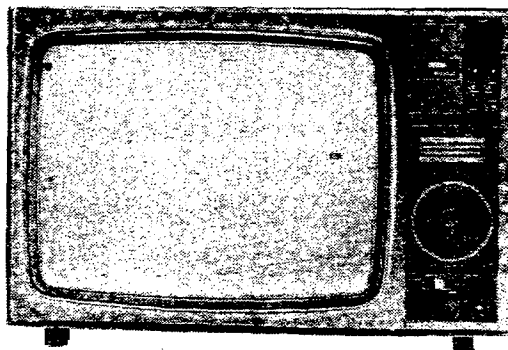
అలాంటి దొంగల లాకెట్లను చూస్తూ జరిగిన కొన్ని సంఘటనలు గుర్తు తెచ్చుకుని, ఆనందం పట్టలేని బ్రహ్మానందం ఆ అలాంటి డ్రైవర్ లాకెట్ గురించి చెప్పాడు. లాకెట్ లో కోర్టులో ఉన్న వ్యక్తికి, అలాంటి డ్రైవర్ తో సంబంధం ఉండటంవల్ల ఆ లాకెట్ లాక్కుని పారిపోయాడు. కాని బ్రహ్మానందం అతని నుండి లాకెట్ తీసుకుని పారిపోయాడు. ఈ విషయం అలాంటి డ్రైవర్ నాగరాజు తన బాస్ రజనీకి తెలియచేశాడు.

ఆ తర్వాత బ్రహ్మానందం అంతరాత్మ సరిపోతో కత్తుల రత్తయ్య వద్దకు ఒప్పందం రద్దు పరచుకోవటానికి వెళ్లాడు. కాని బ్రహ్మానందాన్ని చంపే పని చేయకండి అప్పగించి, తాను ఇంకో కేసు విషయమై వెళ్లిపోయి అక్కడ వున్న లెటర్ ద్వారా తెలుసుకుంటాడు. బ్రహ్మానందం గుండెల్లో రైళ్లు పరుగెత్తడం మొదలైంది. ఎప్పుడు ఎక్కడ

వివస్థ చేస్తున్నాడో తెలియని సదస్థితిలో తనని తానే నమ్ములేని పరిస్థితికి వచ్చాడు. బ్రహ్మానందం ఇచ్చిన టీలో విషం ఉందని అనుమానించి గ్లాసు నేలకేసి కొట్టి అక్కడ గొడవచేస్తాడు బ్రహ్మానందం.

బ్రహ్మానందానికి మతిభ్రమించిందని అందరూ అనుకుంటారు. ఈ విషయం మానేజర్ వచ్చి బాలామణికి చెప్పాడు. భర్త బోంబేకి వెళ్తూ అయిందోనని భావించి, క్యారియర్ తో తిరిగి చివరికి బ్రహ్మానందాన్ని ఓ పార్కులో కలుసుకుంటుంది బాలామణి. భార్య తెచ్చిన బోజనం విషయంలో అనుమానించి క్యారియర్ నేలకేసి కొట్టి పారిపోతున్న బ్రహ్మానందాన్ని పట్టుకోబోయిన మానేజర్ చెయ్యి కొరికి పారిపోయాడు బ్రహ్మానందం.

వచ్చేవారం ఎపిసోడ్-10

తెలివూ

తెలుగు కార్యక్రమాలు ఈ మధ్యకాలంలో కొంత వరవాలేదనిపించే విధంగా ఉంటున్నాయి. దూర దర్శన్ కార్యక్రమాలను పట్టణ ప్రాంతాల వారి కంటే పల్లెటూరు వారే ఎక్కువ శాతం చూస్తుంటారనేది ఒక అభిప్రాయం. ఆదివారం ఉదయం

నర్సింగరావు

తెలుగు పిలిచాడు గురింపు (ఈ మధ్యకాలంలో) జాతీయ అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మన గురించి చెప్పకోదగిన చిత్రాలను అందించిన నరసింగరావు “దాపి”ని ఎట్టకేలకు ఏవ తేదీ శుక్రవారం రాత్రి ప్రసారం చేశారు. ఈ చిత్రం అనేక అవార్డులను పొందిన పంగతి పాఠకులకు తెలుసు. దేవదాపి వ్యవస్థలో స్త్రీని శారీరకంగా, మానసికంగా వాటి తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎలా హింసించారో కళ్లకు కట్టినట్లుగా చూపారు. అర్చన పటం ఈ చిత్రంలో మరువలేది. ఈ చిత్రం ఇప్పటికే నా ప్రసారం చేసినందుకు దూరదర్శన్ కు అభినందనలు.

దీప్తివావల్

ప్రసారమవుతున్న చిల్డ్రెన్స్ సీరిల్ సోసైటీ వారి చిత్రాలు చిన్న పెద్దలను బాగా ఆకర్షిస్తున్నాయి. పితాపతి సంసారం వంటి దారుణమైన కార్యక్రమాల్ని అనేకసార్లు చూపి ప్రేక్షకుల సహవాన్ని పరీక్షించారు. పేరు సంపాదించటం ఎలా? పరవశేడు.

“మిస్టర్ బ్రహ్మానందం” ఆలమగల అన్వేషణనుండి వచ్చే వైపు దారితిసింది. కోర్టు పాత్ర తర్వాత ఈ పీరియల్ కథలో బిగి కప్పిస్తుంది. ఈ పాత్ర వెమక చాలా పెద్ద కథ ఉండే విధంగా కోర్టు పంభాషణలు సాగాయి. బ్రహ్మానందం పాత్ర కేసులో ఇరుక్కూని వావా పాల్గొనడంతో ఆ సమయంలో ఆ పాత్రను హాస్యయుతంగా మలచటం బావుంది. క్రేమ్ ఎలిమెంట్ వచ్చాకే చూడదగ్గ స్థాయిలో ఈ పీరియల్ వచ్చింది.

“మిస్టర్” పీరియల్ కూడా ప్రేక్షకులను బాగానే ఆకర్షిస్తున్నది. ఇది వచ్చే పీరియల్ అయినా ఆయా పాత్రధారులను బాగుంటున్నది. పీరియల్ సాగుతున్న “మిస్టర్”లో అశోక్ కుమార్ నటన వరవాలేదు. బుచ్చిబాబు పీరియల్ గురించి (ఇది పొడిగింపు పీరియల్) పాత్రధారుల నటన గురించి వ్రాయాలిసంత గొప్పగా ఇదిలేదు. “అగమనం” తర్వాత “బ్రహ్మానందం”, “మిస్టర్”లు మాత్రమే ప్రేక్షకులను ఆకర్షిస్తున్నాయి.

హిందీ కార్యక్రమాలలోకి వస్తే కొన్ని వారాలుగా ప్రేక్షకులకు అత్యంత అభిమాన పాత్రంగా సాగిన “సాధవ” పీరియల్ వాలుగనలేదేమో పూర్తయింది. శాస్త్రీయ సంగీతంలో విస్తృతమైన మిగిలిన కళాకారులతో కూడా ఈ పీరియల్ నిర్మాణానికి పొడిగింపునకు అవకాశం ఇవ్వవచ్చు! సోమవారం రాత్రి ప్రసారమౌతూ ఉన్న “గుల్ గుల్ గుల్ గుల్” కార్మిక్ అందాలను, అక్కడి హాస్ బోల్లో పనిచేసే వారి సమస్యల కథాంశంతో బాగా ఉంటోంది. మంగళవారం ప్రసారమౌతున్న “మంజీల్” గ్లామర్ పీరియల్ నటీనటులందరూ ఈ పీరియల్ లో పోటీపడి నటిస్తున్నారు. కథావరంగా కూడా ఇది మన్నితమైన కథాంశం. శుక్రవారం ప్రసారమౌతున్న “యుగాంతం”, శనివారం ప్రసారమౌతున్న “అశ్విదాన్”, ఆదివారం ప్రసారం అవుతున్న “హిమాలయ దర్శన్” లు బాగానే ఉంటున్నాయి.

-పొలమరశెట్టి గణపతిరావు

త్వరలో కొత్తసీరియల్ “హమారా షాది”

రజనీగంధ వంటి చక్కని చిత్రాన్ని అందించిన బాసుచట్టి ఈ పీరియల్ దర్శకుడు. కథావరంగా, సంగీతవరంగా రజనీగంధకు మంచి ప్రశంసలు లభించాయి. నటీనటులకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉన్నందున, కథ, సన్నివేశాల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుని ఆయా పాత్రల ద్వారా నటీనటులకు గుర్తింపులుగలగేసిన దర్శకుల జాబితాలో ప్రముఖంగా బాసుచట్టిని చెప్పుకోవచ్చు! ఈ తరహా దర్శకులలో శ్యామ్ బెనగల్, గోవిందపాలాని, మహేష్ భట్ లు ముందుంటారు.

హమారా షాది ముఖ్యకథ ఇద్దరు యువతి యువకులది. ఈ ఇద్దరూ ఇరుగుపొరుగు ఇళ్ల వారే. ఆ యువకుడు ఏదో అపీమలో కర్కరం నవించేస్తుంటాడు. గత వైభవాల వస్త్రోచ్ఛారణ పని చేసి రిటైరయిన ఓ డివాన్ గారి కుమార్తె ఆ యువతి. పీరియల్ ప్రేమించుకుని, పెళ్లిచేసుకుని

దామన్న విద్వయం తీసుకోవటంతో కథ మలుపులు తిరుగుతుంది. ఈ ప్రేమకుల జంట స్వతంత్రంగా జీవించే ఆలోచనతో తమ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించటంతో, కొంతమంది వీళ్లను మోసం చేయటం, బెదిరించటం చేస్తారు. అక్కర్లుంది వీళ్లు ఎదుర్కొన్న పరిస్థితులు కడుపుబ్బనవ్వించేవిగా, కంటతడి పెట్టించేవిగా, ఉంటాయి. ఈ పాత్రలు మన పుడయాల్ని కదిలిస్తాయి.

ఈ పీరియల్ అతి త్వరలో ప్రసారంకానుంది. 35 యం. యం. లో కూడా ఈ పీరియల్ ను చిరుదూర చేయాలని భావిస్తున్నారు. ఇది పూర్వయ్యాక బాసుచట్టి డిటెక్టివ్ కథలను హాస్యయుతంగా చిన్న తెరకు అందించే ప్రయత్నంలో ఉన్నారు. శరదేందు బంధోపాధ్యాయ డిటెక్టివ్ కథలను పీరియల్ గా నిర్మించే ఆలోచనలో బాసు చట్టి ఉన్నారు.

మెట్రోకు కొత్త హంగులు

ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన మెట్రో రైల్వే వ్యవస్థను 1991 నాటికి మారన అటోమేటిక్ కంట్రోల్స్ ద్వారా మరింత పటిష్టం చేస్తున్నారు. మాస్కోలో బ్రాఫిక్ కంట్రోల్ విభాగం

నికీ చెందిన పరిశోధనా కేంద్రం రూపొందించిన యూ ఆధునిక అటోమేటిక్ కంట్రోల్ సిస్టమ్ బ్రిటన్, అమెరికా, పశ్చిమ జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, స్విడన్, జపాన్ దేశాలలోని వ్యవస్థల కంటే మెరుగైనదని అభిప్రాయపడుతున్నారు.

కంప్యూటర్ల ద్వారా ప్రతి రైలు రాకపోకలను వియంత్రించి రద్దీ ఎక్కువగా పున్న సమయాన పొరుల వసతి కోసం 80 - 85 సెకన్ల వ్యవధిలో రైళ్లు వచ్చేటట్లు చేస్తారు. ఈ వ్యవస్థ రైళ్ల రాకపోకలు, సిగ్నల్స్, ఫ్లైట్లు, ఎన్జిన్లకు మొదలైన వాటిని కూడా కంట్రోల్ చేస్తుంది. ఒక చిన్న ప్రమాదం జరిగినా రైల్వే స్టేషన్లలో ఏ మాత్రం రద్దీ ఎక్కువ కాకుండా యూ సిస్టమ్ ద్వారా చేయవచ్చును.

ఈ అటోమేటిక్ లైన్ కంట్రోల్ వ్యవస్థని ఉక్రేయిన్ లోని ఖర్కోవ్ నగరంలో ప్రవేశపెట్టారు. 1991 నాటికి సోవియట్ యూనియన్ లోని అన్ని రెవెన్యూ రైల్వేలలో ప్రవేశపెడతారు.

-బి.వి.మనోహర్

అవిచల ప్రజా తరంగిణి

ఆంధ్రునిటకరంగం

18

ఆంధ్ర నాటక రంగాన్ని గురించి, ముఖ్యంగా ఈనాటి రంగస్థలిని గురించి చెప్పకొనే సందర్భంలో ఎ.ఆర్. కృష్ణగారి కళాసేవను గురించి ప్రస్తావనగా ప్రస్తావించాలి. ఎ.ఆర్. కృష్ణగారు 1954 అక్టోబరు 1న హైదరాబాద్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘాన్ని స్థాపించి దాని శాఖలను ప్రతి జిల్లాకు వ్యాపింపజేశారు. ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం భారతీయ నాట్య సంఘానికి

ఎ. ఆర్. కృష్ణ

ప్రాంతీయ శాఖ వంటిదని చెప్పకోవచ్చు. భారతీయ నాట్య సంఘం "యునెస్కో"కు చెందిన అంతర్జాతీయ నాటక సంస్థకు అనుబంధ సంస్థ. భారతీయ నాట్య సంఘానికి వ్యవస్థాపకురాలైన శ్రీమతి కమలాదేవి ఛలోపాధ్యాయ ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం ఆవిర్భావానికి చేయూతనిచ్చి తోడ్పడ్డారు. మొదట్లో ఇండియన్ నేషనల్ థియేటర్, కళామండలి, సాధన సంఘం, నాట్య కళానికేతన్, నవకళా కేంద్రం అనే అయిదు సమాజాల సమాఖ్యగా ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం ఏర్పడింది. ఈ సంఘం ప్రగతికి అపారహం కృషి చేసిన వారు ఎ.ఆర్. కృష్ణ. కన్యాశుల్కం, వీలనామా, మాలవల్లి, మృచ్చకతికం మొదలైన నాటకాలు వీరి నేతృత్వంలో ప్రదర్శించబడ్డాయి. వీరి ఆధ్వర్యంలో మాలవల్లి నాటకం 40 రోజులు హైదరాబాద్‌లో వరసగా ప్రదర్శించబడింది. ఈ నాటకంలో 50మంది నటీనటులు పాల్గొనేవారు. విజయవాడలో కూడా ఈ నాటకం విజయవంతంగా ప్రదర్శించబడింది.

డి.వి. నరసరాజు

వృత్తిరీత్యా ఇంజనీర్ అయిన ఎ.ఆర్. కృష్ణగారు తెలుగు నాటకరంగానికి, కళాకారులకు చేసిన సేవ అపూర్వమైనది. ప్రభుత్వంలో నిరంతరం పోరాడి నాటకరంగానికి నిధులు లభించేట్లు చూపేవారీయన.

పరిశోధన నాటకాలకు ఎ.ఆర్. కృష్ణ వ్యతిరేకి. నాటకోత్సవాలు ద్వారా నాటకాన్ని నింబెట్టాలంటారీయన. జిల్లాస్థాయిలో స్థాపించబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం శాఖలను స్థాపించే ప్రముఖుల అందరినీ నిర్వహిస్తూ జిల్లా కలెక్టర్, పురపాలక సంఘాలనుంచి కూడా వీటికి నిధులు అందేట్లు కృషి చేశారు.

మరాఠీ, బెంగాలీ, కన్నడం, తమిళం వంటి భాషల్లోని మంచి నాటకాలు తీసుకొని అనువదించడే ప్రదర్శించడే సేవారు. మొదట జిల్లాస్థాయిలో ఈ నాటకాలు ప్రదర్శించి, వాటిలో ఉత్తమ ప్రదర్శనలను రాష్ట్రస్థాయిలో ప్రదర్శించి,

అక్కడ ఉత్తమ ప్రదర్శనగా ఎంపిక అయిన నాటకాన్ని ఢిల్లీ నాటకోత్సవాలకు తీసుకువెళ్లేవారు. ఈ వరసలో చాలా మంచి నాటకాలు వచ్చాయి. 'పైలెట్ కోర్టు జరుగుతోంది' అన్న 'విజయ్ తెండూల్కర్' రచన ప్రధాన పాత్రమీద నాటకం. ఎ.ఆర్. కృష్ణగారి విమాత్య ప్రయోగంలో ఈ నాటకం బాగా పాపులర్ అయింది. ఇందులో ఎం.ఆర్. తిలకం నటించారు.

నలరాజు రామకృష్ణ

హైదరాబాద్ ప్రధాన కేంద్రంగా గల ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘానికి విజయవాడ, విశాఖపట్నం, వరంగల్, అనంతపురం, నిజామాబాద్‌లలో ప్రాంతీయ కార్యాలయాలు ఏర్పడ్డాయి. ఏటా రాష్ట్రస్థాయిలో నాటకోత్సవాలు నిర్వహించడం, నాట్య విద్యాలయం ఏర్పాటు చేసే కళాకారులకు శిక్షణ ఇవ్వడం, జిల్లా కేంద్రాల్లో నాటకశాలల ఏర్పాడానికి కృషి చేయడం మొదలయినవి ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం కార్యకలాపాల్లో అంతర్భాగాలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం ఏటా నిర్వహించే ఉత్సవాలు ఎంతో ప్రసిద్ధి పొందాయి. 1959లో ఈ నాట్య సంఘం ఆధ్వర్యంలో 40 రోజులపాటు నిర్వహించబడిన సంగీత, నృత్య నాటకోత్సవాలు ఈ సంఘ నిర్వహణా సామర్థ్యానికి ప్రతీకగా చెప్పకోవచ్చు. ఈ సంఘం నిర్వహించే నాటకోత్సవాలు గోవిందరాజుల సుబ్బాస్థానం నరసింహారావు, గంగిపాలి రాజా వంటి ప్రముఖులు పాల్గొనేవారు.

నిర్రేట

నాట్య సంఘం నిర్వహించిన కార్యకలాపాల్లో చెప్పకోదగిన, ప్రశంసనీయమైన మరొక అంశం 'నాట్య విద్యాలయం' నిర్వహించడం. 1959లో మొట్టమొదటగా నెలకొల్పబడిన ఈ నాట్య విద్యాలయం ఆశయం నాటకరంగానికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలలో కళాకారులకు శిక్షణ గరవడం. అబ్బూరి రామకృష్ణారావుగారు, కూర్మా వేణు గోపాలస్వామిగారు, ఎ.ఆర్. కృష్ణగారు, మంత్రి శ్రీనివాసరావుగారు, పాతూరి శ్రీరామశాస్త్రిగారు, పి.ఎస్.ఆర్. అప్పారావుగారు, సముద్రాల గోపాలమూర్తిగారు, అడపా రామకృష్ణారావుగారు, అయ్యగారి వీరభద్రరావుగారు, నలరాజు రామకృష్ణగారు, శ్రీనివాస చక్రవర్తిగారు, ఎం.జె. మేళేగారు, ప్రఖ్యాతి శ్రీరామమూర్తిగారు, సి. రామలింగశాస్త్రిగారు, ఎన్. రవింద్రరెడ్డిగారు వంటి ప్రముఖులు ఆచార్యులుగా వుండి ఈ నాట్య విద్యాలయం నిర్వహించేవారు. ఈ

నాట్య విద్యాలయం చక్కటి శిక్షణ యిచ్చి, స్టర్టి ఫిక్షల్ కోర్సు, డిప్లొమాలు (డి.టి.ఎ.) ప్రధానం చేసేది. వర్సలు, గోష్టులు నిర్వహించి నిపుణుల అనుభవాలను, పరిజ్ఞానాన్ని శిక్షణ పొందేవారికి లభింపజేయడంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించేది ఈ నాట్య విద్యాలయం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం ఆధ్వర్యంలో ఎన్నో ప్రయోగాత్మక నాటకాలు ప్రదర్శించబడ్డాయి. అంతేకాదు, రాష్ట్రతరస్థాయిలో నుంచి పుష్పి థియేటర్స్, లిట్ బాల్ థియేటర్స్ వంటి ప్రముఖ నాటక సమాజాలను రప్పించి వారిచేత ప్రదర్శనలు యిప్పించేవారు.

ఈ నాట్య సంఘం నాటక కళపట్ల శ్రేష్టతలో అభిమానాన్ని పెంచడానికి, వారి ఆదరణ, పోషణ లభింపజేయడానికి, 'నాట్యమిత్ర పథకం' అనే పథకం ప్రవేశపెట్టి, అందులో నాటకాభిమానులను సభ్యులుగా చేర్చారు. నెల నెలా నాట్య విద్యాలయానికి చెందిన రిపర్టరీ బృందం చేత, జాత్యాధిక నాటక సమాజాలచేత నాటక ప్రదర్శనలు ఇప్పించి నాటకరంగం అభివృద్ధికి విశేషంగా కృషి చేసింది.

వృత్తి కళాకారుల సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్య సంఘం 1971లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రంగస్థల కళాకారుల సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసింది. అలాగే జాత్యాధిక కళాకారుల కేంద్రాభివృద్ధికి జాత్యాధిక కళాకారుల సంఘం కూడా ఏర్పాటు అయింది.

నాటకరంగం ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులు ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవడంలోను, రాయితీలు

శ్రీ చికటి రామారావు

ఉత్తరాంధ్రకు చెందిన రంగస్థల నటులు శ్రీ చికటి రామారావు విద్యార్థి దశ నుండి శ్రీ బంకాల సన్యాసినాయుడు ప్రోత్సాహంతో నాటికలు, బుట్టకథలు, పౌరాణిక నాటకాలు ప్రదర్శించడం ప్రారంభించారు. విజయనగరం జిల్లా, తెల్లూరి మండలం, చికటిపేటలో జన్మించిన శ్రీ రామారావు స్వర్ణకీరీట బహుమతి గ్రహీత, ప్రసిద్ధ రంగస్థల నటులు శ్రీ. అమరపు సత్యనారాయణ, 'సిద్ధహస్త' దిరుదాంతీతులు శ్రీ మూడర్జు కృష్ణ మూర్తిల శిక్షణలో ఉత్తమ నటుడుగా తయారై 1965 నుండి 1977 వరకు అంపావల్లి శ్రీ

మోర్యకళా నాట్యమండలి బృందంలో ప్రముఖ పాత్రలు ధరించారు. రామాంజనేయ యుద్ధంలో రాముడిగా, కురుక్షేత్రంలో కృష్ణుడిగా, తులా భారంలో నారదుడిగా, చింతామణిలో భవానీ శంకరుడుగా ఆయన నటన ప్రశంసల సందుకుంలుస్తది. 1977 నుండి శ్రీ ఉదయభాస్కర నాట్యమండలిని స్థాపించి, కూడా ముఖ్యపాత్రలు తానే ధరిస్తున్నారు.

ప్రఖ్యాత నటులు శ్రీసీపాటి నరసింహ మూర్తి, షణ్ముఖి అంజనేయరాజు, అచంట వెంకటరత్నం నాయుడు, పి.వి. సుబ్బారావు మొదలగు వారి సరసన కూడా నటించి సమృద్ధి యుల మెప్పు పొందారు. రాష్ట్రతర రూల్ కెలా, లెకరహంపూర్, భువనేశ్వర్, ఖర్వూర్, బాలా, కలకత్తా మొదలగు పట్టణాలలో, తనదైన బాణీతో మధుర గానాలాపన చేసి ప్రవాసాంధ్రులను మైము చేసించారు. పలు చోట్ల పలు విధాల సన్మాన, పురస్కారాలందుకున్నారు.

నేటి నాటకరంగ దీప్తికి కారణం ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం కరువైనదన్నది ఆయన అభిప్రాయం.

జి. రంగనాథం.

మాచినేని వెంకటేశ్వరరావు

కవింపజేయడంలోను ఆంధ్రప్రదేశ్ నాట్యసంఘం పాత్ర శ్లాఘనీయమయింది. ఈ నాట్య సంఘం కృషి ఫలితంగానే రాష్ట్రంలో నాటకాలపై వినోదం పన్ను రద్దయింది. ఈ సంఘం ఆధ్వర్యంలో ఎంతోమంది ప్రముఖ కళాకారులు విదేశాలకు వెళ్లి అక్కడ నాటకరంగాన్ని గురించి పరిశీలన జరిపినప్పటికీ అధునికమైన మార్పులు తెలుగు నాటకరంగంలో ప్రవేశ పెట్టడానికి కృషి చేశారు. అలాంటివారిలో ఎ.ఆర్. కృష్ణ, పి.ఎస్. రామారావు, మంత్రి శ్రీనివాసరావు, బి. కృష్ణారాజు, చాల్ల శ్రీరాములు, పోతుకూచి సాంబశివరావు, కె. ఆర్. నరమ హంస, సి. నాగమాషణం ప్రభువులు వున్నారు.

నాటకరంగానికి సంబంధించిన వివిధ శాఖలలో కళాకారులకు తగ్గిన ఇచ్చిన వారిని గురించి చెప్పకొనేట్లుగా కొప్పరపు సుబ్బారావుగారి కృషిని మరచి పోలేం. సుబ్బారావుగారు లిట్ థియేటర్ ఉద్యమం లేదనిపి మంచి నాటక గ్రంథాలయం స్థాపించారు. తద్వారా యువ కళాకారులకు, రచయితలకు నాటక కళకు సంబంధించిన వివిధ శాఖలలో సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కలిగించారు. ఆయన అధునిక సాంకేతిక పరికరాలు తెప్పించి వివిధ నాటక సమాజాలకు వాటిని అందుబాటులో వుంచి ఆ సమాజాలకు విశేషంగా తోడ్పడ్డారు. ఆ కాలంలో టిక్కెట్లు పెట్టి నాటికలు ప్రదర్శించడానికి అంకురార్పణ చేసింది కొప్పరపు సుబ్బారావుగారే. ఆ రోజుల్లో బెజవాడ, బందరు, గుడివాడ మొదలైన పట్టణాల్లో సినిమా హాల్లో ఆదివారం ఉదయం పూట నాటకాల ప్రదర్శన జరిగేది. పరిశోధన పోటీలో ఉత్తమ ప్రదర్శనగా ఎంపికైన నాటకాన్ని ఆంధ్ర నాటక కళాపరిషత్ వారి ఆధ్వర్యంలో ప్రతి ఆదివారం వివిధ ప్రాంతాల్లో ప్రదర్శించేవారు.

డి.వి. నరసరాజుగారు వ్రాసిన వాషను, కొరపాటి గంగాధరరావుగారు వ్రాసిన రూమ్ నెం. 9, సోమంచి యజ్ఞస్వామిగారు వ్రాసిన 'పెద్దమనుషులు', 'వస్తువందీ రాష్ట్రం' రాకేం చేస్తుంది' లాంటి నాటకాలు అప్పట్లో ఆదివారం 'మార్నింగ్ షో'లుగా ప్రదర్శించబడ్డ ఉత్తమ ప్రదర్శనలు. ప్రఖ్యాత నటి నిర్మల భర్త జి.వి. కృష్ణారావు రంగాలంకరణ చేసేవారు. పి.డి. తిలక్ స్క్రిప్టు, ప్రాంటింగ్, ప్రొడక్షన్ వ్యవహారాలు చూసుకొనేవారు.

1952లో బెజవాడ దుర్గాకళామందిరంలో 'పాతాళభైరవి' చిత్రం శతదినోత్సవ సభలో 'నాటకం' అనే నాటక ప్రదర్శన జరిగింది. ఈ ప్రదర్శన తర్వాత డి.వి. నరసరాజు, రామచంద్ర కాశ్యప, కె.వి.ఎస్. శర్మ, నిర్మల ప్రభువులకు సినిమారంగానికి వెళ్లే అవకాశం ఏర్పడింది.

1955లో కొప్పరపు సుబ్బారావుగారు ప్రసిద్ధ బుర్రకథ కళాకారుడు నాజర్ చేత 'అసామీ' అనే నాటకం వ్రాయించి ప్రదర్శించ చేశారు. ఈ నాటకం బందరు పరిషత్‌లో ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి పొందింది. 25మంది కళాకారులతో వల్లెలూరి రెతు సమస్యలను యితి వృత్తంగా తీసుకొని నాజర్ హీరోగా ఈ నాటకం ప్రదర్శించారు. డప్పులవాడ్యం, పాటలు, పద్యా లతో విమాత్య ప్రయోగంగా సాగిన ఈ నాటకంలో కర్నాటి శక్తివరసయ్య, మాచినేని వెంకటేశ్వరరావు, విన్నకోట రామన్నవంతులు, స్వర్ణ రాజ హనుమంతరావు మొదలైనవారు నటించి మంచి పేరు సంపాదించుకున్నారు.

- గాంధీ

వైకృ

మనకు తెలియకుండానే మనం రకరకాల రసాయనికాల నడుమ చిక్కుకుని పోతున్నాము. పారిశ్రామికీకరణ ఎక్కువయ్యేకొద్దీ రసాయనిక కాలుష్యంకూడా పెరుగుతోంది. పాదరసం, సీసం వంటి లోహాల కాలుష్యం మరి ప్రమాదకరమైనది. ఇకపోతే వాతావరణంలో నిండుకొనిపోతున్న సల్ఫర్ డై ఆక్సైడ్ వంటి కాలుష్యకారకాల గురించి చెప్పనే అక్కరలేదు. ఈ కాలుష్య కారకాలన్నీ మన రక్షణ వ్యవస్థను - అంటే ఇమ్యూన్ సిస్టమ్ను - దెబ్బకొడుతున్నాయి. వీటికారణంగా రోగనిరోధకశక్తి పూర్తిగా తగ్గిపోయి రోంప వచ్చినా ప్రాణాంతకంగానూ వరిస్తేతులు ఏర్పడుతాయి. ప్రతిరోజు మనమధ్యన ఉంటే రసాయనికాలు ఇక్కడకుపైగా ఉంటాయి. ఇవి వాయు రూపంలోకాని, ద్రవరూపంలోకాని, ఘనరూపంలోకాని, విడివిడిగాకాని మిగతా పదార్థాలతోకాని ఉండవచ్చు. మనం అపోరంద్యారా, త్రాగే నీటి ద్వారా, చివరికి వచ్చే గాలిద్వారా ఈ రసాయనికాలు మనదేహంలోనికి ప్రవేశిస్తాయి. కొన్ని ప్రత్యక్షంగానే దేహాన్ని సోకవచ్చుకూడా. అనెబెస్టాజీ, పీరికాలవల్ల, సిగరెట్ పొగలోని విషవదార్థాలవల్ల కాన్సర్ వస్తుందని నిపుణులు ద్రువపరుస్తున్నారు. సీసం, డి.టి.టి. వంటి వాటివల్ల పుట్టుకతోనే కొన్ని లోహాలు రావచ్చు. మానసిక వైకల్యం ఏర్పడవచ్చు.

ఇమ్యూనోలాక్సిన్ బెడద

ఇక ఇప్పుడు ఈ కాలుష్య కారకాలలో “ఇమ్యూనోలాక్సిన్” కూడా ఉన్నాయని శాస్త్రజ్ఞులు భయపడుతున్నారు. ఈ లాక్సిన్ వల్ల రోగ నిరోధక వ్యవస్థ డిలొపడుతుంది. ఈ కారణం మనం రకరకాల వ్యాధులకు సులభంగా లొంగిపోతాము. ఫలితంగా ఆయురాయం బాగా తగ్గిపోతుంది. వసి పిల్లలు, పెద్దవారు, వయసు మల్లినవారు, స్త్రీలు పురుషులు అనే తేడాలేవీ లేకుండా ఈ లాక్సిన్ అందరినీ పొట్టన పెట్టుకుంటాయి. పుష్కజాలామీద, జంతురాకులమీద ఈ లాక్సిన్ ప్రభావం లేకపోలేదు. మొత్తానికి ఇవి ఇమ్యూనోసిస్టమ్ను బలహీనపరుస్తాయి. ఈ కారణంగా ఎటువంటి వ్యాక్సిన్లవల్ల, ఇనోకులేషన్లవల్ల ఏమీ ప్రయోజనం ఉండక పోవచ్చు. కాబట్టి ఇందుకు దోహదం చేస్తున్న లాక్సిన్ గురించి తెలుసుకుని వాటి బెడదను వదలించుకునే ప్రయత్నం చేయాలి. ఇప్పటికే కాన్సర్, ఎయిడ్స్ వంటి విచిత్రమైన రోగాలు మానవ జాతిని వట్టి పీడిస్తున్నాయి. ముందుముందు ఇంకెన్ని రకాల సిండ్రోమ్లు రానున్నాయో ఎవరికి తెలుసు?

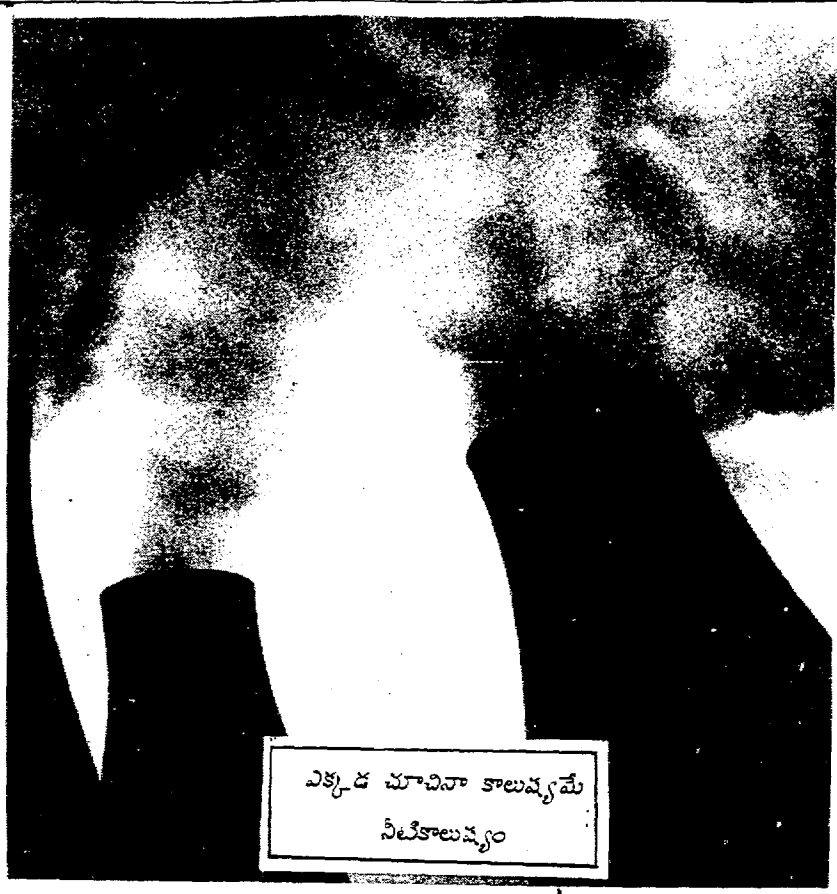
మనకు రకరకాల జబ్బులు చేస్తూ ఉంటాయి. వ్యాధులువస్తూ ఉంటాయి. వీటిని నయం చేయడంకోసం ఎన్నో మందులను వాడుతూ ఉంటాము. వాటిలో మన రక్షణవ్యవస్థను అణగారేస్తూ, సైక్లోస్పోరైన్ వంటి మందులు కూడా ఉన్నాయి. పౌడరులకాని, మూత్రసింధికాని ట్రాన్స్ ప్లాంట్ చేస్తున్నప్పుడు వాటిని మనదేహం తీరవ్వరించకుండా ఉండడంకోసం ఇటువంటి సైక్లోస్పోరైన్లను ఇవ్వడం మామూలే. అయితే ఆ శస్త్రచికిత్సకు సంబంధించినంతవరకు ఇది సరైన చర్యకాని, రక్షణవ్యవస్థ ఆ తరువాత కూడా సరిగా పనిచేయలేదు. “ఫారిన్ బాడ్స్” మనదేహంలోకి వచ్చినా ఏమీ వట్టింతుకోదు. చిన్న చిన్న వ్యాధులే నయంచేయడానికి వీలుకాని పెనువ్యాధులై మనల్ని వలు బాధలకు గురిచేసి వ్యాధులలో ముంచి ప్రాణాలు తీస్తాయి. ఇందువల్లనే “ఇమ్యూనోలాక్సిన్” గురించి తీవ్రంగా పట్టించుకోవాలని శాస్త్రవేత్తలు మధనపడుతున్నారు.

రోగనిరోధకశక్తిని

తగ్గించే రసాయనికాలు

1971లో సెయింట్ లూయిస్లో రోడ్ల మీద దుమ్మును తగ్గించడంకోసం చేసిన ప్రయత్నంలో పారిపోయినా చమురుతోపాటు డయాక్సిన్ కలిసింది. ఈ డయాక్సిన్ ను వార్ ఫేర్ లో ముఖ్యంగా ఏజెంట్ ఆరంజ్ తయారీలో ఉపయోగిస్తారు. ఈ డయాక్సిన్ గాలిద్వారా మన మలోకి ప్రవేశించి రక్షణవ్యవస్థపై ప్రభావాన్ని చూపింది. దీనివలన పారిస్ బాడ్స్ ను ఎదుర్కొనేందుకు మనదేహంలో తయారయ్యే అంటి బాడ్స్ తగ్గిపోసాగాయి. అంటే రోగ కారకాలను నిరోధించే శక్తి సన్నగిల్లసాగిందన్నమాట.

మన రక్షణవ్యవస్థను దెబ్బతీస్తున్న కాలుష్యకారకాలు!

ఎక్కడ చూచినా కాలుష్యమే నీటికాలుష్యం

ఇదేవిధంగా 1973లో ఒకసారి అనుకోకుండా అగ్నిప్రమాదం జరిగి పోలీస్ స్టేషన్ లో టైఫైన్ లైట్ (పి.బి.డి.) పారిపోయిన పశుగృహంలో కలిసి పాలలోకిచేరి డెయిరీ ప్రొడక్ట్స్ ద్వారా మనుషుల దేహాలను చేరగలిగింది. ఈ లాక్సిన్ కారణంగా కాన్సర్ తో యుద్ధం చేయగల విశిష్టకణాల సంఖ్య పూర్తిగా తగ్గిపోయింది. ఈ సంఘటన మిచిగామ్ నిపుణులను గట్టిగా ఆలోచింపజేసింది కూడా.

ఇటలీలోని సెవెసోలా కూడా ఒకసారి ఫ్యాక్టరీ విడుదలచేసిన వర్షవాయువల్ల డయాక్సిన్ ఉండి పసిపిల్లల దేహంలోకి చేరింది. పైగా ఈ డయాక్సిన్ నేలమీద మట్టిలో ఉంటుంది. కాగితాలమీద ఉంటుంది. ఈ కారణంవల్ల ఇది పసిపిల్లలను చేరడం చాల తేలిక. ఫలితంగా వారి రక్షణవ్యవస్థలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. ఇదేవిధంగా థెవాన్ లోకూడా పోలీస్ స్టేషన్ లో టైఫైన్ లైట్ (పి.బి.డి.) రక్షణవ్యవస్థ దెబ్బతిన్నట్లు నిపుణులు అనుభవ పూర్వకంగా తెలుసుకోగలిగారు.

ఇటువంటి లాక్సిన్ రెండు దశలకుపైగా ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. వీటిలో అతిముఖ్యమైనవి పాదరసం, సీసం లోహకాలుష్యకారకాలు. సల్ఫర్ డై ఆక్సైడ్, నైట్రోజన్ డై ఆక్సైడ్ వంటి విష వాయు కారకాలు. వీటివల్ల రక్షణవ్యవస్థ సందేహంలేకుండా దెబ్బతింటుందని నిపుణులు చెబుతున్నా - ఉన్నారు. నిరోధనలు ముమ్మరంగానే కొనసాగుతున్నాయి. ఈ రసాయనికాల గొడ

వేకాకుండా రేడియేషన్ బెడదకూడ లేకపోలేదు. అందువల్ల కూడా మన రక్షణవ్యవస్థ బలహీనపడిపోతుంది.

వీల్చేగాలికూడా ప్రమాదకరమే

మనం వీల్చేగాలిద్వారా ఎన్నిరకాల విష వాయువులు మన రక్తంలోకి ప్రవేశిస్తున్నాయో మనకు తెలియడంలేదు. మన ఊపిరితిత్తులు ఎంతగా చిద్రమైపోతున్నాయో మనకు అర్థం కావడంలేదు. నైట్రోజన్ డై ఆక్సైడ్ గురించి బాగా పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. దీనివల్ల అన్నిరకాలబెడదే. ముక్కుపుటాలు, శ్వాసకోశాలు, గొంతుభాగం, కొంతవరకు జీర్ణవ్యవస్థ కూడా దెబ్బతింటుంది. ఇది గాలిద్వారానే కాదు నీటిద్వారా నైటిక్ ఆమ్లం రూపంలోని మిగతా రసాయనికాలతో కలిసి మిశ్రమ అవణాలరూపంలో మనల్ని చేరవచ్చు. ఆస్ట్రా, బ్రాంకైట్ వంటి వ్యాధులు వీటివల్ల సులభంగా ముదిరిపోతాయి. కాన్సర్ వంటివి ఉంటే అది ఇక నయంకావు.

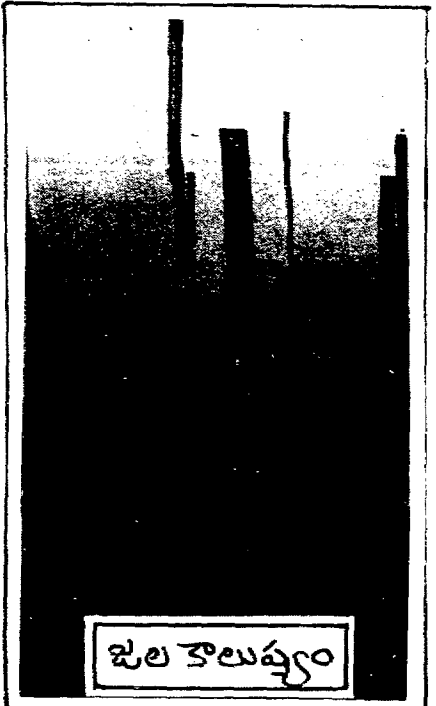
ఎన్నోరకాల పోలీస్ స్టేషన్ ఏరోమాటిక్ ట్రైడ్ కార్బన్ లు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కాన్సర్ ను కరిగించకపోయినా పి.బి.డి., పి.సి.డి. మాత్రం తప్పనిసరిగా కాన్సర్ ను కరిగిస్తాయి. కాబట్టి వీటిని కార్బిన్ టెస్ట్ అనికూడా పిలుస్తున్నారు. వీటితోపాటుగా నైట్రోజన్ డై ఆక్సైడ్ వంటివి కూడా ఉంటే ఊపిరితిత్తుల రక్తపోతలో స్రవహించే రక్తంలో కంటికి కనిపించనంత

చిన్నచిన్న ముద్దలు (బ్లెడ్ క్లాంప్) ఏర్పడవచ్చు. ఈ పరిస్థితి ఎంత ప్రమాదకరమైందో పేరుగా చెప్పనక్కరలేదు.

ప్రయోగశాల వేరు, సమాజంవేరు

పోతే ప్రయోగశాలలో అవిష్కరించే వాస్తవాలు పేరు. నిజజీవితంలో అన్వయించేటప్పుడు వచ్చే చిక్కులు పేరు. మంచెలుకలకు, కుండేళ్లకు, కోతులకు, గిసినందులకు జరిగినట్లే మనకూ జరగాలని ఎక్కడాలేదు. కాబట్టి ఎంత జాగ్రత్తపడితే అంత మంచిది. మన రక్షణవ్యవస్థను దెబ్బతీసే ఈ ఇమ్యూనోలాక్సిన్ మన ప్రాణాలు తీసే సరికొత్తరకం వైరస్ లనే అనుకోవాలి. ఎందుకంటే రొంపవట్టివా భరించలేని బలహీనంగా ఉంటాము మనము, ఇందుకు కారణం ఇమ్యూనోలాక్సిన్ లే. ల్యూమిన్, కాన్సర్, ఎయిడ్స్, తదితర సిండ్రోమ్లు ఉంటే ఇక చెప్పనలివిగాదు. ఈ నేపథ్యంలోనే రకరకాల వైరస్ లు విస్తరించిగా విస్తృతంగా వ్యాప్తిచెంది మనలనేకాదు, మొత్తం జీవవ్యవస్థనే దెబ్బకొట్టవచ్చు.

గమనించవలసిన మరో విషయంకూడా ఉంది. ప్రయోగశాలల్లో ఎక్కువగా కొద్ది కాలంపాటు ఎక్కువదానీ లాక్సిన్ ఇచ్చి ఏం జరుగుతుందో చూస్తూ ఉంటారు. కాని నిజజీవితంలో అలా జరగలేదు, అతి తక్కువ దోస్ లో లాక్సిన్ మనిషిని జీవిత వర్యంతం చేరుతున్నా ఉంటుంది.

జల కాలుష్యం

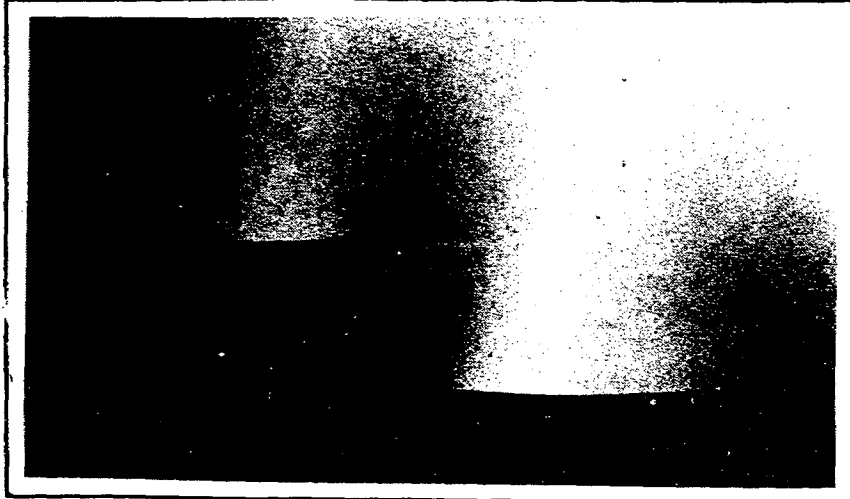
కనీసపు బాధ్యతలు

సాధ్యమైనంతవరకు కాలుష్యానికి దూరంగా ఉండడం అలవాటుచేసుకోవాలి. పారిశుధ్యం ప్రమాణాలమేరకు పాటించాలి. రేడియేషన్ వంటి ప్రమాదాలు ఉంటాయని తెలిసినప్పుడు స్రాటిక్స్ అప్పరల్స్ ను వాడడం మంచిది. సిగరెట్లు పీల్చుకుండా, పీల్చే పారిశుధ్యకూడా ఉండకుండా జాగ్రత్తపడాలి. అల్కావోల్ కోరిక పోరాడు. వాగ్మోటిక్స్ నేవించరాదు. మందులు కూడా అమితంగా వేసుకోరాదు. తాగేనీరు, తినేది, ఉండే ఇల్లు, బాధ్యతలు. వేమకునే దుస్తులు శుభ్రంగా ఉండేలా చూసుకోవాలి.

ఇవి కనీసపు అప్పటికే కాన్సర్, ఎయిడ్స్ వంటి వ్యాధులు రావచ్చు. అధిర్యపడరాదు. భయము, ఆందోళన మనిషిని మ్రింగివేస్తాయి. మనోధైర్యాన్ని మించిన మందులేదు. కొన్నిరోగాలను నయంచేయలేకపోయినా ఎక్కువకాకుండా చూసుకోవచ్చు.

పశ్చిమ దేశాలలో ఈ కాలుష్యం బెడద ఊహితంగా ఉంది. రెండుదశాబ్దాలు దాటితే సుసరిస్థితి అంతే. ఇప్పటినుంచే మేలుకోవడం అవసరం.

- డాక్టర్ గుమ్మనూరు రమేష్ బాబు

వీల్చేగాలిలో వేనవేల రసాయనికాలు

హిందీ సాహిత్య చరిత్ర

డాక్టర్ మూర్తిమూర్తి శర్మ

బీహార్

బీహార్ లో సంప్రదాయ యుగపు సర్వశ్రేష్టమైన ప్రజాదరణ పొందిన కవిగా, ఉత్కృష్టమైన కావ్యశిల్పిగా ప్రసిద్ధి చెందాడు. సంస్కృతమైన హిందీ కవులలో, నిశిత రచనావైరుధ్యంతో లలిత భావయుక్తమూ, హృదయ స్పర్శమైన కావ్యాలను సృష్టించిన బీహార్ లో ప్రతిభా సంపన్నులైన హిందీ కవులలో ఒకడుగా పేరొందాడు. ఈయన క్రీ.శ. 1595వ సంవత్సరంలో గ్యాలియర్ లో జన్మించాడు. తండ్రి కేశవరామ్ నింబార్కా సంప్రదాయపు మహాకవి నరహరిదాస్ శిష్యుడు. తండ్రి దగ్గర చిన్నతనంలో సంస్కృత కావ్య గ్రంథాల అధ్యయనం పూర్తి. చేసిన బీహరి బృందావనం వెల్లి అక్కడే ముద్రకు చెందిన ఒక బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో వివాహం చేసుకున్నాడు. తదుపరి పారసీక కావ్యాలను పఠించి షాజహాన్ చక్రవర్తిని కలిసాడు. షాజహాన్ చక్రవర్తి ఆదరణ పొందిన బీహరికి వాలమంది రాజులతో, మహారాజులతో పరిచయం ఏర్పడింది. క్రీ.శ. 1645

లో బీహరి జయపురాధిశుడైన రాజా జయసింహ ఆస్థాన కవి అయ్యాడు. బీహరిలో తన కవితా వైరుధ్యంతో పిన్నవయస్కురాలైన కొత్త రాణి వ్యామోహంలో మునిగిపోయిన రాజా జయసింహని, ఆ వ్యామోహం నుండి రావ కావాలనే పుట్టించాడు. బీహరి రచనా వైరుధ్యానికి ముగ్ధుడైన రాజు జయసింహుడు ఆయనను కవితా రచన చేయవలసిందిగా ప్రోత్సహించాడు. తత్ఫలితంగా బీహరి ఏడువందల దోహలను రచించాడు. రాజా జయసింహుడు ఒక్కొక్క దోహకు ఒక్కొక్క బంగారునాణెం బహుమతిగా ఇచ్చాడు. ఆ దోహాల సంకలనం 'బీహరి సతనయా'గా ప్రసిద్ధి చెందినది. ఈ సతనయాలో 726 దోహాలున్నాయి. ఈ సతనయా మినహా బీహరి వ్రాసిన మరే గ్రంథం లభ్యం కాలేదు. హిందీలో రామచరిత మానస్ మినహా మరే గ్రంథానికి ఈ బీహరి సతనయాపై వ్రాసినన్ని టీకాలు వ్రాయబడలేదు. 'బీహరి సతనయా'లో దాదాపు కావ్య సర్వతలున్నప్పటికీ సంబంధించిన అందమైన ఉదాహరణలు లభిస్తాయి. అలంకారాలు, రసాలు, సంప్రదాయాలు, వక్రక్తి, ధ్వని మొదలైన

వన్నీ చక్కగా పోషించబడ్డాయి. బీహరి కడవంత దోహలో సముద్రమంత భావాన్ని నింపగలడని ప్రతీతి. ఒక చిన్న దోహలో ఒకవిషయానికి సంబంధించిన సంస్కార భావ చిత్రాన్ని వర్ణించగల అద్భుతమైన ప్రతిభగల కవి బీహరిలో. విలుకాని బాణాలు మూడదానికి చిన్నవిగా ఉన్నా, ఏ విధంగా లోతయిన గాయాలు చేయగలవో, అదే విధంగా బీహరి దోహాలు చిన్నవైనా గంభీరమైన భావాలు వ్యక్తపరచగలవని సాహితీ విమర్శకులు కీర్తించారు.

బీహరిలో మూలతః శృంగార కవి అయిన కారణంగా శృంగారపు ఉభయ షక్తాలను పోషించాడు. అందులోను సంయోగ శృంగారానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత నిచ్చాడు. సంయోగ శృంగార వర్ణనలో ఆకాలపు సంప్రదాయమకూ లంగా నాలుకా - భేదాన్ని, నఖశిఖ వర్ణనను, షడ్రుపుతుల వర్ణనను చక్కగా చిత్రీకరించాడు. బీహరిలో కేవలం కవే కాకుండా, వివిధ విషయాలకు సంబంధించిన విశేష పరిజ్ఞానం కలిగి ఉన్న కారణంగా ఆయన దోహలో జ్యోతిష్ శాస్త్రము, రాజనీతి, వైద్య, సాంఖ్య, వేదాంత శాస్త్రాలకు సంబంధించిన కళాత్మకమైన వివరణ మనకు కనిపిస్తుంది.

బీహరి వాడుక భాషలోనే ఉపయోగించినప్పటికీ దానిలో సాహిత్యపు సౌరభాలు గుబాళిస్తుంటాయి. ఈయన వ్యాకృ నిర్మాణం వ్యవస్థితంగా ఉంటుంది. శబ్ద ప్రయోగం ప్రజాశిక్షా

బద్ధంగా జరిగింది. ఈ పద్ధతి వారి తక్కువ మంది కవులలో కనిపిస్తుంది. ప్రజాభాషా కవులు శబ్దాలను వారిష్ట మొచ్చిన రీతిలో విరిచి వికృతం చేశారు. అయితే బీహరి భాషా ప్రయోగం విషయంలో ఈ ప్రమాదం నుండి బయటపడ్డాడు. బీహరి ఉపయోగించిన మాటల స్థానంలో పర్యాయ పదాలను ఉపయోగించటం అనాధ్యమైన పని. శబ్ద వినియోగంపై బీహరికున్న అధికారమట్టింది.

రసనిధి

రసనిధి అనలు పేరు పుట్టిసింహ. రసనిధి ఈయన ఉప నామము. ఈయన దలియూ రాజ్యంలో బరేని తాతాకు జాగీర్దారు. దామ సంప్రదాయ ప్రవర్తకుడైన స్వామి ప్రాణనాథ్ తో ఈయనకు పరిచయమేర్పడింది. ఈయన క్రీ.శ. 1603 క్రీ.శ. 1660 సంవత్సరాల మధ్య రచనలు చేశాడు. ఈయన రతనహజారా, విష్ణుపద కీర్తన, కవిత, బారహమాసా, రసనిధి సాగర్, హిందోవా, అరిల్ల మొదలగు గ్రంథాలు వ్రాసినప్పటికీ, బీహరి సతనయాని అనుకరిస్తూ వ్రాసిన రతన్ హజారా ద్రోహ సంగ్రహం మాత్రమే ఈయనకు విశేషమైన ఖ్యాతి వార్జించి పెట్టింది. ఈయన ప్రేమ,

(మీరూ వచ్చే సంచికలో)

భవిష్యత్తుకు పునది

పిల్లల జీవితం ఏడుపుతో ప్రారంభమవుతుంది. పుట్టగానే పిల్లవాడు ఏడుస్తాడు. ఏడవకపోతే ఏడి పిస్తాడు. ఏడిస్తే పిల్లప్రాణంతో పున్నట్లు లెక్క. ఆరోగ్యంగా పున్నట్లు లెక్క. బాగా పూపిరి తీసుకుంటూ పుంది అని లెక్క. పిల్లపుట్టగానే ఏడవకపోతే దాక్షర్ణకు పెద్ద సమస్య.

ఆకలి వేసినప్పుడు, శారీరక రుగ్మత పున్నప్పుడు పిల్లల రోదిస్తారు. ఈ ఇక్షణం మనుష్యులలోనే కాక జంతువులలో కూడా వుంటుంది. అంటే పిల్లలు వారివారి తల్లులకు తమ అవసరాలను ఏడుపుద్వారా సూచిస్తారన్నమాట. వారి రోదన చిని తల్లులు వారి అవసరాలను తెలుసుకొని, తీరుస్తారు. పిల్లలు ఏడిస్తే వారికేదో కావాలని తల్లికి వెంటనే తెలిసి పోతుంది. ఇది మాతృత్వపు సహజ లక్షణం.

ఒక పిడియాట్రిషియన్, యీ రోదనలు అయిదు రకాలు అన్నాడు. ఒక్కొక్క రకం కోరికకు ఒకరకమైన రోదనా పద్ధతి వుంటుందని రాసాడు. మొదటిది ఆకలివేసినప్పుడు ఏడ్చే ఏడుపు, ఓంట్లో బాగులేనప్పుడు, హాపిల్తోలా ధవడుతూపున్నప్పుడు, కూర్చోవడంలో బేలన్ను తప్పినప్పుడు, దిగ్గరయిన శబ్దాలను విన్నప్పుడు.

పిల్ల ఏడిస్తే వెల్లి పుచ్చుపోసి గుడ్డలు తడి సాయమో చూడాలి. ప్రక్క అంతా చుట్టుకుపోయి, తడితడిగా, పిల్లకి యిబ్బందిగా వుండవచ్చు. వేడిగానా, చల్లగానా ఫీలవువచ్చు. లేదా దాహం వేసి ఏడవవచ్చు. కడుపులో గాసు పేరు కొనిపోయి కడుపు నొప్పి పుట్టవచ్చు. ఆకలి వేసి ఏడవవచ్చు. ఇవేవి కాకపోతే పొంటరితనానికి ఏడవవచ్చు. ఎత్తుకుంటే ఏడుపు మానవచ్చు. లేదా పుయ్యాలలో నిద్రపుచ్చవచ్చు. పిల్లలు నిద్రకోసం కూడా తరుచు ఏడుస్తూ వుంటారు. వెంటనే వీరి అవసరాన్ని తెలుసుకోవాలి. పుట్టుకతోనే పిల్లలతో మార్పులు గోచరిస్తాయి. ఎవరి ప్రత్యేకతలు వారికే వుంటాయి. కొందరు పిల్లలు ఎప్పుడూ చిటికెమాటికి ఏడుస్తూ వుంటారు. కొందరు పిల్లలు ఎక్కువగా ఏడవరు. ఎప్పుడు హాయిగా ఆడుకుంటూ కేరింతలు కొడుతూ వుంటారు. పసిపిల్లలు ఏడుపు ద్వారానే వారి అవసరాలను తల్లిదండ్రులకు తెలియజేస్తారు. ముందుగా పిల్లలు ఏడుపును అర్థం చేసుకునే వ్యక్తి తల్లి. తరువాత యితరులు. తల్లి పిల్లకు గల దగ్గర అనుబంధం వల్ల ఆమె పిల్ల అవసరాన్ని తెలిసికో గలుగుతుంది. పిల్ల వివిధ రకాల ఏడుపులను అర్థం చేసుకోగలిగినది తల్లి మాత్రమే. పిల్ల తాలూకు చాడను గాని, ఆకలినిగాని అర్థంచేసుకొని ఆబాడను నివారించగలిగితే పిల్లకు తల్లి మీద ఒక విశ్వాసం కలుగుతుంది. తనకి చొక భద్రత కలదని తెలుసుకుంటుంది. ప్రపంచంలో తన అవసరాల్లా చూపేది తల్లి మాత్రమేనని గ్రహిస్తుంది. తన ఏడుపుకు ఒక అర్థముందని అది విన్నతల్లి తన అవసరాన్ని తెలుసుకుందని తన ఏడుపు ఇష్టానికి సార్వకలంబించిందని పిల్లకు ఒక నమ్మకం, విశ్వాసం కలుగుతుంది. తల్లి మనస్సు

పిల్లలెందుకు ఏడుస్తారు?

తల్లి బాధ పిల్లకూడా గ్రహిస్తుంది. పిల్లబాధ తల్లి గ్రహించినట్లే. ఒక స్త్రీకి, తల్లిగా, భార్యగా, స్త్రీగా అనేక బాధ్యతలున్నాయి. వాటిని ఆమె నెరవేర్చాలి. తల్లికి లెన్సన్ వుండరాదు. త్రాగే తల్లిపాలు ద్వారా పిల్లమీద ప్రభావం చూపుతుంది. ఒక్కొక్క సమయంలో తల్లి యెంత వోదార్చినా

పిల్ల తన ఏడుపును మానదు. ఏం చెయ్యాలో తల్లికి తోచదు. దాని మూలంగా తల్లికి లెన్సన్ పెరుగుతుంది. చికాకు పుడుతుంది. పిల్లను కను రుకుంటుంది. ముఖ్యంగా యిటువంటి యిబ్బందులు తల్లికి రాత్రిళ్లు హెచ్చుగా రాత్రి వస్తూవుంటాయి. రాత్రిళ్లు తల్లికి అనలు నిద్ర వుండదు. పిల్ల ఏడుస్తూ వుంటే ఎవరికి నిద్రలుండవు. పిల్ల తెల్లారినా పడుక్కుంటుంది ఫరవాలేదు. కాని తల్లి యితరుల మౌనం ప్రాధులే లేవి పని పాలులు చూసుకోవాలి కదా? పిల్లలు ప్రతిరాత్రి ఏడవకుండా చూసుకోవాలి. అది పిల్లకుని తల్లికిగాని ఆరోగ్యరీత్యా అంత మంచిదికాదు. పిల్లల్ని ఎక్కువగా ఏడిపించకూడదు. నిద్ర రాత్రిలేక పోయినా పిల్ల ఆరోగ్యానికి ఫరవాలేదు కాని ఎక్కువగా ఏడిస్తే మాత్రం పిల్ల ఆరోగ్యానికి, ప్రాణానికి కూడా ముప్పు కలుగుతుంది. డాక్టరును సంప్రదించి (ఏడుపు ఎప్పటికీ తగ్గకపోతే) పిల్లకు చాలా కొద్దిగా సెడాటివ్ యివ్వండి. ఏడుపు మాని పడుకుంటుంది. అదైనా హెచ్చు

మోతాదులో యివ్వరాదు. మనం పిల్లల విషయంలో యివ్వడం చేసినా దాని ఫలితాన్ని భవిష్యత్తులో పిల్లలు, వారిద్వారా పెద్దలే అనుభవించాలి. పిల్లల విషయంలో మాత్రం ఎంతో జాగ్రత్తవహించాలి. అప్రమత్తత వహించాలి. పసి పిల్లలు ఏడుస్తే కళ్ళంటు సిట్టరావు. వాళ్లే వెరిగిన కొద్ది ఏడిస్తే సిట్టెస్తాయి. రెండునుండి నాలుగు మాసాల వయస్సు వరకు. ఏడిస్తే పసిపిల్లలకి కళ్ళు చదురుస్తాయి. వయస్సు ముదిరిన కొద్ది

పిల్లలకు ఏడుపు స్వరం పెద్దదవుతుంది కళ్ళవెంటే ఏడి సిట్టెస్తాయి. మనుష్యులు దిగ్గరగా మొత్తుకొని ఏడుస్తారు. ఈఇక్షణాలు జంతువులలో వుండవు.

శారీరక సంబంధమైన నొప్పులకి, మానసికమైన బాధల లో మానవులు ఏడవడం జరుగుతుంది. అంతేకాకుండా యార్ద్య వల్ల, భయంవల్ల, అతికోపం, చేతకూడా ఏడుపువస్తుంది. మనల్ని ఎవరయినా అవార్థం చేసుకుంటే బాధ పడతూ ఏడుపువస్తుంది. ఈ ఏడుపులో అనేక రకాలు వున్నాయి. అది మనం అనుభవించే బాధలను బట్టి మారుతూ వుంటుంది. అది మనషి తత్వాన్ని బట్టి మారుతుంది. మనషి నడవడబట్టి కూడా మారుతుంది.

సామాన్యంగా శారీరక సంబంధమైన నొప్పులకు మనలో పెద్దవయస్సు వారు ఏడవరు. బాధ పడతారు. ఎందుచేతనంటే ఏడవడం పురుషుల క్షణం కాదని వారి అభిప్రాయం. అడవారు అతి చిన్నవిషయానికి ఏడ్చేస్తారు. ముఖ్యంగా బంధు పుత్రవరైనా మరణిస్తే మగవారికన్న అడవారు విపరీతంగా ఏడుస్తారు. పెడబొబ్బలు పట్టి ఏడుస్తారు. మనషి సంస్కారాన్ని బట్టి ఆ ఏడుపుల దోహతే కూడా మారుతుంది. అనందం ఎక్కువైనా కళ్ళంటు సిరు కారుతుంది. దానిని అనంద భాష్యాలంటారు. ఇవి సామాన్యంగా అన్ని రకాల వారిలోను గమనిస్తూ కొందరు ఏరగబడి నవ్వుతారు. వారికి కంటి వెంటడి పిల్ల కారుతాయి. ఏడవడం వల్ల మనలో పేరు కుపోయివున్న బాధ తగ్గి మనస్సుకి ఉపశమనం కలుగుతుంది. పదిమందిలో ఏడవలేనివారు వంటరిగా పున్నప్పుడు విపరీతంగా ఏడుస్తారు. కొందరు వైకికాక లోలోనే ఏడుస్తారు. మనం ఏడ్చే విధాన ప్రభావం మన పిల్లలమీద కూడా పడుతుంది.

పెద్దలుగా మన బాధ్యత పిల్లలను ఏడ్చింపరాదు. ఏడుస్తూ వివిషయం చెప్పకూడదు. చెప్పేవా ఏడు...ఏడ్చేవా చెప్ప... అంటాం. కొన్ని సందర్భాలలో వచ్చే ఏడుపు చాలా విపరీతంగా వస్తుంది. దానివల్ల మన శ్వాసక్రియకు విఘాతం కలుగుతుంది. అంటే పిల్లలు అప్పు

డప్పుడు గుక్కపెట్టి ఏడుస్తారు. వెక్కిరెక్కి ఏడుస్తారు. చిట్ట ప్రభావం ఉపిరి తిత్తుల మీద వుంటుంది. శ్వాసక్రియ మీద దీని ప్రభావం వుంటుంది. పిల్లలు గుక్కపెట్టినప్పుడు వాళ్ళ ముఖం నీలిరంగుగా మారుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు వారికి పూపిరి అందదు. చాలా ప్రమాదానికి దారితీస్తుంది. వాళ్ళకి మొహం తిరిగినట్లుగా అయి స్పృహతప్పతారు. మల్లా మనలోకి రావడానికి చాలా శ్రమ అవుతుంది. అటువంటి పరిస్థితులు పిల్లలకు రాకుండా తల్లిదండ్రులు పిల్లలని జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. అదిపిల్లల విషయంలో ఎంతో ప్రమాదం. రోజులో పిల్లలకు అనేకసార్లు గుక్కపెట్టి ఏడ్చిపరిస్థితులు రాకూడదు.

వస్తే ప్రమాదమని డాక్టర్ల అభిప్రాయం. కొందరు పిల్లలు తమకు ఏడయినా కావలసినట్లే ముకువట్టి ఏడుస్తారు. అదివారికి వచ్చేవరకు ఏడుస్తూనే వుంటారు. ఎంత సర్దిచెప్పినా ఏడుపు ఆవరు సరికదా ముకువట్టు విడవరు. అది చూస్తే ఎవరికైనా కోపం వస్తూంది. చిరకాల పుడుతుంది. అక్కడ మనుష్యులుంటేనే మరిమరి ఏడుస్తారు. లేకపోతే విడవరు. ఓదార్చి వాళ్ళంటే పిల్లలు మరి ఏడుస్తారు. ఏడ్చినప్పుడు వాళ్ళని యేమీ అనరాదు. ఏడవనివ్వండి ఏడుపు ఆపినప్పుడు చెప్పండి-బాబూ నీకేదైనా కావాలంటే అడుగు అంతేగాని ఏడుపు పెద్దది కాదు. ఏడ్చి ఏడి సాధించలేదు అని నవ్వుచెప్పండి. చెప్పలేకపోతే మీకు మీరే నవ్వుచెప్పండి.

పిల్లల విషయంలో వారు ప్రతి చిన్న విషయానికి మంకు, పట్టునట్టి సాధించాలని చూస్తారు. అది గమనించి వారు ఆ విధంగా మంకునట్టు పట్టుకుండా వుంటేట్లు చూడాలి. బాధ్యత పెద్దలపై వుంది. అది పిల్లలు పెద్దల మీద తరుచు వాడి మంత్రం అనండి. తంత్రం అనండి. దానిని పెద్దలు అర్థం చేసుకొని వారు కూడా పిల్లలపై మరో మంత్రమో, మరో తంత్రమో ప్రయోగించివారిని వశం చేసుకోవాలి. ఈ ప్రక్రియ వేర్వూరు, నేర్పు, తెలివితేటలు, అనుభవాలతో కూడుకొని వుంది. గట్టిగా అరిచినా, వాళ్ళమీద అనవసరంగా కోప గించిన పని సాఫల్యం కాదు. కాకపోగా పిల్లలకి పెద్దల అసహాయస్థితి అవగాహన అయి మరంత ఆటపట్టించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. అప్పుడు అనలు ఏంచేయలేం. మనదుర్బలత్వం వారికి తెలియని వ్యకూడదు.

ఇద్దరు పిల్లలున్నప్పుడు ఒకరిని చూచి మరోకరు నేర్చుకుంటారు. ఒకరికి ఏడిస్తే ఏడయినా అభించిందనుకోండి రెండవది కూడా ఏడ్చి సంపాదించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. అందుకొని ఏడిస్తే.. వెంటనే వాళ్ళకి సమాధానం యివ్వరాదు. వాళ్ళే వాళ్ళతో సమాధానపడి పూరుకుంటారు.

- హిప్పాక్రెట్ టి.ఎన్. రావ్

'సంక్షిప్త వేదిక'

వార్తాపత్రికలలో వాద వివాదాల రాజకీయాలు ఎల్లా చోటుచేసుకున్నాయో, పత్రికా రంగానికి ఏదైనట్టిదని, దీన్ని వదల్చాలని ఆవేదన వ్యక్తం చేయటం, ప్రఖ్యాత పాత్రికేయులు, భారత పత్రికా రచనా చరిత్రలో మైలురాళ్లుగా పేరు మోసిన యం.వి. కామత్, అరుణశౌరి, సీతీష్ నంది, మధు కిషోర్, చిత్రా సుబ్రహ్మణ్యం గార్ల స్రుతిభా విశేషాలు, వారి పాటోతో సహా సమాచారం వ్యాసం బాగున్నది.

అతి జటిలమవుతున్న ఆలమిక్ ఫిజిక్స్ బోమ్మలు సమానా పట్టిక బాగున్నది. పిల్లల సెలవకం, నాగుపా ములతో చెలగాటమాడుతున్న స్నేక్ మాస్టర్ అహ్మద్ సాహసాలతో కూడిన బొమ్మల ఆశ్చర్యాన్ని కల్గిస్తున్నాయి.

- గుడిపాటి జ్యోతిరసేంద్రరావు

సువర్ణ

'సమర శంఖాలుగా సమాచార వాహికలు' అన్న ముఖచిత్ర వ్యాసం సూపర్ గా వుంది. నేటి వార్తాపత్రికలలో వాద వివాదాల 'రాజకీయాల' గురించి ఎంతో విపులంగా తెలియజేశారు. ముఖ్యంగా సీతీష్ నంది, అరుణశౌరి గురించి ఎన్నో విషయాలు తెలియజేశారు. ముఖ్యంగా 'అరుణ శౌరి' గురించి ఎన్నో ఎన్నో విషయాలు మాకు తెలియపరిచి తెలియజేశారు! అభినందనలు! వి. కవితగారి వ్యాసం వాలో ఎంతో స్పందన కలుగజేసింది! అభినందనలు! ఇక 'సీతీష్ అసనం' అద్భుతంగా వుంది. 'హిప్పోటిమస్ ద్వారా గత జన్మ తెలుసుకోవచ్చా?' మరింత అద్భుతంగా వుంది. కడకు హిప్పో కమలాకర్ గారు 'గత జన్మ' గుట్టు బయలుపేసి, అట్లు చెప్పేవారు తమ చివ్వుతనంలో విన్న కథలు, తమని ప్రభావితం చేసిన విషయాలేనని తేల్చిచె

ప్పించుకు, పాఠకులలో వున్న అపోహలు తొలగించినందుకు వారికి నా కృతజ్ఞతలు, మీకు నా అభినందనలు!

'కుంచె కదలిక' శీర్షికలో మాకు అంది స్తోన్న ప్రముఖ చిత్రకారుల జీవితాల గురించిన విషయాలు నన్నెంతగానో ఆకట్టుకొంటున్నాయి. ఈ వారం వి.మమత గారు 'వెలాజ్ క్విట్' గురించిన విషయాలు ఎంతో ఆసక్తికరంగా వున్నాయి. అభినందనలు! శేలా విలాసంలో 'అసియా క్రిడోత్సవాల' గురించి సంపూర్ణ సమాచారం అందించినందుకు అభినందనకథాలు. సెంటర్ స్పెర్డ్ పేలవంగా వున్నా, 'డబుల్ సెంచరి' మిస్సయినవారి గురించి తెలిపినందుకు అభినందనలు! కలర్ స్పెర్డ్ మిస్సయినందుకు బాధ కలిగింది. (డబుల్ సెంచరి మిస్సయి ఆ క్రిడాకారులంత బాధపడ్డారోకదా!) అందులో రెండుసార్లు డబుల్ సెంచరి మిస్సయిన మన క్రికెటర్ అజరుద్దీన్ కి నా సానుభూతి ఎల్లప్పుడూ వుంటుంది! ఆహ్లాదవేదికకి అభినందనలు!

- "పూర్ణ చంద్ర" చింతలూరు.

అభినందనలు

సెప్టెంబర్ 9, 1990 ఆదివారం వాటి మా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహ్లాదవేదికలో "సాహసమే అతని జీవితం" వ్యాసంలో నిజామాబాద్ జిల్లా హసమ్ గంత్ లో జన్మించిన స్నేక్ మాస్టర్ శ్రీ అహ్మద్ గారి గూర్చి చాలా చక్కగా వివరించారు. డి. చంద్రమౌళిగార్ని మా అభినందనలు.

ఇంతేగాక "సీట్లో అసనం" శీర్షికలో 45 సంవత్సరముల వయస్సు కల్గిన చరకం పెంకల రావుగారు చేస్తున్న జ్ఞానసము ప్రదర్శన ముమ్మర్ని అబ్బుర పరిచింది. ఎన్నో విషయాలు తెలియజేస్తున్న ఆహ్లాదవేదికకు అభినందనలు.

చింతా సాయిబాబా, మురమండ.

మరింత ఆకర్షణ

16-9-90 నాటి ఆహ్లాదవేదిక మరింత ఆకర్షణీయంగా వుంది. మరి ముఖ్యంగా ముఖ చిత్రకరణ వర్ణనాశీలం, ఇలానే ఎన్నో వర్ణనలను ముఖచిత్రాలు జోడించుకొని మా ముంగిటికి వస్తుందని ఎదురుచూస్తున్నాము. (సరి ఆదివారం ఆహ్లాదంకే...)

-బొమ్మల సత్యనారాయణ, వేజెండ్ల

అంకురం!

ప్రాభావానికి నిదర్శనం తోలుబొమ్మలాలు ముఖచిత్ర వ్యాసం ఆసక్తికరంగా వుంది. తరతరాల చిత్రకళావాదాలు విశిష్టంగా వున్నాయి. సమకాలీన వ్యవస్థకు అద్దం పట్టే 'అంకురం' కవిత మా పుడయాలనే సాహితీ కుసుమాలను వెదజల్లింది. మగ పిల్లలకంటే ఆడ పిల్లలదే మనోజ్ఞ ప్రపంచం వ్యాసం వాస్తవికతకు అద్దం పట్టింది. పిల్లల ఈత వ్యాసం పిల్లల బవిష్కృతుకు పునాది.

-నందం రెడ్డియ్య, భట్టిప్రోలు.

విజ్ఞాన దీపిక

23-9-90వ తేదీ ఆహ్లాదవేదికలో ముఖ చిత్రము చాలా బావుంది. దీనిని సరి ఒక్కచూపుద్రవరమకొనే విధముగా వుంది. మీరు స్రుతివారము ఆ వారములో పుండేము నంటి విశిష్టమైన వాటిని గురించి వ్రాయడము అద్భుతముగా వుంది. దసరాకు సంబంధించిన వివరములు ఇవ్వడము దీనికి నిదర్శనముగా పేర్కొనవచ్చును. ఈ

వారము ముఖ్యముగా విద్రుమ గురించి ఇచ్చిన సమాచారం చాలా విజ్ఞానదాయకముగా వుంది. దీనిని అందించిన "రమేష్" గారికి నా వందనములు తెలియచేయుచున్నాము. మీ పత్రిక ప్రజలను ఇదే విధముగా విజ్ఞానవంతులను చేస్తుందని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

-మల్లడి గంగిరెడ్డి, కొంకుదుర్తి

పుడయ మృదంగం

ఈవారం (23-9-90) విద్యారణ్య కామేశ్వర్ కవితలు నాలుగు ప్రచురించారు. బావున్నాయి. మీరు ఇంకా కొద్దిగా శ్రద్ధ తీసుకుని కేవలం ఒక్క కవికి, సాహిత్య పరిజ్ఞానం ఉన్నవారికి మాత్రమే గాక సామాన్యునికి సైతం అర్థమయ్యేట్లు కవిత్వాన్ని మీ పత్రికలో ధ్వనింపజేయాలి.

సమాజపు లోటుపాట్లను, సమాజపు దురవ్యాయాలను చాటి చెప్పే కవిత్వాలు కావాలి నేటి సమాజాభివృద్ధికి, శైలి, భాషా, భావం ఉట్టి పడే కవిత్వం సాహితీప్రియులకు అందజేస్తారని ఆశిస్తాను.

-సాహితీ చైతన్యం..., నంద్యాల.

విజ్ఞానసంచిక

వివాదుకుని ముఖచిత్రంతో ఆగస్టు 19 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆహ్లాదవేదిక సంచిక చాలా బావుంది. లోపల పేజీలలో విజ్ఞానాత్మకమైన వ్యాసాలు ప్రచురిస్తున్నందుకు సంపాదకవర్గానికి మా అభినందనలు!

-ఎల్. ప్రభులలిచంద్ర,

ధర్మవరం

14-10-1990 ఆదివారం మొదలు 20-10-1990 శనివారం వరకు

రాశిచిత్రాలు

మేషం
(అశ్వినీ, భరణి, కృత్తిక 1 పా)

సాధుసజ్జన సాంగత్యమున్నది. 'గురువి' అనుగ్రహమున్నది. ఆదాయమున్నది. అప్పులుంటే వసూలుగుట నిశ్చయం, అప్రయత్న ఆదాయం బంధు సంబంధం నిశ్చయింపబడుట గ్రహించాలి. 15, 16 తా. లందు ధనలబ్ధి.

మృషభం
(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర, 1, 2 పా)

సభా మర్యాదయున్నది. బంధుమిత్రులు రానున్నారు. శుభకార్యాలలో చరణున్నాయి. అధికంగా కూడ వ్యయించవలసిన పరిస్థితులుంటాయి. పాత్రికేయులకు మేలు, పంపిణీదారులకు నష్టం కాశాలు, వారమంతా అలాగే! 16, 17 తా. లందు మిత్ర సమాగమం.

మిథునం
(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్ద్ర పునర్వసు 1, 2, 3 పా)

ఆదాయ లోపం లేదు. అయితేనేం, గృహకార్య నిమిత్తమో, వ్యవహార నిమిత్తమో, వ్యాపారనిమిత్తమో, శుభకార్యనిమిత్తమో; అధికంగా వ్యయం చేయవలసిన పరిస్థితులుంటాయి. లాభదాయకమే! 18, 19, 20 తా. లందు యత్న కార్యసిద్ధి, ప్రసిద్ధి, ఆరోగ్యసిద్ధి.

కర్కాటకం
(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష)

వది మందిలో ప్రతిష్ట విర్రడలు, రాజకీయంగా మేలు జరుగుట, చాలకాలంగా రాక తిక్మకపెట్టే వ్యవహారం సానుకూలం కాగలదు. ఆదాయ లోపం లేదు. అపూర్వ వస్తు సేకరణకు ఆదాయమున్నది. కొందరకు భూములు కొనుగోలుచేసే అస్సారమున్నది. 19, 20 తా. లందు వస్త్ర సేకరణ.

సింహం
(మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా)

మిత్రవర్ణమున్నది. 'ఉత్తర' వారికి మరిలా భద్రాయకం, పాత్రికేయులకు, పంపిణీదారులకు, ఆటపాటల్లో ప్రావీణ్యమున్న వారికి, పుస్తకాల వ్యాపారం చేసే వారికి, పండితులందు శ్రద్ధాన క్షులు గల వారికి అనుకూలం, గ్రహించగలరు! 18, 19, 20 తా. లందు బంధుమిత్రానుకూలం.

మిథునం
(చిత్త 3, 4 పా, స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పా)

చిత్రరంగాన శక్తియుక్తులు ప్రదర్శించు వారికి అనుకూలం, రాజకీయవాదులకు అనుకూలం. పత్రికారంగాన శ్రమించు వారికి, భారీ వ్యాపారం చేసే వారికి చక్కని అవకాశాలు వ్నాయి, గ్రహించాలి. 16, 17 తా. లందు ఆదాయాభివృద్ధి.

పుశ్చిమం
(విశాఖ 4 పా, అనూరాధ, కృత్తిక)

అనుకూల మిత్ర సమాగమం. భారీ వ్యాపారం చేసే వారికి అనుకూలవారమే. చిత్రరంగానుకూలతయున్నది. పంగిత పాఠకులకు, రచయితలకు, భాషాగ్రాహకులకు, నిర్వాహకులకు, సదవకాశాలుంటాయి, గ్రహించాలి. 17, 18 తా. లందు అభివృద్ధి కార్యక్రమం.

మకరం
(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం ధనిష్ఠ 1, 2 పా)

సభామర్యాదయున్నది. నూతన మిత్రులు చేరనున్నారు. నూతన వ్యాపారం చేయాలనే అభిలాషకు అస్సారమున్నది. విద్యార్థి వర్గానికి సర్వవిధాలా మేలున్నది. విదేశయానం కొందరకున్నది. పంపిణీదారులకు, పాత్రికేయులకు, 'సీన్' రంగాన అనుభవం గలవారికి సదవకాశాలు వ్నాయి. 19, 29 తా. లందు పుత్రి యందు పెంపు.

కుంభం
(ధనిష్ఠ 3, 4 పా శతభిష, పూర్వాభాద్ర 2, 3 పా)

వ్యాపార లోపం లేదు. చాలకాలంగా యిల్లు వదలిన వారు పాతాళుగా యింటికి రాగలరు. అధిమానులున్నారు. అపూర్వవస్తు సేకరణకు అస్సారమున్నది. లాభదాయకమే, గ్రహించండి. 'లాభస్థాన' శివ సర్వవిధాలా అనుకూలము, వ్యాపార లాభమున్నది. 17, 18 తా. లందు ఉత్తముల సమాగమం, ద్రవ్యాదాయం.

మీనం
(పూర్వాభాద్ర 4 పా, ఉత్తరాభాద్ర, రేఖ)

దన విషయంలో ఎలాంటి లోపం రాదు. వ్యాపార విషయంలో అంతకన్నా యిబ్బంది లేదు. రాజకీయరంగాన ప్రసిద్ధి విర్రడనున్నది. 'శివ' వల్ల నివృత్తి మీకు లాభదాయకం, అతిథి అధ్యాగతులను ఆదరించవలసిన సమయం, వారమంతా అలాగే, గ్రహించాలి. 17, 18 తా. లందు సభామర్యాద, పుత్రియందు పెంపు, అపూర్వ వస్తు సంగ్రహముకాలత గలదు, గ్రహించండి.

-విద్యాన్ కోట సత్యరంగయ్యశాస్త్రి